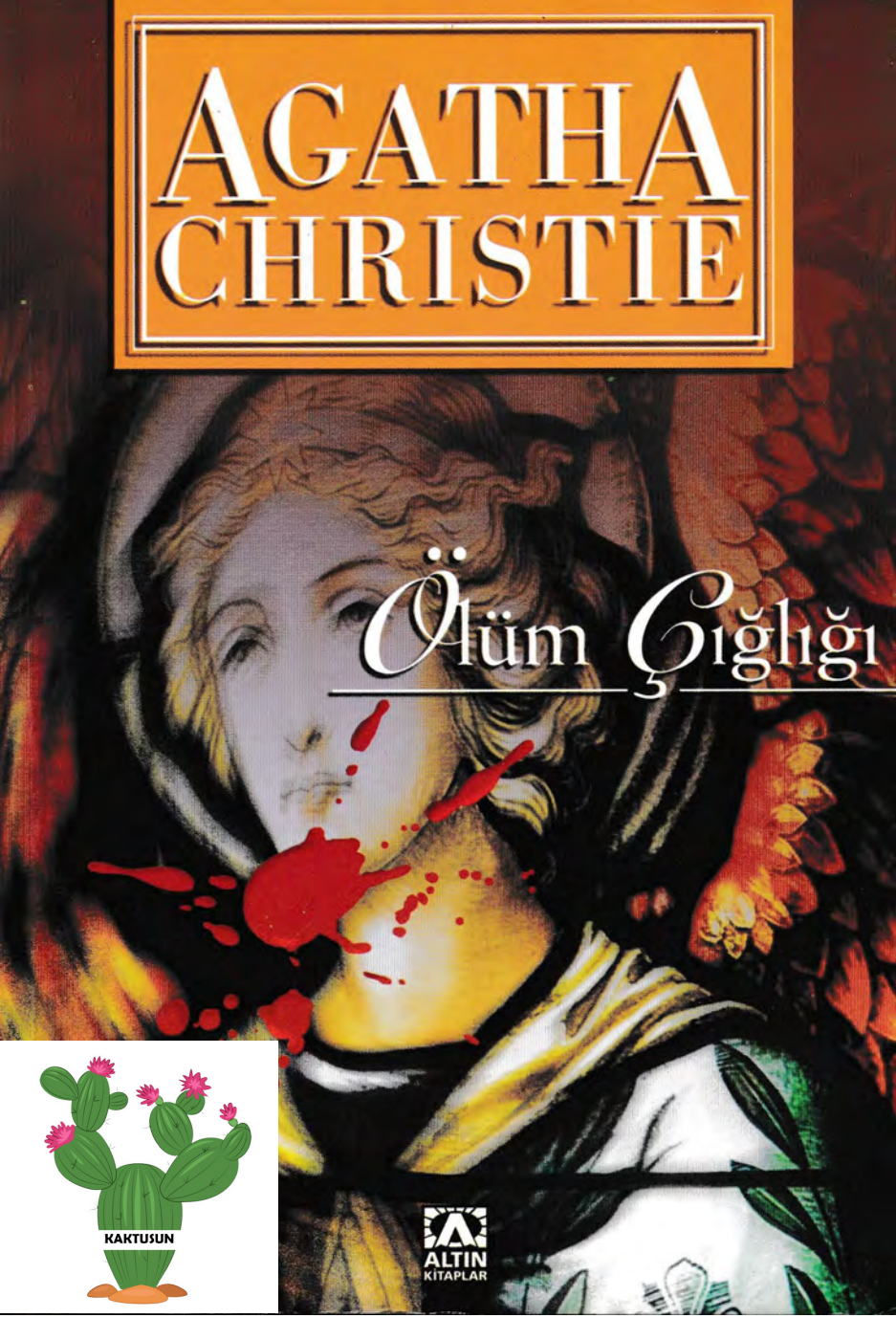
AGATHA CHRISTIE

Ölüm Çığlığı

ALTIN KİTAPLAR

Albay Protheroe'nun öldürülmesi St. Mary Mead halkını şaşırtmış ama pek de üzmemişti...

Albayı öldürmekle katilin dünyaya büyük bir iyilik yaptığını söyleyen köyün papazı, Protheroe'nun genç ve fingirdek karısını da kocasını öldürmekle suçlamıştı. Peki sadakatsiz Bayan Protheroe ve genç ressam sevgilisi bu konuda ne düşünüyorlardı?

Entrikalarla bezeli gerilimi yine kurnaz Jane Marple çözüyor...

Bu romanda okurlar Miss Jane Marple ile ilk kez tanışıyor.

Agatha Christie, Hercule Poirot gibi sürekli bir kahraman yaratmak istemediğini söylediği halde Miss Marple da Belçikalı ilginç dedektif kadar ünlü bir kahramandır.

Agatha Christie

KİTAP
SKB 0129889 YMC

ISBN 975-405-303-0
9 789754 053036

BELONGS TO
KAKTOS TEAM

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ALTIN KİTAPLAR
YAYINEVİ

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

KİTABIN ORİJİNAL ADI

MURDER AT THE VICARAGE

YAYIN HAKLARI

AGATHA CHRISTIE ©
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET A.Ş.©

KAPAK

SELÇUK ÖZDOĞAN

BASKI

4. BASIM / EYLÜL 2008
AKDENİZ YAYINCILIK A.Ş.
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET A.Ş.'YE AİTTİR.

ISBN 975 - 405 - 303 - 0

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 0.212.513 63 65 / 526 80 12
0.212.520 62 46 / 513 65 18
Faks: 0.212.526 80 11

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

AGATHA CHRISTIE

Ölüm Çığlığı

TÜRKÇESİ
GÖNÜL SUVEREN

ALTIN KİTAPLAR

BELONGS TO
KAKTOS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

SAKİN KÖYDEKİ CİNAYETLE İLGİLİ OLANLAR:

Len Clement : Köyün rahibi. Bazen bir din adamına yakışmayacak şeyler düşünüyordu.

Griselda Clement : Rahibin genç karısı. Hiç de iyi bir ev kadını değildi.

Dennis Clement : Rahibin yeğeni. Cinayetin eğlenceli bir şey olduğunu düşünüyordu.

Mary : Rahibin hizmetçisi. Ondan daha kötü bir hizmetçi olamazdı.

Lucius Prothero : Aksi bir adam. Dostlarından çok düşmanları vardı.

Ann Prothero : Prothero'nun genç karısı. Kocasını sevmiyordu.

Lettice Prothero : Prothero'nun kızı. Her zaman dalgın dururdu.

Lawrence Redding : Genç ressam. Bir film yıldızı kadar yakışıklıydı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Dr. Stone : Ünlü arkeolog. Onu kazılardan başka bir şey ilgilendirmiyordu.

Gladys Cram : Stone'un sekreteri. Köydekiler onun patronuyla evlenmek niyetinde olduğunu söylüyorlardı.

Estelle Lestrange : Güzel bir kadın. Herkes onun sırrını çözmeye çalışıyordu.

Dr. Baydock : Köy doktoru. Gizli bir derdi var gibiydi.

Hawes : Rahibin yardımcısı. Sinirleri çok bozuktu.

Martha Price Ridley : Yaşlı bir kadın. Telefon konuşmasına sinirlenmişti.

Amanda Hartnell : İhtiyar bir kız. Fakirler kendisinden nefret ediyorlardı.

Caroline Wetherby : Yaşlı bir komşu. Dedikoduya bayılıyordu.

Slack : Polis Müfettişi. Rahibin sinirine dokunuyordu.

Albay Melchett : Polis Müdürü. Durumun çok karışık olduğundan emindi.

Ve
MİSS MARPLE

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

MİSS MARPLE'IN ELİNDE ŞU İPUÇLARI VARDI:

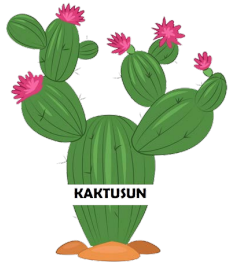
- İki telefon konuşması
- Bir tabanca
- Bir bavul
- Bir pusula
- İmzasız bir mektup
- Bir saat
- Bir küpe
- Bir portre
- Aksırık sesi
- Yarıda kalmış bir pusula

MİSS MARPLE CİNAYETLERİ ÇÖZEBİLMEK İÇİN ŞU SORULARI YANITLAMALIYDI:

- Yedi şüpheli kişi kimdi?
- Bayan Price Ridley'e telefonda kim küfretmişti?
- O aksırık sesi neydi?
- Koruda kim ateş etmişti?
- Gladys gece yarısı ormanda ne arıyordu?
- Yağlıboya tablo neden parçalanmıştı?
- Lettice sarı beresini nerede unutmuştu?
- Ann'dan nefret eden kimdi?
- Lawrence'a neden düşmanlık etmeye çalışıyorlardı?
- Antika gümüşler değiştirilmiş miydi?

BELONGS TO
KAKTOS TEAM

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Aslında bu hikâyeye neresinden başlamam gerektiğini kestirmek biraz güç. Ama ben başlangıç noktası olarak o çarşamba gününü seçtim.

Öğle yemeğindeydik. Haşlama dana etini dikkatle kestikten ve yerime oturduktan sonra sırtımdaki rahip cüppesine hiç de yakışmayan bir şey söyledim. «Albay Prothero'yu öldüren bütün dünyaya iyilik etmiş olur,» dedim.

Yeğenim Dennis hemen, «Adamı kan içinde buldukları zaman bu sözlerini hatırlayacaklar,» diye cevap verdi. «Mary de bu konuda tanıklık edecek. Öyle değil mi, Mary? Üstelik et bıçağını kinci bir tavırla nasıl salladığını da tarif edecek.»

Daha iyi aylıklı, kibar bir yere girmeden önce benim gibi bir rahibin evinde hazırlık devresi geçirmekte olan Mary, yüksek ve ciddi bir sesle, «Sebze,» dedi ve öfkeyle çatlak servis tabağını Dennis'e uzattı.

Karım anlayışlı bir tavırla sordu. «Albay Prothero canını çok mu sıktı?»

Hemen cevap vermedim. Çünkü sebze tabağını fırlatırcasına masaya koymuş olan Mary, görünüşleri bile iştah kapamaya yetecek, biçimsiz birtakım börekleri burnuma sokarcasına uzattı. «Hayır, teşekkür ederim,» dedim. Kız tabağı gürültüyle masaya bırakarak dışarı çıktı.

Karım üzüntüyle, «Ne yazık ki, iyi bir ev kadını değilim,» diye mırıldandı.

Bu konuda ben de aynı fikirdeydim. Karımın adı Griselda'dır. Tam rahip karısına uygun bir ad. Ama karakteriyle adı arasında hiçbir benzerlik yoktur.

Ben rahiplerin evlenmemeleri gerektiğini düşünürdüm. Griselda'yla tanıştıktan sonra ona benimle evlenmesi için neden ısrar ettiğimi hâlâ bilmiyorum. Griselda benden hemen hemen yirmi yaş küçüktür. İnsanın aklını başından alacak kadar güzeldir. Hiçbir şeyi ciddiye almaz. Her bakımdan beceriksizdir. İnsanın sabrını taşırır. Onun kafasını yoğurup şekil vermeye çalıştım, ama başaramadım. Şimdi rahiplerin hiç evlenmemeleri gerektiğine her zamankinden daha çok inanıyorum. Hatta bunu birkaç kez Griselda'ya ima ettim. O gün de denedim bunu.

«Yavrum,» dedim. «Biraz dikkat etsen...»

Griselda, «Bazen dikkat ediyorum,» diye yanıt verdi. «Ne çare ki, elimden geleni yaptığım zaman işler daha da karışıyor. Ben ev kadını olarak yaratılmamışım. Her şeyi Mary'e bırakmanın, rahatsızlığa katlanarak tatsız tuzsuz şeyler yememin daha iyi olacağını anladım.»

Sitemle, «Peki kocan ne olacak?» diye sordum.

Karım, «Şimdi bunları bırak,» dedi. «Bana Albay Prothero'yu anlat.»

Dennis homurdandı. «Ukalanın biri. Vurdumduymaz. Boşuna ilk karısı onu bırakıp kaçmamış.»

Karım atıldı. «Kadın başka ne yapabilirdi?»

Sert bir sesle, «Griselda,» dedim. «Bu şekilde konuşman hiç hoş değil.»

Karım sevgiyle gülümsedi. «Hayatım, bana adamı anlat. Sorun nedir? Bunun nedeni, bizim Bay Hawes'in dakikada bir eğilmesi, kaşıyla gözüyle işaretler ederek haç çıkarması mı?»

Hawes yeni papaz yardımcımız. Yanımıza geleli üç hafta kadar oldu. Daha çok Katolik eğilimli ve cumaları da oruç tutu-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yor. Kilise yöneticilerinden olan Albay Prothero ise böyle şeylerin aleyhinde.

«Bu seferki sorunun nedeni o değil. Prothero laf arasında ondan da söz etti tabii. Bütün kargaşalığın nedeni Bayan Price Ridley'in o kahrolasıca sterlini.»

Bayan Price Ridley dindar bir kadındır. Oğlunun ölüm yıldönümünde ayine geldiği zaman tepsiye bir sterlinlik bir banknot atmış. Ama daha sonra iane listesini okuduğu zaman verilen en fazla paranın on şilin olduğunu görmüş.

Tabii kadın bana şikâyette bulundu. Ben de ona makul bir şekilde, hata yapmış olabileceğini söyledim.

İşi idare için, «Artık hiçbirimiz genç sayılmayız,» dedim. «İlerleyen yılların cezasını çekmemiz gerekiyor.»

İşin garibi bu sözlerim kadını daha da kızdırdı. Durumun pek garip olduğunu, bunu farketmemiş olmama şaştığını söyledi. Öfkeyle yanımdan ayrıldı. Anlaşılan ondan sonra da gidip meseleyi Albay Prothero'ya açtı. Prothero en basit bir olayı bile büyütmekten, mutlaka olay çıkarmaktan hoşlanan bir adamdır. Tabii hemen bana gelerek uzun uzun konuştu. Ne yazık ki, bu iş için çarşamba gününü seçmişti. Ben çarşambaları kilise okulunda ders veririm. Bu olay hep sinirlerimi bozar, akşama kadar kendime gelemem.

Karım durumu tarafsız bir şekilde özetleyen bir insan tavrıyla, «Adamın canı eğlenmek istiyor herhalde,» dedi. «Hiç kimse onun etrafında dönenip kendisine, 'Sevgili rahibimiz,' diye iltifat etmiyor. Onun için korkunç terlikler işleyip, Noel'de yatarken giymesi için kalın çoraplar hediye etmiyor. Karısı da, kızı da ondan bıkmış durumdalar. Bu yüzden Prothero başka yerlerde önemli bir adam rolü oynamaya çalışıyor.»

Biraz öfkelenerek, «Ama bunun için hakaret eder gibi konuşması gerekmez,» diye cevap verdim. «Sanırım sözlerinin nereye vardığının farkında değildi. Kilise hesaplarını kontrol etmek istediğini söyledi. Prothero kilisenin parasını zimmetime geçirdiğimi mi sanıyor?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Griselda, «Senden hiç kimse şüphelenmez, sevgilim,» dedi. «O kadar şüpheden uzak bir adamsın ki, bu gerçekten senin için bulunmaz bir fırsat. Keşke misyonerlerin parasını zimmetine geçirsen. Misyonerlerden hiç hoşlanmam.»

Onu bu şekilde düşündüğü için azarlayacaktım ama o sırada Mary elinde yarı pişmiş sütlaçla içeri girdi. İtiraz edecek oldum. Gelgelelim Griselda Japonların hep yarı pişmiş pirinç yediklerini ve bu yüzden çok zeki olduklarını söyledi.

«Pazar kadar her gün böyle sütlaç yersen,» diye ekledi. «Vaazın mutlaka harika olur.»

Titredim. «Allah korusun.»

«Prothero yarın akşam gelecek ve onunla hesapları kontrol edeceğiz,» diye sözlerime devam ettim. «Bugün hazırladığım konuşmayı da bitirmem gerek. Sen bugün ne yapacaksın, Griselda?»

«Bir rahibin karısı olarak üzerime düşen görevleri yerine getireceğim. Saat dörtte çay ve dedikodu.»

«Kimler geliyor?»

Griselda saydı. «Bayan Price Ridley, Miss Wetherby, Miss Hartnell. Ve o korkunç Miss Marple.»

«Miss Marple hoşuma gidiyor,» diye yanıt verdim. «Hiç olmazsa şakadan anlıyor.»

Griselda başını salladı. «Köydeki en korkunç dedikoducu. Olan biten her şeyi biliyor ve bunlardan da en kötü sonuçları çıkarıyor.»

Biraz önce de söylediğim gibi, Griselda benden çok gençtir.

İnsan benim yaşımda bu en kötü sonuçların çoğunlukla doğru olduğunu bilir.

Dennis, «Beni çaya bekleme, Griselda,» dedi.

Karım bağırdı. «Hain!»

«Prothero'lar beni bugün tenis oynamaya çağırdılar.»

Griselda tekrarladı. «Hain.»

Dennis sessizce odadan kaçarken, Griselda'yla ben de çalışma odama geçtik. Griselda masamın başına oturdu. «Bakalım

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bugün çayda kimi çekiştireceğim. Herhalde Dr. Stone'la Miss Cram'ı. Ve belki de Bayan Lestrange'i. Ha, aklıma gelmişken. Dün uğradım ama evde yoktu. Evet, çayda Bayan Lestrange'i ele alacağımızdan eminim. Onun buraya gelmesi, bir eve yerleşerek sokağa pek ender çıkması çok gizemli, değil mi? İnsanın aklına polisiye romanlar geliyor. 'Kimdi o kadın? O uçuk, güzel yüzlü esrarlı kadın? Geçmişinde neler gizliydi?' Kimse bunları bilmiyordu işte. Kadının biraz da tehlikeli bir hali vardı. Yanılmıyorsam, Dr. Baydock onun hakkında bazı şeyler biliyor.»

Sakin sakin, «Sen fazla dedektif romanı okuyorsun, Griselda,» dedim.

Hemen yanıt verdi. «Ya sen? Geçen gün burada oturmuş vaazını yazarken 'Merdivenlerdeki Leke' kitabını her yerde aradım, bulamadım. Sonra sana romanı görüp görmediğini sormak için buraya geldim. Ve ne gördüm?»

Kızardım. «Kitabı rastgele aldım. Bir cümle gözüme ilişti ve...»

Griselda, «O göze ilişiveren cümleleri bilirim ben,» dedi. «Ve o zaman çok garip bir şey oldu. Griselda ayağa kalkıp ilerledi ve orta yaşlı kocasını sevgiyle öptü.» Söylediğini de yaptı.

«Bu tuhaf bir şey mi?» diye sordum.

Karım başını salladı. «Tabii ya. Durumun farkında değil misin, Len? Bir bakanla, bir lordla, zengin bir şirket sahibiyle evlenebilirdim. Ama onların yerine seni seçtim. Bu seni çok şaşırtmadı mı?»

«O sırada çok şaşırttı,» diye cevap verdim. «Sık sık neden beni seçtiğini düşündüm.»

Griselda güldü. «Kendimi o zaman öyle güçlü hissettim ki. Diğerleri benim olağanüstü bir kız olduğumu düşünüyorlardı. Tabii benimle evlenmek onlar için çok hoş olacaktı. Oysa sana gelince, senin hoşlanmadığın, onaylamadığın her şey bende vardı. Buna karşın yine de bana dayanamıyordun. Birinin gizli ve zevkli günahı olmak, başkalarının onur duyacağı bir kadın olmaktan daha hoştur. Canını sıkıyor, sinirlerini bozuyorum. Ama yine de sen bana tapıyorsun. Bana tapıyorsun, değil mi Len?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Sana çok bağlıyım tabii, yavrum.»

«Oh! Len, sen bana tapıyorsun. Londra'dan geç döndüğüm zaman Scotland Yard'a telefon ettiğini anımsıyor musun?»

İnsan bazı şeylerin kendisine hatırlatılmasından hiç hoşlanmaz. Gerçekten o gün delilik etmiştim. «İzninle, yavrum,» dedim. «Konuşmamı hazırlamam gerek.»

Griselda öfkeyle içini çekti. Saçlarımı karıştırdı... Sonra düzeltti. «Bana layık değilsin sen. Gerçekten değilsin. Ben de o ressamla bir macera yaşayacağım. Doğru söylüyorum, bunu yapacağım. O zaman köyde çıkacak dedikoduyu düşün.»

Usulca, «Köyün dedikodusu zaten bol,» diye cevap verdim.

Griselda güldü. Bana eliyle bir öpücük yolladıktan sonra camlı kapılardan bahçeye çıktı.

Griselda insanın canını gerçekten çok sıkar. Sofradan kalktığımız zaman yapacağım konuşmayı kusursuz bir şekilde hazırlayabilirdim. Ama şimdi kendimi huzursuz hissediyordum.

Tam yazıya başlayacağım sırada Lettice Prothero içeri süzüldü. Bu 'süzüldü' kelimesini özellikle kullandım. Romanlarda enerji ve hayat dolu gençlerden söz edilir. Ama benim karşılaştığım bütün gençler nedense daha çok hayalete benzerler.

Lettice'in bu durumu bugün daha belliydi. Güzel bir kızdır. Uzun boylu, sarışın. Ne var ki hep dalgındır ve anlaşılmaz bir şeyler söyler. Bugün de aynı biçimde içeri süzülerek, başındaki sarı bereyi çıkardı. Dalgınlıkla karışık bir hayretle, «Aa, siz miydiniz?» dedi.

Bu tavrı sinirime dokundu. «Rahibin evine geldiğine göre, onunla karşılaşmak seni şaşırtmamalı.»

Kız geniş koltuklardan birine çöktü. Dalgın dalgın saçını düzeltip tavana baktı. «Dennis burada mı?»

«Onu öğle yemeğinden beri görmedim. Sanırım sizin köşkte tenis oynayacakmış.»

Lettice, «Ah,» dedi. «Umarım bize gitmemiştir, çünkü evde kimse yok.»

«Dennis onu davet ettiğini söyledi.»

«Galiba ettim, ama cuma için. Bugünse salı.»

«Bugün çarşamba,» diye cevap verdim.

Lettice, «Ah, ne kötü,» dedi. «Eğer bugün çarşambaysa beni yemeğe davet eden aileye üçüncü kez gitmemiş oluyorum demektir.» Ama buna üzülmüş görünmüyordu. «Griselda buralarda mı?»

«Griselda bahçedeki atölyede sanırım. Lawrence Redding'e poz veriyor.»

Lettice söylenerek, «Onun yüzünden az sorun çıkmadı. Babamla atıştık. Babam korkunç bir adam.»

Sordum. «Neden... yani sorun nedir?»

«Lawrence Redding'in benim resmimi yapması... Babam durumu öğrenmiş. Neden mayolu resmimi yaptırmayayım, plaja öyle gidiyorum ya?» Lettice bir an durdu. «Babamın bir genci bizim eve gelmekten alıkoyması gerçekten komik. Lawrence'la buna gülüp duruyoruz. Buraya gelip resmimi atölyede yaptıracağım.»

«Olmaz, yavrum,» dedim. «Madem baban yasaklamış.»

Lettice içini çekti. «Herkes ne kadar iç sıkıcı... Dayanılacak gibi değil. Param olsa başımı alıp giderdim ama parasız nereye kaçabilirim? Babam ölseydi her şey düzelirdi.»

«Böyle şeyler söylememelisin, Lettice.»

«Babamın ölmesini istemem ama para konusunda bu kadar kötü davranmasa. Doğrusu annemin onu terketmiş olmasına hiç şaşırmıyorum. Biliyor musun, yıllarca annemin ölmüş olduğuna inandım. Annem nasıl bir gençle kaçtı? Hoş bir adam mıydı o?»

«Bu olay ben buraya gelmeden önce olmuş, yavrum.»

«Acaba annem ne oldu? Yanılmıyorsam Ann pek yakında biriyle bir aşk macerasına girişecek. Biliyorum benden nefret ediyor. Bana çok iyi davranıyor ama için için nefret ediyor. Yaşlanı-

yor ve tabii bu da hiç hoşuna gitmiyor. İnsan o yaşlarda türlü çılgınlığa kalkışır.»

Lettice'in çalışma odamda saatlerce oturup oturmayacağını düşünmeye başladım.

Kız, «Benim plaklarımı görmediniz değil mi?»

«Hayır.»

«Hay Allah! Plakları bir yerlerde bıraktığımı biliyorum, köpeği de kaybettim. Saatimi de kaybettim ama önemli değil. Çünkü bozuktu. Ah, o kadar uykum var ki. Nedenini de bilmiyorum oysa saat on birde kalktım. Hayat çok acı, öyle değil mi? Artık gitmem gerek. Saat üçte Dr. Stone'un bulduğu mezarı göreceğim.»

Saate bir göz attım. «Dörde yirmi beş var.»

«Ya, öyle mi? Ne kötü! Acaba beni beklediler mi? Yoksa çıkıp gittiler mi? Neyse gidip bakayım.» Ayağa kalkarak ilerledi. Sonra da omuzunun üzerinden, «Dennis'e söylersiniz değil mi?» diye konuştu.

«Olur, olur.» Ne var ki Dennis'e neyi söyleyeceğimi bilmediğimi anımsadım. Herhalde pek önemli değildi. Dr. Stone'u düşünmeye başladım. Tanınmış bir arkeologdu. Köye yeni gelmişti. Albay Prothero'nun arazisinde bulunan mezar kazısını yönetiyor ve Mavi Domuz hanında kalıyordu. Daha şimdiden Prothero adamla birkaç defa tartışmıştı. Dr. Stone'un Lettice'i kazıya götürmeye kalkması beni güldürdü.

Lettice Prothero da az değildi. Kızın arkeoloğun sekreteri Miss Cram'la nasıl geçineceğini düşündüm... Miss Cram yirmi beş yaşlarında sağlıklı, esprili ve neşeli bir kızdı. İnsan ona bakarken ağzında normalden fazla diş olduğu sanısına kapılıyordu. Köydekiler Miss Cram konusunda ikiye ayrılmışlardı. Kimi onun pek sağlam ayakkabı olmadığını düşünüyordu. Kimisiyse onun dürüst bir kız olduğuna fakat Dr. Stone'la evlenmek istediğine inanıyordu. Miss Cram'la Lettice taban tabana zıt iki tipti.

Eski köşkdeki durumun hiç iyi olmadığını tahmin ediyor-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dum. Albay Prothero beş yıl kadar önce ikinci kez evlenmişti. İkinci Bayan Prothero şimdiye dek görmediğim kadar güzel bir kadındı. Üvey kızıyla pek iyi geçindiğini sanmıyordum.

Tam yazıya başlayacağım sırada yine duraklamak zorunda kaldım. Bu kez de yardımcım Hawes gelmişti. Prothero'yla yaptığım konuşmanın nasıl geçtiğini öğrenmek istiyordu. Ona Prothero'nun 'Katolikçe eylemlerini kınadığını', ama beni görmekteki asıl amacının başka bir konuyla ilgili olduğunu söyledim. Ayrıca Hawes'e yanımda çalıştığı sürece bana uymak zorunda olduğunu da hatırlattım. Sözlerimi çok iyi karşıladı.

O gittikten sonra Hawes'i sevmediğim için bayağı pişmanlık duydum. Böyle şeyler bir rahibe yakışmıyordu. Masamdaki saatin beşe çeyrek kala olduğunu farkedince içimi çektim. Aslında saat dört buçuktu. Kalkıp misafir odasına gittim.

Dört kadın ellerinde çay fincanlarıyla oturuyorlardı. Griselda ise çay tepsisinin başındaydı. Tabii çeşitli tavırlar takınmaya çalışıyor ama oraya yakışmıyordu.

Konukların elini sıktıktan sonra Miss Marple'la Miss Wetherby'nin arasına oturdum. Miss Marple nazik, cana yakın ve yaşlı bir kadındır. Miss Wetherby ise çok konuşur ve dili oldukça zehirlidir.

Griselda tatlı bir sesle, «Dr. Stone'la Miss Cram'dan söz ediyorduk,» dedi.

Miss Wetherby terslenerek, «İyi bir kız öyle bir şey yapmaz,» diye homurdandı. Sonra da durumu hiç hoş karşılamadığını belirtmek için ince dudaklarını büzdü.

«Ne yapmaz?» diye sordum.

Miss Wetherby dehşet dolu bir sesle, «Bekâr bir adamın sekreterliğini,» diye cevap verdi.

Miss Marple atıldı. «Ah, şekerim, bence evliler daha da kötü. Zavallı Mollie Carter'i hatırlayın.»

Miss Wetherby, «Karılarından ayrı yaşayan evli erkekler de kötüdür,» dedi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Miss Marple, «Karılarıyla birlikte oturan bazı evli erkekler de öyle. Bir zamanlar...»

Hoşa gitmeyecek bu anıları hemen kestim. «Herhalde artık bir kız, bir erkek gibi istediği işe girebilir.»

«Kalkıp onunla köye de mi gelir? Onunla aynı otelde mi kalır?» Bayan Price Ridley'in sesi çok sertti.

Miss Wetherby, Miss Marple'a doğru eğildi. «Üstelik bütün yatak odaları da aynı katta...»

Yoksulların çok korktuğu, neşeli Miss Hartnell yüksek sesle, «Zavallı adam farkına varmadan tuzağa düşecek,» dedi. «Dr. Stone'un bir bebek kadar masum olduğu belli.» Sonra da her zamanki düşüncesizliğiyle devam etti. «İğrenç bir şey bu. Kızdan en aşağı yirmi beş yaş büyük.»

Diğer üç misafir bir ağızdan konuşmaya başladılar. Miss Marple, Griselda'ya gülümseyerek baktı.

Karım, «Belki de Miss Cram ilginç bir işi olduğu için memnun,» diye başını salladı. «Belki de Dr. Stone'a sadece patronu gözüyle bakıyor.»

Kısa bir sessizlik oldu. Dört konuğun da bu düşüncede olmadıkları belliydi. Sonunda Miss Marple, Griselda'nın kolunu okşayarak sessizliği bozdu. «Çok gençsiniz, yavrum. Gençler ne kadar saf oluyor! Siz herkesin iyi olduğunu düşünüyorsunuz.»

Griselda, «Miss Cram'ın o kabak kafalı iç sıkıcı adamla evlenmek istediğine gerçekten inanıyor musunuz?» diye sordu.

Miss Marple, «Anladığıma göre adamın hali vakti çok iyiymiş,» diye cevap verdi. «Yalnız, korkarım Dr. Stone çok sinirli. Geçen gün Albay Prothero'yla çok kötü kavga ettiler.»

Herkes ilgiyle öne doğru eğildi.

«Albay Prothero ona cahilin biri olduğunu söyledi.»

Bayan Price Ridley homurdandı. «Gülünç. Ama Albay Prothero'dan başka ne beklenir?»

Miss Marple, «Gerçekten Albay Prothero'dan başka türlü

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

hareket beklenmez,» diye başını salladı. Ne var ki sözlerinin gülünç olduğunu pek sanmıyorum. «Buraya gelip, yardım kurumu adına makbuz kesen kadını anımsıyor musun? Buradan ayrıldıktan sonra kadının kurumla hiç ilgisi olmadığı ortaya çıkmıştı. İnsan karşısındakine güveniyor ve sözlerine inanıyor.»

Miss Marple'ın karşısındakilere güvendiğini hiç sanmıyordum.

Miss Wetherby, «Bu genç ressam Lawrence Redding yüzünden sorun çıkmış, değil mi?» diye sordu.

Miss Marple başını salladı. «Albay Prothero onu evinden kovdu. Meğer ressam Lettice'in mayolu resmini yapıyormuş.»

Bayan Price Ridley, «Ben hep onların arasında bir şeyler olduğundan şüphelendim,» dedi. «O genç adam durmadan köşke gidiyordu. Lettice'in annesi olmaması acı. Üvey anneler asıl anaların yerini tutamaz.»

Miss Hartnell atıldı. «Bayan Prothero'nun elinden geleni yaptığından eminim.»

Bayan Price Ridley, «Genç kızlar çok sinsi oluyor.» dedi.

Yufka yürekli bir kadın olan Miss Wetherby, «Hoş bir aşk macerası bu,» dedi. «Öyle değil mi? Ressam çok yakışıklı bir genç.»

Bayan Price Ridley ona döndü. «Kızın mayoyla resmini yapıyormuş. Bu hiç de hoş bir şey değil.»

Griselda, «Bay Redding benim de resmimi yapıyor,» dedi.

Miss Marple gülümsedi. «Herhalde mayoyla değil, yavrum.»

Griselda ciddiyetle başını salladı. «Daha kötü bir kılıkla da olabilir.»

Miss Hartnell bu şakayı hoşgörüyle karşıladı. «Yaramaz kız!» Diğerleri ise biraz şaşalamışlardı.

Miss Marple bana sordu. «Sevgili Lettice size derdini anlattı mı?»

«Bana mı?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Evet. Onun bahçeden geçip, sizin çalışma odanıza girdiğini gördüm.»

Miss Marple her şeyi görür. Bahçeyle uğraşmak iyi bir bahanedir. Kuşları dürbünle seyretme merakının da yararı olur tabii.

«Evet, bundan söz etti,» diye açıkladım.

Miss Marple, «Bay Hawes'in endişeli bir hali vardı,» dedi. «Onun çok çalışmadığını umarım.»

Miss Wetherby heyecanla bağırdı. «Ah, unuttum... Size bir haberim vardı. Dr. Baydock'un Bayan Lestrange'in evinden çıktığını gördüm.»

Herkes birbirine baktı.

Bayan Price Ridley, «Belki kadın hasta,» dedi.

Miss Hartnell başını salladı. «Eğer öyleyse Bayan Lestrange aniden hastalandı demektir. Çünkü bugün öğleden sonra saat üçte bahçesinde dolaştığını gördüm. Sağlığı da yerindeydi.»

Bayan Price Ridley, «Herhalde Dr. Baydock'la eskiden tanışıyorlar.» diye konuştu.

Miss Wetherby, «Doktorun bundan hiç söz etmemiş olması çok garip,» dedi.

Griselda alçak, esrarlı bir sesle konuşmaya başladı. «Doğrusunu isterseniz...» Durakladı. Herkes heyecanla öne doğru eğildi.

Griselda etkileyici bir tavırla konuşmasına devam etti. «Ben durumu biliyorum. Bayan Lestrange'in kocası misyonerdi. Korkunç bir hikâye bu. Adamcağızı yamyamlar yedi. Kadın da kabile reisinin karısı olmak zorunda kaldı. O sırada Dr. Baydock bir grupla oraya gitmişti ve Bayan Lestrange'i o kurtardı.»

Bir an heyecan iyice arttı. Sonra Miss Marple sitemle ama gülerek Griselda'nın koluna vurdu. «Yaramaz kız! Bu şekilde davranmanız doğru değil, yavrum. Böyle hikâyeler uydurursanız, herkes buna inanır. Ondan sonra da türlü karışıklık olur.»

Odada soğuk bir hava esmeye başlamıştı. Kadınlardan ikisi ayrılmak üzere ayağa kalktılar.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Miss Wetherby, «Acaba Lettice Prothero'yla ressam Lawrence Redding'in arasında bir şey var mı?» diye sordu. «Öyle gözüküyor. Siz ne dersiniz, Miss Marple?»

Miss Marple'ın yüzünde düşünceli bir ifade belirdi. «Ben o düşüncede değilim. Ressam Lettice'le değil, başka biriyle ilgileniyor sanırım.»

«Ama Albay Prothero'nun...»

Miss Marple atıldı. «Bence Prothero aptalın biri. İnatla bir fikre sarılan ve bunu değiştirmeye yanaşmayan tiplerden. Mavi Domuz hanının eski sahibini anımsıyor musun? Kızının bir delikanlıyla gezmesi yüzünden öfkelenir dururdu. Oysa delikanlının kızıyla değil, karısıyla ilgisi vardı.»

Miss Marple bunları söylerken karıma bakıyordu... Birdenbire müthiş bir öfkeye kapıldım. «Miss Marple, fazla gevezelik etmiyor muyuz? Kötü dedikodu yüzünden bir sürü yanlışlıklar olabilir.»

Miss Marple, «Siz insanları iyi tanımıyorsunuz,» diye cevap verdi. «Ben insanları çok inceledim. Artık onlardan fazla bir şey beklemiyorum. Evet, dedikodu gerçekten kötü bir şey ama çoğunlukla doğru da oluyor. Öyle değil mi?»

Bu sözler beni incitmişti.

Griselda kapı kapanır kapanmaz, «Dedikodu kumkuması,» dedi. Giden konukların arkasından yüzünü buruşturarak baktıktan sonra bana dönerek güldü. «Len, sen benim Lawrence Redding'le bir aşk macerasına girişmiş olduğumdan şüpheleniyor musun?»

«Ne münasebet, yavrum.»

«Ne yazık ki Miss Marple'ın bunu ima ettiğini sandın, öyle değil mi? Ve hemen beni savundun. Tıpkı öfkeli bir kaplana benziyordun.»

Bir rahibin öfkeli bir kaplana benzetilmesi hoş bir şey olma-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

sa gerek. «Ona itiraz edilmesi gerektiğini düşündüm,» dedim. «Fakat Griselda bundan sonra konuşurken daha dikkatli ol.»

Karım, «Yamyam hikâyesini mi kastediyorsun?» diye sordu. «Yoksa Lawrence'ın çıplak resmimi yaptığını ima etmemi mi? Eğer ressama kalın bir pelerinle poz verdiğimi bilselerdi... Açıkçası Lawrence'la aramızda hiçbir şey yok. Bana ufacık bir terbiyesizliği bile olmadı. Acaba neden?»

«Senin evli olduğunu bildiğine göre.»

«Len, Nuh'un gemisinden yeni inmişsin gibi davranma. Erkeklerin orta yaşlı bir adamla evli genç kadınlara ne gözle baktıklarını bilirsin. Lawrence'ın benimle ilgilenmemesinin başka bir sebebi olmalı. Bu ilgisizliğin sebebi benim çirkinliğim olamaz. Çünkü ben çirkin değilim.»

«Herhalde adamın seninle sevişmeye kalkmasını istemiyorsun?»

Griselda hiç de uygun görmediğim bir duraksamayla, «Hayır,» dedi.

«Lettice Prothero'ya âşık olduğuna göre.»

«Miss Marple o fikirde değil.»

«Miss Marple yanılmış olabilir.»

«O hiçbir zaman yanılmaz. Onun gibi dedikodu kumkumaları hata yapmazlar.» Bir an durdu ve bana yan yan baktı. «Bana inanmıyorsun değil mi? Lawrence'la aramda gerçekten bir şey yok.»

Hayretle, «Griselda,» dedim. «Sana inanıyorum.»

Karım yaklaşarak beni öptü. «Keşke kolaylıkla kanan biri olmasaydın, Len. Ben ne söylersem söyleyeyim, bana hep inanırsın.»

«Tabii. Yalnız konuşmalarına dikkat et, yavrum. Bu kadınların şaka anlayışı olmadığını, her sözünü ciddiye aldıklarını sakın unutma.»

Griselda, «Onların bir tek şeye ihtiyacı var,» diye cevap ver-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

di. «Biraz ahlaksızlığa. O zaman başkalarının eksik yönlerini aramaktan vazgeçerler.»

Odadan çıktığında saatime bir göz atıp kapıya koştum. Bazı yerleri ziyaret etmem gerekiyordu.

Çarşamba akşamı kilise her zamanki gibi fazla kalabalık değildi. Yine de kiliseden çıktığımda Bayan Lestrange'le karşılaştım. Bir an karşılıklı tereddütle durduk.

Sonra ben, «Küçük kilisemizi beğendiğinizi umarım,» dedim.

«Evet, evet...» Sesi hafif ve tatlıydı. Sözlerini sürdürdü. «Dün karınız bana gelmiş. Evde olmadığıma üzüldüm.»

Birlikte dışarı çıkarak, yan yana ilerledik. Onun evi bizimkinden daha yakındı. Evin bahçe kapısına yaklaştığımız zaman Bayan Lestrange, «İçeri gelir misiniz?» dedi. «Bakalım evdeki değişiklikleri beğenecek misiniz?»

Bu çağrıyı kabul ettim. Bayan Lestrange evi gerçekten zevkli ve sade eşyalarla döşemişti. Kendi kendime, Bayan Lestrange gibi bir kadın St. Mary Meade köyüne hangi nedenle gelmiş olabilir, diye sordum. Misafir odasındaki kuvvetli ışıkta onu ilk kez yakından incelemek fırsatını buldum. Çok uzun boylu, kızılımsı sarı saçlı bir kadındı. Sfenksleri anımsatan bir duruşu vardı. Gözleri sarıya çok yakındı. O zamana dek bu renk göz hiç görmemiştim. Şık giysisi içinde iyi yetiştirilmiş kadınlara özgü görgü ve rahatlıkla hareket ediyordu. Ne var ki yine de gizemli bir kadındı.

Onunla bilinen şeylerden konuştuk. Kitaplar, resimler, eski yapılar. Ama bana Bayan Lestrange başka bir konuyu açmak istiyormuş gibi geliyordu. Bir iki kez onun bana garip bir duraksamayla baktığını farkettim. Kadın, «Size açılmak istiyorum. Bana yardım edemez misiniz?» der gibiydi.

Sonunda bu kuşkulu hali kayboldu. Bayan Lestrange bana açılmaktan vazgeçti ya da ben yanılmıştım. Aslında ortada böyle bir şey yoktu.

Sonunda ayağa kalktım. Tam odadan çıkarken, omzumun

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

üzerinden geriye baktım. Bayan Lestrange yüzünde şaşkın ve kuşku dolu bir bakışla beni süzüyordu. İçimden gelen sese uyarak döndüm.

O kuşkuyla, «Çok iyisiniz,» diye mırıldandı. Derin bir sessizlik oldu. Sonra Bayan Lestrange, «Bilebilseydim...» dedi. «Çok güç bu. Hayır. Kimsenin bana yardım edebileceğini sanmıyorum. Yine de yardım önerinize teşekkür ederim.»

Yapabileceğim bir şey yoktu. Evden çıktığımda Miss Hartnell'in saldırısına uğradım. «Sizi gördüm!» diye bağırdı kadın. «Çok heyecanlandım. Şimdi bize her şeyi anlatabilirsiniz.»

«Ne hakkında?»

«O kadın hakkında. Bayan Lestrange dul mu? Yoksa kocası uzaklarda bir yerde mi?»

«Doğrusu bunu bilmiyordum. Bayan Lestrange bu konuyu hiç açmadı.»

«Ne tuhaf. Laf arasında bundan söz etmesinden daha doğal ne olabilirdi? Kadının konuşmaması için bir neden olduğu anlaşılıyor.»

«Ben o fikirde değilim.»

«Ah siz, Miss Marple'ın dediği gibi çok safsınız, muhterem Peder. Söyleyin bakalım, Bayan Lestrange, Dr. Baydock'u uzun zamandan beri mi tanıyormuş?»

«Doktordan hiç söz etmedi. Onun için bilmiyorum.»

«Sahi mi? Peki neden söz ettiniz?»

Doğruyu söyledim. «Resim, müzik, kitaplar.»

Dedikodudan başka bir şey bilmeyen Miss Hartnell yüzüme kuşkuyla baktı. Ben de durumdan yararlanarak hemen yanından ayrıldım. Köyün diğer ucundaki bir eve gittim. Dönüşte bahçe kapısından girerken, bahçedeki atölyeye gideyim, diye düşündüm. Bakalım Griselda'nın portresi ne durumda?

Atölyede kimsenin olmadığını sanıyordum. İçeriden hiç ses gelmediği için durumu anlamamıştım. Herhalde çimlerin üzerin-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

de ilerlediğimden, atölyedekiler de benim geldiğimi anlamamışlardı.

Kapıyı açtığımda oracıkta kalakaldım. Çünkü içeride iki kişi birbirine sarılmış çılgınca öpüşüyordu.

Erkek, ressam Lawrence Redding'di. Kadın ise Ann Prothero.

Telaşla geriledim ve çabucak çalışma odama koştum. Koltuğuma oturarak, pipomu yaktım ve olayı düşünmeye başladım. Gördüğüm sahne beni çok sarsmıştı. Durum hoş değildi. Miss Marple'ı istemeye istemeye kutladım. İhtiyar kız durumu sezmişti. Yalnızca onun Griselda'ya anlamlı bakışını yanlış değerlendirmiştim. Doğrusu ressamın Lettice'le seviştiğini sanıyordum. Ann Prothero'dan kuşkulanmak aklıma bile gelmemişti. Kadın bende duygusuz, sakin ve kendine güvenen bir insan etkisi bırakıyordu.

Tam böyle düşünürken camlı kapıya vuruldu ve sonra Ann Prothero içeri girdi. Soluk soluğa ilerleyerek, koltuklardan birine kendini attı. Bana kadını o zamana kadar hiç görmemişim gibi geldi. O sakin, kendinden emin kadın kaybolmuş, yerini kesik kesik soluyan, çaresiz bir insan almıştı. Ann Prothero'nun gerçekten çok güzel olduğunu düşündüm. Soluk yüzü, kahverengi saçları ve iri gri gözleriyle güzel bir kadındı. Şimdi yanakları kıpkırmızıydı. Sanki bir heykel aniden canlanmış gibi şaşkınlıkla gözlerimi kırpıştırdım.

Ann Prothero, «Size gelmemin daha iyi olacağını düşündüm,» dedi. «Demin... demin gördünüz değil mi?»

Başımı eğdim.

Kadın usulca, «Birbirimize âşığız...» dedi. Bütün üzüntü ve kaygısına karşın dudaklarında hafif bir gülümseme belirdi. Olağanüstü bir şeyle karşılaşmış bir kadının gülüşüydü bu.

Ben yine bir şey söylemedim.

Sonunda o, «Yaptığımız herhalde size yanlış gözüküyor,» dedi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Başka bir şey söylememi mi bekliyordunuz, Bayan Prothero?»

«Hayır... Hayır...»

Daha yumuşak bir sesle konuşmaya çalışarak, sözlerime devam ettim. «Siz evli bir kadınsınız.»

Hemen sözümü kesti. «Ah! Biliyorum, ...biliyorum... Bütün bunları tekrar tekrar düşünmediğimi mi sanıyorsunuz? Aslında ben kötü bir kadın değilim. Gerçekten değilim. Sonra her şey... her şey... daha farklı. Yani, sandığınız gibi değil.»

Ciddi bir tavırla, «Buna memnun oldum,» diye cevap verdim.

Kadın titrek bir sesle sordu. «Kocama söyleyecek misiniz?»

«Rahiplerin bir 'centilmen' gibi davranmayı bilmediğine inanan çok.» Sesim alaycıydı. «Ama bu doğru değil.»

Bana minnetle baktı. «O kadar mutsuzum ki. Bu böyle devam edemez... edemez. Ne yapacağımı bilmiyorum!» Sesi tizleşerek, hafifçe yükseldi. «Hayatımın nasıl olduğunu biliyorsunuz! Daha başlangıçtan beri kocam Lucius'la mutlu olamadım. Onunla hiçbir kadın mutlu olamaz zaten. Keşke ölse... Evet, bu korkunç bir istek ama bunu bütün kalbimle istiyorum. Çok ümitsiz durumdayım, bana inanın.» İrkilerek camlı kapıya doğru baktı. «Neydi o? Biri geldi galiba? Belki de Lawrence'dır.»

Kalkıp kapıya gittim. Dışarıda kimse yoktu ama bana da biraz önce bir ses duymuşum gibi geliyordu... Belki de kadın beni buna inandırmıştı.

Döndüğümde Ann Prothero başını önüne eğmiş öyle oturuyordu. Gerçekten ümitsiz olduğu her halinden belliydi. Tekrar, «Ne yapacağımı bilmiyorum,» diye mırıldandı. «Ne yapacağımı bilmiyorum...»

Gidip yanına oturdum. Görevim olduğunu düşündüğüm sözleri söyledim. Ama o sırada kaygıyla öğleyin Prothero'nun ortadan kalkmasının bütün dünya için iyi bir şey olacağını söylediği-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

mi de hatırlıyorum. Bayan Prothero'ya düşüncesizce bir şey yapmamasını rica ettim. Evini, kocasını terketmesi doğru olmayacaktı.

Onu inandırdığımı sanmıyorum. Seven birine doğru yolu göstermenin olanaksız olduğunu bilecek yaştaydım. Yine de sözlerimin kadını biraz yatıştırdığını sanıyorum.

Gitmek için ayağa kalktığı zaman bana teşekkür etti. Söylediklerimi iyice düşüneceğine söz verdi.

Fakat o evden ayrıldıktan sonra kuşkularım da arttı. O zamana dek Ann Prothero'nun kişiliğini iyice anlamamış olduğumu farketmiştim. Kadın ümitsiz durumdaydı. Duyguları için her şeyi göze alabilecek bir tipti. Ve kendinden birkaç yaş küçük olan ressam Lawrence Redding'e delicesine âşıktı.

Durum hiç hoşuma gitmiyordu.

Lawrence Redding'i o gece yemeğe çağırdığımızı tümüyle unutmuştum. Griselda hızla içeri girerek, «Sofraya oturmak için iki dakika var,» diye beni azarlamaya başlayınca oldukça şaşırdım.

Ben telaşla merdivenlerden çıkarken karım arkamdan seslendi. «Umarım her şey yolunda gider... Öğle yemeğinde söylediklerini düşündüm ve yemek için güzel şeyler tasarladım.»

Burada, Griselda uğraştığında her şeyin daha berbat olduğunu söylemekte çok haklı olduğumu açıklamalıyım. Yemek listesi oldukça iddialıydı. Mary'nin ise ne berbat şeyler yaptığını anlamaya çalıştığı belliydi. Ne yazık ki Griselda'nın ısmarladığı midyelerin tadına bakamadık. Çünkü evde kabukları açılmadan pişirilmiş midyeleri açacak bir şey yoktu.

Lawrence Redding'in o gece gelmeyeceğini sanıyordum. Genç adam kolayca neden uydurabilirdi.

Ama ressam zamanında geldi. Dördümüz sofraya oturduk. Gerçekten hoş bir adamdı. Otuz yaşında simsiyah saçlı, parlak mavi gözlüydü. Her şeyi kusursuz yapan gençlerdendi. Tenis oynuyordu, usta bir nişancıydı, başarılı bir amatör aktördü ve

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

öykü anlatmasını da çok iyi biliyordu. Damarlarında İrlanda kanı vardı sanırım. Ressama hiç benzemiyordu, ama iyi bir modern ressamdı sanırım. Ben resimden pek anlamam.

Tabii Lawrence Redding o akşam biraz sıkıntılıydı... Bunu normal karşıladım. Buna karşın durumu yine iyi idare etti. Griselda'yla Dennis'in bir şeyi farkettiklerini sanmıyorum. Eğer konuyu bilmeseydim onun bu durumunun farkına varmazdım.

Dennis'le Griselda'nın neşeleri üstündeydi. Özellikle Dr. Stone'la Miss Cram hakkında türlü şeyler söylüyorlardı. Birdenbire kalbimde garip bir sızıyla Dennis'in yaşının Griselda'nınkine benimkinden daha yakın olduğunu düşündüm. Dennis beni 'Len amca', Griselda'yı ise adıyla çağırırdı.

Galiba Bayan Prothero sinirlerimi bozmuştu. Yoksa böyle yersiz şeyler düşünmem.

Lawrence Redding de Dennis'le Griselda'nın konuşmalarına neşeyle katılıyordu. Yine de sık sık benim tarafıma doğru baktığının farkındaydım. Bu yüzden yemekten sonra bir yolunu bulup beni çalışma odama götürünce buna hiç şaşırmadım.

Yalnız kalır kalmaz ressamın tutumu da değişti. «Sırrımızı öğrendiniz, efendim. Ne yapmak niyetindesiniz?»

Redding'le daha açık konuşabilirdim ve öyle yaptım. Beni itiraz etmeden dinledi.

Sözlerim bitince de, «Tabii bütün bunları söylemek zorundaydınız,» dedi. «Siz bir din adamısınız. Belki bütün sözlerinizde haklısınız. Ne var ki Ann'la aramdaki öyle basit bir şey değil.»

Ona herkesin hep aynı iddiada bulunduğunu anımsattım. Dudaklarında tuhaf bir tebessüm uçuştu.

«Yani herkes duyduğu aşkın eşsiz bir şey olduğunu sanır mı demek istiyorsunuz? Belki gerçekten öyle. Fakat bir şeye inanmalısınız. Aramızda... henüz hiçbir şey olmadı. Ann dürüst ve sadık bir kadın. İleride ne olacağını ben de bilmiyorum.» Üzüntüyle ekledi. «Bu bir roman olsaydı, ihtiyar ölür, böylece herkes kurtulurdu.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bu sözleri için ona kızdım.

Ressam, «Canım, ben de adamı arkasından bıçaklayacağımı söylemedim,» dedi. «Ama bunu yapacak kişiye canı gönülden teşekkür ederdim. Prothero hakkında bir tek iyi kelime söyleyen yok. Açıkçası ilk Bayan Prothero'nun adamı öldürmemesine şaşıyorum. Onunla yıllar önce bir defa karşılaştım. Kadın tam bu işi yapabilecek bir tipti. Sakin, tehlikeli kadınlardandı ilk Bayan Prothero. Adam sağa sola çatan durmadan olay çıkaran aksi biri. Ann'ın onun elinden neler çektiğini bilmiyorsunuz. Eğer biraz param olsaydı Ann'ı aldığım gibi buradan götürürdüm.»

O zaman ressamla dürüst bir şekilde konuştum. Ona St. Mary Meade'den uzaklaşmasını söyledim. Burada kalırsa Ann Prothero'yu kötü bir duruma düşürecekti. Dedikodular başlayacak ve tabii bu Albay Prothero'nun kulağına gidecekti. O zaman Ann'ın durumu daha da güçleşecekti.

Lawrence karşı çıktı. «Durumu sizden başka bilen yok, muhterem peder.»

«Siz köyde yaşayanların nasıl birer dedektif olduğunu bilmiyorsunuz. St. Mary Meade'de herkes en gizli işlerinizi bilir. İngiltere'de boş zamanı olan ihtiyar bir kızla boy ölüşebilecek bir tek dedektif yoktur.»

«Bunun zararı yok. Herkes Lettice'le ilgilendiğimi sanıyor.»

«Lettice'in de aynı şeyi düşünebileceği hiç aklınıza gelmedi mi?» diye sordum.

Oldukça şaşırdı. «Lettice'in bana aldırdığı bile yok... Bundan eminim. Garip bir kız. Her zaman rüyada gibi dolaşıyor ama bunun sahte olduğundan eminim. Lettice ne yaptığını çok iyi biliyor. Ayrıca hayli kinci. İşin tuhaf yanı Ann'den nefret etmesi. Halbuki Ann ona hep iyi davranıyor.»

Bu doğru olabilirdi. Çünkü Ann gördüğüm kadarıyla, gerçekten üvey kızına karşı hep anlayış gösterir, ona haksızlık etmekten kaçınırdı. O gün Lettice'in sesindeki burukluk beni şaşırtmıştı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Konuşmayı orada kesmek zorunda kaldık. Çünkü Griselda'yla Dennis odaya girdiler.

Griselda kendisini koltuklardan birine atarak, «Ah,» diye bağırdı. «Şöyle heyecanlı bir olay olsa. Bir cinayet örneğin! Hoş hırsızlığa bile razıyım!»

Lawrence da onun gibi neşeli bir tavır takınmaya çalıştı. «Burada soymaya değecek biri olduğunu sanmıyorum. Tabii Miss Hartnell'in takma dişlerini çalabiliriz.»

Griselda, «O dişler korkunç bir şekilde takırdıyor,» diye cevap verdi. «Ama burada çalınacak bir şey olmadığını söylediğinizde yanıldınız. Eski köşkte çok güzel, antika gümüşler var. Onlar binlerce sterlin eder sanırım.»

Dennis atıldı. «Herhalde Prothero sizi tabancayla vururdu. Böyle bir şey yapmak tam ona göre bir şey.»

Griselda, «İçeri girer ve onu tabancayla tehdit ederdik,» dedi. «İçinizde silahı olan var mı?»

Lawrence cevap verdi. «Bende bir Mauser var.»

«Sahi mi? Ne ilginç. Neden silah getirdiniz buraya?»

Lawrence kısaca, «O bir savaş hatırası,» dedi.

Dennis, «İhtiyar Prothero bugün gümüşleri Dr. Stone'a gösteriyordu. Adam da bunlar kendisini pek ilgilendirmiyormuş gibi davranmak zorunda kaldı.»

Griselda ona baktı. «Ben onların mezar yüzünden kavga ettiklerini sanıyordum.»

Dennis, «Ama barıştılar,» diye güldü. «Doğrusu bazı insanların eski mezarları karıştırmaktan ne zevk aldıklarını bir türlü anlayamıyorum.»

Lawrence, «Stone beni şaşırtıyor,» diye konuştu. «Galiba adam çok dalgın. İnsanın bazen onun kendi mesleği hakkında hiçbir şey bilmediğine inanası geliyor.»

Dennis bir kahkaha attı. «Bunun nedeni adamın âşık olması. Gladys Cram'a âşık...»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Lawrence Redding, «Neyse,» dedi. «Ben artık gideyim. Bu güzel gece için teşekkür ederim, Bayan Clement.»

Griselda'yla Dennis onu geçirdiler. Sonra Dennis yalnız başına çalışma odama döndü. Çocuğun keyfini kaçıran bir şey olmuştu anlaşılan. Kaşlarını çatarak odada dolaşmaya başladı. Bazen eşyaları tekmeliyordu.

Eşyalarımız o kadar eski ki, artık daha kötü olması imkânsız. Ama yine de ikaz etmek zorunda kaldım.

Dennis, «Affedersin,» dedi. Bir iki dakika sesini çıkarmadı. Sonra da birdenbire bağırdı. «Dedikodu ne kötü bir şey!»

Biraz şaşırmıştım. «Ne oldu?»

«Bunu size söylemenin doğru olup olmayacağını bilmiyorum.»

Şaşkınlığım daha da arttı.

Dennis tekrarladı. «Dedikodu ne kötü bir şey! Ortalıkta dolaşıp, bir sürü şey söylüyorlar. Hatta söylemiyorlar da ima ediyorlar. Hayır, bunu sana anlatmayacağım. İğrenç bir şey bu!»

Ona ilgiyle baktım ama üstelemedim. Ama beni düşündürmedi değil. Çünkü Dennis öyle her şeyi kolay kolay ciddiye almazdı.

O sırada Griselda içeri girdi. «Miss Wetherby telefon etti. Bayan Lestrange sekize çeyrek kala evinden çıkmış ve daha dönmemiş. Onun nereye gittiğini de bilen yok.»

«Bilmeleri gerekli miymiş?»

«Kadın Dr. Baydock'a da gitmemiş. Miss Wetherby bunu kesinlikle biliyor. Çünkü doktorun evinin yanında oturan Miss Hartnell'e telefon etmiş. Bayan Lestrange oraya gitseymiş, Miss Hartnell onu muhakkak görürmüş.»

«Bu köydekilerin nasıl beslendiklerini hâlâ çözemedim,» dedim. «Hiçbir şeyi kaçırmamak için yemeklerini ayakta, pencerenin önünde yiyorlar sanırım.»

Griselda gülmekten katılıyordu. «Hepsi bu kadar değil. Mavi Domuz konusunu öğrenmişler. Dr. Stone'la Gladys Cram'ın oda-

ları yan yanaymış. Ne var ki...» Parmağını salladı. «İki odanın arasında kapı yokmuş!»

«İşte,» diye cevap verdim. «Bu herkesi hayal kırıklığına uğratmış olmalı.»

Griselda tekrar kahkahalarla gülmeye başladı.

Perşembe günü kötü başladı. Bizim topluluktan iki kadın kilisenin süslenmesi konusunda birbirleriyle tartıştılar. Ben de hakemlik etmek zorunda kaldım.

Ondan sonra korodan iki çocuğu, ayin sırasında şeker yedikleri için azarlamak zorunda kaldım.

Daha sonra alıngan bir insan olan orgcumuz küsünce onu yumuşatma işi de bana düştü.

Yine bizim topluluktan dört yoksul, Miss Hartnell'e açıkça karşı geldiler. Kadın da öfkeyle bana koştu.

Tam eve gireceğim sırada Albay Prothero'yla karşılaştım. Hakimlik yapan adam izinsiz avlanan üç kişiye ceza verdiği için hayatından çok memnundu.

Olanca sesiyle, «Kesin davranmak,» diye bağırdı. Biraz ağır işittiğinden yüksek sesle konuşur. «Bize gerekli olan da bu! Kesin davranmak! Herkese ibret dersi vermeli. O ahlaksız Archer dün hapisten çıkmış. Duyduğuma göre benden öç alacağına dair de yemin etmiş. Küstah köpek! Eski atasözüne göre tehdit edilen biri çok uzun yaşarmış. Onu yine sülünlerimi avlarken yakaladığımda, öç almanın nasıl olduğunu öğreteceğim. Son zamanlarda çok gevşek davranıyoruz! Ben insan kişiliğinin ortaya çıkarılmasından yanayım. Herkes sürekli, 'Zavallının karısını ve çocuklarını düşün,' diyor. Saçma! Biri karısıyla çocuklarından söz ederek neden cezadan kaçsın? İnsanlar ne olursa olsun, benim için aynıdır. Doktor, avukat, rahip, sarhoş! Onu yasalara karşı gelirken yakaladın mı hemen cezalandırırsın. Herhalde siz de benimle aynı görüştesiniz.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Rahip olduğum için bir tek şeye bütün diğer duygulardan daha fazla önem verdiğimi unutuyorsunuz,» dedim. «Merhamet benim için her şeyden değerlidir.»

«Ben adil bir adamım. Bunu kimse inkâr edemez.»

Sesimi çıkarmadım.

Sertçe, «Neden cevap vermiyorsunuz?» diye terslendi. «Ne düşünüyorsunuz?»

Biraz bekledikten sonra konuşmaya karar verdim. «Hesap günü geldiğinde tek nedenimin adillik olması beni üzerdi. O zaman da bana yalnızca adaletli davranırlardı.»

«Puf! Bize gerekli olan daha disiplinli ve sert bir din. Ben her zaman, görevimi yaptığımı sanıyorum. Neyse, bırakalım bunları. Daha önce köyde birini görmem gerek.»

«Şimdi çok uygun.»

Bastonunu sallayarak, hızla uzaklaştı. Döndüğümde Hawes'le karşılaştım. Yardımcım bugün hasta görünüyordu. Eve gidip yatmasını söylediğim zaman hemen gitti.

Öğle yemeğini çabucak yiyip bazı ziyaretlerde bulunmak için dışarı çıktım. Griselda ucuz tarifeli perşembe treniyle Londra'ya inmişti. Eve dörde çeyrek kala döndüm. Pazar konuşmamın ana hatlarını hazırlamak istiyordum. Fakat Mary bana Bay Redding'in çalışma odamda beni beklediğini söyledi.

Genç adam endişeyle odada bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu. Rengi uçmuş, yüzünde yorgun bir ifade vardı. Ben içeri girince birdenbire döndü.

«Bakın efendim. Dün söylediklerinizi iyice düşündüm. Bu yüzden bütün gece uyumadım. Siz haklısınız. Bir an önce buradan uzaklaşmak daha iyi.»

«Oğlum,» dedim.

«Ann hakkında söyledikleriniz çok doğruydu... Burada kalırsam onu felakete sürükleyeceğim... Oysa o... dünyanın en iyi insanı. Gitmem gerektiğini anlıyorum. Zaten Ann'ın durumunu bir hayli güçleştirdim.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«En uygun kararı vermişsiniz,» dedim. «Evet, çok zor ama bana inanın. İleride buna memnun olacaksınız.»

Yüzünde, «Bunu söylemesi kolay,» der gibi bir anlam belirdi. Sonra da bana dikkatle baktı. «Ann'a yardım edersiniz değil mi? Onun yakın bir dosta ihtiyacı var.»

«Elimden geleni yapacağıma inanın.»

«Teşekkür ederim, efendim.» Elimi sıktı. «Siz çok iyi bir insansınız, muhterem peder. Ann'ı bu akşam görecek ve onunla vedalaşacağım. Herhalde yarın eşyalarımı toplayarak buradan ayrılırım. Bu acıyı uzatmanın anlamı yok. Bana bahçedeki atölyeyi verdiğiniz için teşekkür ederim. Bayan Clement'in portresini bitiremediğim için üzgünüm.»

«Onun için üzülmeyin, yavrum. Güle güle. Allah yardımcınız olsun.»

O gittikten sonra konuşmamı yazmaya çalıştım ama aklım Lawrence Redding'le Ann Prothero'daydı.

Beş buçukta telefon çaldı. Lower çiftliğinden Bay Abbot'un ölmek üzere olduğunu ve beni beklediklerini haber verdiler.

Hemen eski köşke, Prothero'ya telefon ettim. Çünkü Lower çiftliği oldukça uzaktaydı. Oraya gidersem eve altıyı çeyrek gece dönmem olanaksızdı. Bisiklete binmesini bir türlü öğrenemediğim için kendi kendime kızdım.

Ama köşkten bana Albay Prothero'nun arabasıyla biraz önce evden ayrıldığını söylediler. Ben de ister istemez Mary'e altı buçukta evde olmaya çalışacağımı haber vererek yola çıktım.

Eve döndüğüm zaman saat yediye geliyordu. Bahçeye girerken kapı açıldı ve Lawrence Redding dışarı çıktı. Beni görünce durakladığında durumu dikkatimi çekti. Bakışları çok tuhaf, yüzü bembeyazdı. Titreyip duruyordu. Sanki çıldırmak üzereydi. Bir an içip içmediğini düşündüm. Ama bunu pek sanmıyordum.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Merhaba,» dedim. «Tekrar beni görmeye mi gelmiştiniz? Ne yazık ki dışardaydım. Haydi, benimle gelin. Prothero'yla bazı hesaplara bakacağız ama bunun uzun süreceğini sanmıyorum.»

Ressam, «Prothero...» Sonra gülmeye başladı. «Prothero? Prothero'yu mu göreceksiniz? Evet, Prothero'yu gerçekten göreceksiniz. Ah, Allahım! Evet...»

Hayretle baktım. Düşünmeden ona doğru elimi uzattım, hemen geriledi. Bağırırcasına, «Hayır,» dedi. «Gitmem...düşünmem gerek. Düşünmeliyim. Şart bu...» Koşmaya başladı ve köye inen yolda gözden kayboldu. Ben arkasından bakakaldım. Yine onun içmiş olduğunu düşünmeye başlamıştım. Sonunda başımı sallayarak eve doğru yürüdüm. Sokak kapısı hep açık bırakılır ama yine de zili çaldım. Mary ellerini önlüğüne kurulaya kurulaya geldi. «Demek döndünüz?»

«Bay Prothero burada mı?» diye sordum.

«Evet. Çalışma odasında. Altıyı çeyrek geçeden beri bekliyor.»

«Bay Redding de geldi değil mi?»

«Birkaç dakika önce geldi. Sizi sordu. Neredeyse geleceğinizi, Bay Prothero'nun da çalışma odasında sizi beklediğini söyledim. O da beklemeye karar vererek, çalışma odasına gitti. Şimdi orada.»

Başımı salladım. «Hayır, değil. Ona bahçe kapısında rastladım.»

«Onun gittiğini duymadım. Demek içeride yalnızca birkaç dakika kaldı. Hanımefendi daha şehirden dönmedi.»

Dalgın dalgın tekrar başımı salladım. Mary mutfağa doğru gitti. Ben de koridordan ilerleyerek, çalışma odasının kapısını açtım. Karanlık koridordan sonra kütüphaneye dolan akşam güneşi gözlerimi kamaştırmıştı. Bir iki adım attıktan sonra durakladım.

Bir an karşılaştığım görüntüyü kavrayamadım.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Prothero korkunç, garip bir şekilde yazı masamın üzerine devrilmiş yatıyordu. Kafasının yanında koyu renk bir sıvının meydana getirdiği bir gölcük vardı. Bu 'tıp tıp tıp' diye yere damlıyordu.

Kendimi toplayarak Prothero'ya yaklaştım. Dokunduğum zaman cildi soğuktu. Elini kaldırdığımda tekrar masaya düştü. Adam başından vurularak ölmüştü.

Kapıya giderek Mary'e seslendim. Gelince hemen koşup biraz ileride oturan Dr. Baydock'u çağırmasını söyledim. Kıza bir kaza olduğundan söz ettim.

Sonra çalışma odama giderek kapıyı kapattım ve doktoru beklemeye başladım.

Neyseki Mary doktoru evde yakalamıştı. Baydock sert hatlı, dürüst yüzlü, iri yarı, iyi bir adamdır.

Ona yazı masasını işaret edince, kaşlarını kaldırdı. Tabii bütün iyi doktorlar gibi yüzünde duygularını belirtecek bir anlam yoktu. Ölünün üzerine eğilerek çabucak muayene etti. Sonra doğrulup bana baktı.

«E?» diye sordum.

«Ölmüş... Yarım saat kadar önce sanırım.»

«İntihar mı?»

«İmkânsız, dostum. Yaranın durumuna bak. Sonra...kendini vurduysa silah nerede?»

Gerçekten de odada tabancaya benzer bir şey yoktu.

Baydock, «Hiçbir şeye dokunmayalım,» dedi. «Polise telefon edeceğim.» Polisi çabucak aradıktan sonra yanıma geldi. «Karışık bir iş bu. Adamı nasıl buldun?»

Ona durumu anlattım. Sonra da hafif bir sesle, «Bu... bu bir cinayet mi?» diye sordum.

«Öyle gözüküyor. Yani... başka ne olabilir, demek istiyorum. Garip bir olay...Zavallıdan bu kadar nefret eden kim acaba? Onun pek sevilmediğini biliyorum ama insan bu yüzden pek öldürülmez. Yazık!»

«Başka tuhaf bir şey daha var,» diye konuştum. «Bu akşam üstü bana telefon ederek ölmekte olan bir adamın yanına çağırdılar. Oysa oraya gittiğimde çiftliktekiler beni hayretle karşıladı. Hasta birkaç günden beri eskisine oranla daha iyiymiş. Karısı da bana kesinlikle telefon etmediğini tekrar tekrar söyledi.»

Baydock kaşlarını çattı. «Bak bu gerçekten çok ilginç. Seni buradan uzaklaştırmışlar. Karın nerede?»

«Londra'ya gitti.»

«Ya hizmetçi?»

«Evin diğer tarafında, mutfakta.»

«Kızın burada olanları duyması imkânsız. Kötü bir iş bu. Prothero'nun bu akşam buraya geleceğini kim biliyordu?»

«Adam bu sabah köy yolunda olanca sesiyle bağırarak bundan söz etti.»

«Yani bunu bütün köy biliyordu mu demek istiyorsun? Zaten köydekilerin bilmediği şey yoktur. Ona düşman olan kim?»

Gözlerimin önünde Lawrence Redding'in beyaz yüzü ve camlaşmış gözleri belirdi. Neyseki cevap vermeme gerek kalmadan koridordan ayak sesleri geldi.

Arkadaşım, «Polis,» dedi.

Güvenlik kuvvetimizi polis memuru Hurst temsil ediyordu. Adamın hem kendini önemseyen, hem de kaygılı bir hali vardı. Bizi, «Merhaba,» diye selamladı. «Müfettiş neredeyse gelir. O arada ben de onun emirlerini yerine getirmeye çalışacağım. Anladığıma göre Bay Prothero'yu burada ölü bulmuşlar.» Şüphe dolu gözlerle beni süzdü. Bense masum masum ona bakmaya çalıştım. Yazı masasına giderek, «Müfettiş gelinceye kadar hiçbir şeye dokunulmayacak,» dedi. Sonra defterini çıkardı. Kaleminin ucunu yalayarak bir şeyler bekliyormuş gibi bize baktı. Ben cesedi nasıl bulduğumu anlattım. Bunları ağır ağır yazdıktan sonra doktora döndü. «Sizce ölüm nedeni nedir, Dr. Baydock?»

«Yakın mesafeden, kafasından vurulmuş.»

«Silah?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Kurşunu çıkarmadıkça bunu kesin olarak söyleyemem. Yine de Prothero'ya küçük çapta bir tabancayla...örneğin bir .25 Mauser'le ateş edildiğini sanıyorum.»

İrkildim. Bir gece önceki konuşmada Lawrence Redding'in itirafını anımsamıştım. Memur bir balığınkine benzeyen soğuk bakışlı gözlerini bana dikti. «Bir şey mi söylediniz, efendim?»

Başımı salladım. «Hayır.» Benimki sadece bir şüpheydi. Onun için de düşüncelerimi açıklayamazdım.

«Sizce olay ne zaman oldu.»

Doktor duraksadı. «Adam yarım saat kadar önce ölmüş sanırım. Daha önce değil.»

Hurst bana döndü. «Kız bir şey duymuş mu?»

«Duyduğunu sanmıyorum,» dedim. «Ama ona sormanız daha doğru.»

Fakat o sırada Müfettiş Slack kapıda belirdi. Adam üç kilometre ötedeki Benham kasabasından geliyordu. Müfettiş parlak siyah gözlü, hareketli, enerjik, esmer bir adamdı. Oldukça kaba ve küstahtı. Hurst'ün defterini kapıp çabucak okudu. «Herhalde her şeyi karıştırıp altüst ettiler,» diye homurdandı.

Baydock atıldı, «Ben hiçbir şeye dokunmadım.»

«Ben de öyle,» dedim.

Müfettiş masadaki eşyalara ve kan gölcüğüne baktı. Sonra da zafer dolu bir sesle, «Hah!» diye bağırdı. «İşte işimize yaraycak bir şey. Adam devrildiği zaman saat da yuvarlanmış. Böylece cinayet saatini öğreneceğiz. Altıyı yirmi iki geçe... Sizce adam ne zaman ölmüş doktor?»

«Yarım saat kadar önce dedim ama...»

Müfettiş saatine baktı. «Yediyi beş geçiyor. Bana durumu on dakika önce, yani yediye beş kala bildirdiler. Ceset ise yediye çeyrek kala bulunmuştu. Anladığıma göre sizi hemen çağırmışlar. Cesedi muayene etmeniz de birkaç dakika aldı diyelim. Evet, bu saate tamamiyle uyuyor.»

Baydock, «Saat konusunda kesin bir şey söyleyemem,» diye cevap verdi. «Benimki sadece bir tahmin.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Bu da kesinlikle bize yeter.»

Ben bir şeyi açıklamaya çalışıyordum. «O saat...»

«İzninizle soruları ben soracağım. Vaktimiz az. Onun için konuşmamanızı tercih ederim.»

«Ama o saat...»

Müfettiş ateş saçan gözlerle bana baktı. «Susunuz.» Ben de onun bu isteğini yerine getirdim. Adam hâlâ yazı masasına bakıyordu. «Prothero neden orada oturuyormuş?» diye terslendi. «Acaba bir pusula mı yazacaktı? Hah!» Sevinçle bir kağıt parçasını havaya kaldırdı. Buna o kadar sevinmişti ki, yanına yaklaşarak kâğıda bakmamıza izin verdi. Benim kâğıtlarımdan biriydi bu. Yukarısına 6.20 yazılmıştı.

«Bay Clement.

Daha fazla bekleyemeyeceğim için üzgünüm. Fakat...» Yazı titrek bir çizgi halinde sona eriyordu.

Müfettiş Slack gururla, «Durum ortada,» diye bağırdı. «Adam oturmuş bunu yazıyordu. Düşman yavaşça camlı kapıdan içeri girerek onu vurdu. Başka daha ne istiyorsunuz?»

«Bakın söylemek istediğim bir şey var,» diye başladım.

«Lütfen ayakaltında dolaşmayın. Ayak izleri olup olmadığını görmek istiyorum.» Dizüstü çökerek kapıya doğru emeklemeye başladı.

Ben inatla, «Bilmeniz gereken bir şey var,» dedim.

Ayağa kalktı. Kesin bir tavırla, «Bunu daha sonra konuşuruz,» diye cevap verdi. «Şimdi buradan çıkarsanız memnun olurum. Lütfen çıkınız.»

Bizi çocuk gibi dışarı atmasına boyun eğdik.

Bana saatler geçmiş gibi geliyordu ama henüz yediyi çeyrek geçiyordu.

Baydock, «Pekâlâ,» dedi. «O kendini beğenmiş budala beni ararsa muayenehaneme yolla. Hoşçakal.»

Mary karşıma çıktı. «Hanımefendi geldi.» Kızın gözleri heyecanından yerinden fırlamıştı sanki. «Beş dakika önce geldi!»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Griselda'yı misafir odasında buldum. Hem korkmuş hem heyecanlı görünüyordu. Ona her şeyi anlattım. Beni dikkatle dinledi. Sözlerimi, «Mektubun başında 6.20 yazılıydı,» diye bitirdim. «Saat ise yuvarlanmış ve altıyı yirmi iki gece durmuş.»

Griselda başını salladı. «Evet. Adama saatin hep çeyrek dakika ileri olduğunu söylemedin mi?»

«Hayır,» dedim. «Adam söyletmedi. Elimden geleni yaptım ama beni dinlemedi.»

Griselda şaşkın şaşkın kaşlarını kaldırdı. «Ama Len, o zaman iş gittikçe tuhaflaşıyor. Saat altıyı yirmi gösterdiği zaman aslında altıyı beş geçiyordu. Ve herhalde Prothero da altıyı beş geçe burada değildi.»

Karımla bu konuyu inceleyip durduk ama bir sonuca varamadık. Griselda durumu müfettişe anlatmayı tekrar denemem gerektiğini söyledi. Ne var ki adamın çalışma odamın kapısını kilitleyerek evden ayrılmış olduğunu Mary'den hayretle öğrendik.

Griselda, «Eski köşke gideyim,» dedi. «Ann Prothero çok kötü olmalı. Polisler filan... Belki ben ona yardım edebilirim.»

Bu fikrini ben de beğenmiştim. Ona bana ihtiyaçları olduğu takdirde hemen telefon etmesini söyledim.

O gittikten sonra Dennis eve döndü. Tenisten geliyordu. Cinayetin bizim evde işlenmesi çok hoşuna gitti. «Bir cinayet olayına karışmayı hep isterdim. Polis çalışma odasını neden kilitledi? Oraya başka anahtar uymaz mı?»

Ona kapıyı açmasına izin vermeyeceğimi söyledim. Dennis'in neşeli ve aldırmaz hali bayağı sinirime dokunuyordu ama sonra on altı yaşındaki bir çocuk için ölümün hiçbir anlamı olmadığını düşündüm. Dennis için bu olay bir polis romanından farksızdı.

Griselda bir saat sonra döndü. Ann Prothero'yu polis kadına olayı haber verdikten sonra görmüştü. Müfettiş, Bayan Prothe-

BELONGSTO Kaktüs TEAM

ro'nun kocasını altıya çeyrek kala köyde gördüğünü, olay hakkında pek bir şey bilmediğini anlayınca, ertesi sabah daha etraflıca konuşmak üzere köşkten ayrılmıştı.

Griselda istemeye istemeye, «Ann Prothero'ya kötü davranmadı,» diye açıkladı.

«Bayan Prothero durumu nasıl karşıladı?» diye sordum.

«Sessiz sedasız oturuyordu. Ama o hep sessizdir.»

«Doğru,» dedim. «Ann Prothero'nun sinir krizi geçirişini hayalimde bile canlandıramam.»

«Tabii kadın çok sarsıldığı belliydi. Bana oraya gittiğim için teşekkür etti. Minnet duyduğunu ama yapabileceğim bir şey olmadığını söyledi.»

«Ya Lettice?»

«O bir yerde tenis oynuyormuş. Daha eve dönmemişti.» Griselda bir an sustu. «Biliyor musun Len? Ann'ın hali bir garipti. Çok garip...»

«Herhalde şok geçirdi,» diye cevap verdim.

«Evet. Herhalde. Fakat.» Griselda kaşlarını çattı. «Durumu pek öyle değildi. Bana sanki dehşete kapılmış gibi geldi.»

«Dehşete kapılmış gibi mi?»

«Evet. Bunu göstermemeye çalışıyordu. Oysa gözlerinde tuhaf, tedirgin bir anlam vardı. Acaba kadın kocasını kimin öldürdüğünü tahmin mi ediyor? Bana sürekli polisin birinden şüphe edip etmediğini sordu.»

Düşünceli düşünceli mırıldandım. «Öyle mi?»

«Evet. Ann kendisine hakim bir kadındır. Ne çare ki fena halde sarsılmış olduğu belliydi. Hem de tahminimden fazla. Sonuçta Ann kocasına pek bağlı değildi. Hatta bana Prothero'dan nefret ediyormuş gibi geliyordu.»

«Bazen ölüm insanın duygularının değişmesine neden olur,» dedim.

«Herhalde...»

Dennis heyecanla içeri girdi. Bahçedeki çiçek tarhlarından

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

birinde bir ayak izi bulmuştu. Polisin bunu farketmediğinden, bu iz sayesinde bütün esrarın çözüleceğinden emindi.

Sıkıntılı bir gece geçirdim. Dennis kahvaltı saatinden çok önce kalkarak, 'son durumu' öğrenmeye çıktı. Ama bize o sabahın heyecanlı haberini o değil de, Mary getirdi. Tam biz kahvaltıdayken kız top gibi içeri girdi. Yanakları kızarmış, gözleri pırıl pırıl parlıyordu. Her zamanki laubaliliğiyle, «Haberiniz var mı?» diye bağırdı. «Ekmekçi bana demin söyledi. Bay Redding'i tutuklamışlar.»

Griselda kulaklarına inanamıyormuşcasına haykırdı. «Lawrence'ı mı tutuklamışlar. İmkânsız. Aptalca bir hata olmalı bu.»

Mary adeta sevinçle, «Hayır, hata değil hanımefendi,» diye cevap verdi. «Bay Redding dün gece polise gitmiş. Tabancasını masaya atarak, 'Cinayeti ben işledim,' demiş. İşte böyle.» İkimize de baktıktan sonra başını salladı. Yarattığı heyecanlı havadan memnun, dışarı çıktı. Griselda'yla ben birbirimize bakakalmıştık.

Karım, «Bu doğru olamaz,» dedi. «İmkânsız.» Ben cevap vermeyince de, «Len, sen bunun doğru olduğuna inanmıyorsun değil mi?» diye sordu.

Bir şey söyleyemeden sessiz sedasız oturuyordum.

Griselda, «Lawrence çıldırmış,» diye konuştu. «Çıldırmış olmalı. Belki de Prothero'yla birlikte tabancaya bakıyorlardı. Birdenbire silah patlayıverdi.»

«Hayır... olacak şey değil.»

«Mutlaka bir kaza oldu. Lawrence'in Prothero'yu öldürmesi için hiçbir neden yoktu ki. Adamı neden vursun?»

Bu soruyu kesinlikle cevaplandırabilirdim ama Ann Prothero'yu mümkün olduğunca işe karıştırmamak istiyordum. Belki kadının adını bu olaya karıştırmamanın bir yolunu bulabilirdim. «Onların kavga ettiklerini unutma,» dedim.

«Lettice'in mayosu yüzünden. Evet ama bu çok gülünç. Lawrence'la Lettice gizlice nişanlanmış olsalar bile ona kötülük yapmadığından eminim.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Onunla bahçe kapısında karşılaştığımda deli gibi olduğunu unutma.»

«Evet, ama... bu imkânsız!»

«Saati unutma,» dedim. «Bu durum saat sorununu da açıklıyor. Lawrence cinayeti işlediğinden şüphelenmemeleri için saati 6.20'ye getirmiş olabilir. Baksana Müfettiş Slack bile o tuzağa nasıl düştü.»

«Yanılıyorsun, Len. Lawrence saatin ileri gittiğini biliyordu. 'Muhterem Peder herkesten ileride,' diye takılırdı. Lawrence saati 6.22'ye getirmek gibi bir hatayı kesinlikle yapmazdı. Daha uygun bir zaman seçerdi. Örneğin saati yediye çeyrek kalaya getirirdi.»

«Belki ressam, Prothero'nun buraya kaçta geldiğini bilmiyordu. Ya da saatin ileri olduğunu unutmuştu.»

Griselda cevap veremeden kahvaltı masasının üzerine bir gölge düştü. Çok nazik bir ses, «Umarım sizi rahatsız etmedim.» dedi. «Kusuruma bakmayın. Ama bu acı olay karşısında...»

Gelen komşumuz Miss Marple'dı. Bizim sözlerimiz üzerine camekânlı kapıdan içeri girdiğinde oturması için bir sandalye çektim. Kadının yanakları hafifçe kızarmış, oldukça heyecanlıydı.

«Korkunç bir olay bu. Öyle değil mi? Zavallı Bay Prothero. İyi bir insan değildi ve seveni de pek yoktu. Ama olay yine de üzücü. Anladığıma göre onu sizin çalışma odanızda vurmuşlar.»

«Evet.»

Miss Marple, Griselda'ya sordu. «Ne yazık ki muhterem peder o sırada evde değilmiş sanırım.» Ona durumu açıkladım. Miss Marple çevresine bakındı. «Bayan Dennis bu sabah yok mu?»

Griselda, «Dennis amatör dedektifliğe başladı,» dedi. «Çiçek tarhlarından birinde bulduğu ayak izi yüzünden çok heyecanlı. Herhalde bunu polise anlatmaya gitti.»

Miss Marple başını salladı. «Ne karışık işler değil mi? Demek Bay Dennis katilin kim olduğunu bildiğini sanıyor. Herhalde hepimiz de aynı şeyi düşünüyoruz.»

BELONGSTO Kaktüs TEAM

Griselda merakla, «Bu kadar belli mi?»

«Hayır, yavrum, onu demek istemedim. Herkes başka başka kimselerin üzerinde duruyor ama bunun için insanın elinde kanıtlar olmalı. Örneğin, ben katilin kim olduğunu kesinlikle biliyorum. Ama elimde bir tek kanıt bile olmadığını söylemeliyim. İnsan böyle zamanlarda söylediklerine çok dikkat etmeli. Yoksa aleyhinde iftira davası açabilirler... Müfettiş Slack'le dikkatli konuşmak gerektiğini biliyorum. Bu sabah gelip beni göreceğine dair haber göndermişti. Az önce telefon ederek buna gerek kalmadığını söyledi.»

«Herhalde tutuklamadan sonra böyle bir şey gereksiz,» diye konuştum.

«Tutuklamadan sonra mı?» Miss Marple öne doğru eğildi. Yanakları heyecanından iyice kızarmıştı. «Birini tutukladıklarından haberim yoktu.»

«Deminden beri farklı şeylerden söz ettiğimiz anlaşılıyor,» dedim. «Evet polis birini tutukladı. Lawrence Redding'i.»

«Lawrence Redding'i mi?» Miss Marple iyice şaşırmıştı. «Halbuki ben...»

Griselda öfkeyle onun sözünü kesti. «Ben buna hâlâ inanamıyorum. Lawrence cinayeti işlediğini itiraf etmiş ama bu yine de inanılacak gibi değil.»

Miss Marple, «İtiraf mı etmiş?» dedi. «Ah... Çok yanılmış olduğumu anlıyorum. Çok, çok yanılmışım.»

Griselda, «Bunun bir kaza olduğundan eminim,» diye başını salladı. «Sen de aynı fikirde değil misin, Len? Yani onun polise gidip teslim olmasından bu anlaşılıyor.»

Miss Marple merakla öne doğru eğildi. «Ressam teslim mi olmuş?»

«Evet.»

Miss Marple derin bir nefes aldı. «Ah... Çok memnun oldum. Buna çok memnun oldum.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Ona hayretle baktım. «Bu da genç adamın pişman olduğunu gösteriyor tabii.»

«Pişman olduğunu mu?» Miss Marple'ın yüzünde hayret dolu bir anlam beirdi. «Ah, muhterem peder siz ressamın gerçek katil olduğunu sanmıyorsunuz ya?»

Bu kez şaşırmak sırası bendeydi. «Ama itiraf ettiğine göre.»

«İyi ama bu onun cinayetle hiçbir ilgisi olmadığını kanıtlamaz mı?»

«Hayır,» dedim. «Belki kalın kafalıyım ama bu itirafın Redding'in masum olduğunu gösterdiğini sanmıyorum. Cinayet işlemediysen neden kalkıp suçlu olduğunu söyleyesin?»

Miss Marple, «Tabii bunun da bir nedeni var,» diye cevap verdi. «Tabii... Her zaman bir sebep vardır, öyle değil mi? Genç adamlar çok hırçın olurlar ve her şeyin en kötüsüne inanırlar.» Griselda'ya döndü. «Siz de benim gibi düşünmüyor musunuz, yavrum?»

Griselda kekeledi. «Bi-bilmem. Ne düşüneceğimi bilemiyorum. Lawrence'ın bu akılsızca hareketinin nedenini tahmin etmek olanaksız.»

«Dün akşam yüzünü görseydiniz,» diye başladım.

Miss Marple, «Anlatın,» dedi.

Ona eve dönüşümü anlattım. Yaşlı kadın beni dikkatle dinledi. Sözlerim sona erince de, «Bazen aptallığımın tuttuğunu bilirim,» diye söylendi. «Her şeyi kolay anlayamam. Şimdi de ne demek istediğinizi kestiremedim. Eğer biri, dünyanın o en büyük suçunu işlemeye, yani bir insanı öldürmeye karar verirse, olaydan sonra öyle perişan olmazdı. Çünkü işleyeceği cinayet soğukkanlılıkla önceden tasarlanmış olurdu. Tabii katil biraz şaşalayıp ufak tefek hatalar yapabilir ama o başka. Caninin sizin anlattığınız gibi neredeyse delireceğini hiç sanmıyorum.»

Karşı çıktım. «Şartları bilmiyoruz. Belki kavga ettiler ve Lawrence, Prothero'yu korkunç bir öfke anında vurdu. Ondan sonra

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

da yaptığı iş karşısında paniğe kapıldı. Açıkçası ben öyle olduğunu düşünüyorum.»

«İnsanların bazı şeyleri tercih ettiklerini biliyorum, Bay Clement. Ama gerçekleri göz önüne almak gerek. Öyle değil mi? Olaylar sizin yorumunuza hiç uymuyor. Hizmetçiniz, Bay Redding'in evde birkaç dakika kaldığını söylemiş. Herhalde anlattığınız gibi bir kavga bundan daha uzun zaman isterdi. Sonra anladığıma göre Bay Prothero bir pusula yazarken kafasının arkasından vurulmuş. Daha doğrusu hizmetçim öyle söyledi.»

Griselda, «Bu doğru,» dedi. «Adam, daha fazla bekleyemeyeceğini açıklayan bir pusula karalıyormuş. Kâğıdın tepesine de 6.20 yazmış. Masadaki saat devrilerek 6.22'de durmuş. İşte Len'le beni şaşırtan da bu...» Miss Marple'a saatin on beş dakka ileri olduğunu anlattı.

Yaşlı kadın mırıldandı. «Çok tuhaf... Gerçekten çok tuhaf. Ama pusula daha da garibime gitti. Yani.» Susarak, etrafına bakındı. Lettice Prothero camlı kapının dışında duruyordu.

Kız içeri girerek başıyla bizi selamladı. «Günaydın.» Bir koltuğa çökerek her zamankinden daha canlı bir tavırla, «Duyduğuma göre Lawrence'ı tutuklamışlar,» dedi.

Griselda başını salladı. «Evet. Bu bizi çok üzdü.»

«Doğrusu birinin babamı öldüreceği hiç aklıma gelmezdi.» Lettice'in soğukkanlı tavırlarından kendini çok beğendiği anlaşılıyordu. «Birçok kişinin onu ortadan kaldırmak istediğinden eminim. Hatta bazen ben bile yapmak isterdim.»

Griselda, «Bir şey yemek ya da içmek ister misin, Lettice?» diye sordu.

«Hayır, teşekkür ederim. Beremi burada bırakıp bırakmadığımı sormaya geldim. Garip biçimli, sarı bir şey. Onu geçen gün çalışma odasında unuttum sanırım.»

Griselda, «Eğer öyleyse hâlâ oradadır,» dedi. «Çünkü Mary ortalığı hiç toplamaz.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Lettice ayağa kalktı. «Gidip bakayım. Rahatsız ettiğim için özür dilerim. Nedense şapkalarımı hep sağda solda unuturum.»

Söze karıştım. «Korkarım bereni bugün alamayacaksın. Müfettiş Slack kapıyı kilitledi.»

«A, ne can sıkıcı iş. Peki bahçeye açılan camlı kapıdan içeri giremez miyim?»

«Hayır. O kapı da içeriden sürgülü. Herhalde bu ara sarı bir bere işine yaramaz, Lettice?»

«Yani matem giysilerini mi kastediyorsunuz? Hayır, matem kıyafeti giymeyeceğim. Bence bu eski, küflü bir inanç. Evet, Lawrence olayı kötü. Çok kötü.» Kaşlarını çatmış, dalgın dalgın çevresine bakınıyordu. «Herhalde bunun nedeni ben ve mayom. Bu o kadar saçma bir konu ki.»

Griselda bir şey söylemek için ağzını açtı ama nedense sonra vazgeçti.

Lettice'in dudakları tuhaf bir gülüşle büküldü. Usulca, «Eve gidip, Ann'a Lawrence'ın tutuklandığını haber vereceğim...» diye fısıldadı. Dönerek camlı kapıdan çıkıp gitti.

Griselda, Miss Marple'a baktı. «Neden ayağıma bastınız?»

Yaşlı kadın gülümsüyordu. «Sizin bir şey söyleyeceğinizi anladım da ondan, yavrum. Bazen olayların kendiliğinden gelişmesini beklemek daha doğrudur. Lettice'in aslında o kadar dalgın olduğunu hiç sanmıyorum. Kafasında belli bir düşünce var onun. Ve kız buna göre hareket ediyor.» Mary kapıya hızla vurduktan sonra içeri girdi. «Albay Melchett geldi.»

Albay Melchett bizim bölgenin Polis Müdürüdür. Hemen ayağa kalktım. Ben odadan çıkarken karım tekrar Miss Marple'a döndü...

Albay Melchett ufak tefek, şık ve zarif bir adamdır. Kırmızı saçları, zeki bakışlı parlak mavi gözleri vardır.

«Günaydın, Bay Clement. Kötü bir olay bu. Zavallı ihtiyar Prothero. Kendisini sevmezdim zaten onu seven de pek azdı.

Durum sizin için de hoş değil. Olayın karınızı sarsmadığını umarım.»

Griselda'nın olayı soğukkanlılıkla karşıladığını söyledim.

«Bu iyi. İnsanın kendi evinde cinayet işlenmesi hoş bir şey değil. Doğrusu genç Redding'in cinayeti bu şekilde işlemesine şaşırdım. Böyle olacağını hiç düşünmemiş.»

Az kalsın gülecektim. Ne var ki Albay Melchett'in bir katilin düşünceli olması fikrini hiç de garip bulmadığı belliydi. Onun için kendimi tuttum. Melchett bir koltuğa oturarak sözlerine devam etti. «Ressamın polise gidip teslim olduğunu duyunca bayağı şaşırdım.»

«Bu iş nasıl olmuş?..»

«Dün gece saat onda ressam içeri girmiş. Tabancayı masaya atarak, 'İşte geldim. Cinayeti işleyen benim,' demiş.»

«Peki, sebep olarak ne göstermiş?»

«Fazla bir şey söylememiş. Buraya sizi görmeye geldiğini, Prothero'yla karşılaştığını anlatmış. Kavga etmişler ve Redding adamı vurmuş. Kavganın nedenini açıklamaya yanaşmamış. Buraya bakın, Clement. Laf aramızda, siz bu konu hakkında bir şey biliyor musunuz? Kulağıma bazı dedikodular gelmişti. Yani Prothero'nun Redding'in eve gelmesini yasakladığı konusunda. Ressam, Lettice'i baştan mı çıkarmış ne? Açıkçası kızın başını derde sokmak istemiyoruz. İşin iç yüzü bu mu?»

«Hayır,» diye cevap verdim. «Bana inanın, işin aslı bambaşka. Ama şu ara daha fazla bir şey söyleyemem.»

Başını sallayarak, ayağa kalktı. «Bunu öğrendiğime sevindim. Ortalıkta bir sürü dedikodu dolaşıyor. Bu köyde fazla kadın var. Neyse, artık gideyim. Baydock'u görmem gerek. Bir hastaya gitmişti ama herhalde dönmüştür. Doğrusunu isterseniz Redding'e acıyorum. Ben her zaman onun dürüst ve efendi bir genç olduğunu düşünürdüm. Belki avukatı onun için güzel bir savunma hazırlar. Sinir bozukluğu, ani çılgınlık gibi. Özellikle ortada

geçerli bir neden olmadığı anlaşılırsa. Artık gideyim. Benimle gelmek ister miydiniz?»

«Tabii...» Birlikte evden çıktık.

Baydock bizim evin yanındaki villada oturuyordu. Hizmetçi, doktorun yeni geldiğini söyleyerek bizi içeri aldı. Baydock kahvaltı sofrasının başına geçmiş, jambonlu yumurta yiyordu. Bana başıyla dostça bir selam verdi. «Çıkmak zorunda kaldığım için özür dilerim. Bir doğum vardı. Ama bütün gece sizin işle uğraştım ve sonunda kurşunu çıkardım.» Küçük bir kutuyu masanın üzerine itti.

Melchett kurşunu inceledi. «Yirmi beşlik mi?»

Baydock başını salladı. «Evet. Teknik açıklamaları Resmi Soruşturmaya saklıyorum. Bilmek istediklerinizi hemen söyleyeyim. Adam hemen ölmüş. O genç budala Prothero'yu neden öldürdü acaba? Kimsenin silah sesini duymaması şaşırtıcı.»

Melchett, «Evet,» dedi. «Buna ben de hayret ediyorum.»

Atıldım. «Mutfağın pencereleri arka tarafa bakar. Çalışma odasının, kilerin ve ondan sonraki mutfağın kapıları kapalı olduğu için bir şey duyulmasına olanak yoktu herhalde. Zaten evde sadece hizmetçi vardı.»

Melchett mırıldandı. «Hım... Yine de tuhaf bir şey bu. O yaşlı kadının... Miss Marple'ın silah sesini duymamış olması da garip. Sonuçta çalışma odasının kapıları açıkmış.»

Baydock, «Belki de duydu,» dedi.

Ben, «Duyduğunu sanmıyorum,» diye karşı çıktım. «Miss Marple az önce bize geldi. Böyle bir şey olsaydı bundan mutlaka söz ederdi.»

«Belki silah sesini duydu ama aldırmadı. Belki bir arabanın ekzosu sandı.»

Bana Baydock o sabah pek neşeliymiş gibi geldi. Bunu belli etmemeye çalışıyormuş gibiydi. Doktor, «Belki de tabancaya bir susturucu takılmıştı,» diye ekledi. «Bu mümkün. O zaman kimse bir şey duymamıştır.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Melchett, «Müfettiş Slack böyle bir şey bulamamış. Bunu Redding'e sormuş. Ama ressam onun ne demek istediğini anlamamış bile... Durum açıklanınca böyle bir şey kullanmadığını söylemiş. Herhalde onun sözüne inanmak gerek.» diye konuştu.

«Öyle... Zavallı...»

Albay Melchett, «Ahmak,» diye homurdandı. «Ressam gerçekten aptal. Doğrusu onun katil olduğu fikrine bir türlü alışamıyorum.»

Baydock kahvesini bitirerek sandalyesini geri itti. «Cinayet sebebi neymiş?»

«Redding kavga ettiklerini ve öfkesine hakim olamayarak Prothero'yu vurduğunu söylüyor.»

«Yani bunun önceden planlanmamış bir cinayet olduğunu iddia etmek niyetinde...» Baydock başını salladı. «Bu iddiasını desteklemesi güç. Redding, Prothero yazı yazarken ona arkadan sokulmuş ve adamın kafasına ateş etmiş. Bunun kavgayla ilgili hiçbir yanı yok.»

Miss Marple'ın sözlerini anımsamıştım. «Zaten kavga edecek zaman da olmamış. İçeri girmek, Prothero'ya ateş etmek, saati 6.20'ye getirmek ve sonra dışarı çıkmak... Evde kaldığı birkaç dakikaya ancak bunlar sığıyor. Doğrusu ona bahçe kapısında rastladığım zamanki halini ve konuşmalarını hiç unutmayacağım. 'Prothero'yu mu görmek istiyorsunuz? Evet, onu göreceksiniz.' Onun bu sözlerinden Prothero'yu birkaç dakika önce öldürmüş olduğunu anlamalıydım.»

Baydock bana şaşkınlıkla baktı. «Bu imkânsız. Prothero, Redding'le karşılaşmanızdan çok daha önce öldürülmüş.»

Albay Melchett bağırdı. «Ama dostum, adamın yarım saat önce öldürülmüş olması gerektiğini söyleyen sizsiniz.»

«Otuz, otuz beş dakika. Bilemediniz yirmi beş. Ama cinayet Clement'le Redding'in karşılaşmasından birkaç dakika önce işlenmiş olamaz. Öyle olsaydı ben muayene ettiğimde ceset

sıcak olurdu.» Birbirimize baktık. Baydock'un yüzü kül olmuş ve çok yaşlı duruyordu şimdi. Ondaki bu ani değişiklik beni şaşırttı.

«Buraya bakın, Baydock.» Melchett şaşkınlıktan kurtulmuştu. «Redding, Prothero'yu yediye çeyrek kala vurduğunu itiraf ettiğine göre...»

Baydock ayağa fırlayarak kükredi. «Size bunun olanaksız olduğunu söyledim. Redding, Prothero'yu yediye çeyrek kala vurduğunu iddia ediyorsa, yalan söylüyor demektir. Ben doktorum, böyle şeyleri de bilirim. Adamın kanı pıhtılaşmaya başlamıştı.»

Melchett, «Eğer Redding yalan söylüyorsa...» diye başladı. Sonra durakladı. Başını sallayarak, «Gidip Redding'i görelim,» dedi.

Polis merkezine giderken fazla konuşmadık. Kapıdan girerken Baydock biraz gerileyerek, kulağıma, «Bu durum hiç hoşuma gitmiyor,» diye fısıldadı. «Hiç hoşuma gitmiyor. Bu işte anlayamadığım bir şeyler var.» Çok endişeli ve üzgündü.

Müfettiş Slack polis merkezindeydi. Birkaç dakika sonra Lawrence Redding'le karşı karşıyaydık. Rengi solmuştu ama davranışları sakindi.

Oldukça endişeli olduğu anlaşılan Melchett, «Buraya bakın Redding,» diye söze başladı. «Müfettiş Slack'e rahibin evine yediye çeyrek kala gittiğinizi, Prothero'yla orada karşılaştığınızı, adamla kavga ettiğinizi ve onu vurduktan sonra dışarı çıktığınızı söylemişsiniz.»

«Evet.»

«Size birkaç soru soracağım. Herhalde size istemediğiniz soruları cevaplandırmak zorunda olmadığınızı söylediler. Avukatınız...»

Ressam onun sözünü kesti. «Benim saklayacak bir şeyim yok. Prothero'yu ben vurdum.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Pekâlâ...» Melchett bir an durdu. «Tabancanızı neden yanınıza almıştınız?»

Lawrence duraksadı. «Tabanca cebimdeydi.»

«Ve bunu rahibin evine de götürdünüz.»

«Evet.»

«Neden?»

«Tabancamı her zaman yanımda taşırım.» Bu cevabı vermeden önce kararsızlıkla duraklamıştı. Onun gerçeği gizlediğine karar verdim.

«Saati neden gerilettiniz?»

«Saati mi?» Ressam şaşırmış gibiydi.

«Evet. Saat 6.22'yi gösteriyordu.»

Ressamın yüzünde korku dolu bir anlam belirdi. «A, o mu? Evet. Sa...saati ben gerilettim.»

Baydock aniden söze karıştı. «Prothero'yu neresinden vurdunuz?»

«Ah... Kafasından sanırım. Evet, kafasından.»

«Emin değil misiniz?»

«Madem biliyorsunuz, bunu bana sormanızın ne gereği var?» Lawrence Redding küstahça davranmaya çalıştı ama bunu başaramadı.

O sırada dışarıda bir gürültü oldu. Üniformalı bir polis memuru elinde bir mektupla içeri girdi. «Rahip Bay Clement'e geldi. bu. Üzerinde, 'Çok acele,' yazılı.»

Mektubu çabucak açarak, okudum.

«Lütfen... lütfen bana gelin. Ne yapacağımı bilmiyorum. Çok kötü durumdayım. Her şeyi birine anlatmak istiyorum. Lütfen hemen gelin. İstediğiniz birini birlikte getirebilirsiniz.

Ann Prothero.»

Anlamlı bir ifadeyle Melchett'e baktım. İşareti anladığında hep birlikte dışarı çıktık. Omzumun üzerinden Lawrence Red-

ding'e baktım. Ressam gözlerini elimdeki kâğıda dikmişti. O ana kadar hiçbir insanın yüzünde bu kadar acı ve umutsuzluk dolu bir ifade görmemiştim.

Ann Prothero'nun çalışma odamda bana, «Çok ümitsizim,» deyişini hatırladım. Kalbim bir kurşun külçesiymiş gibi ağırlaştı. Artık Lawrence Redding'in kahramanca teslim oluşunun bir nedeni olabileceğini anlıyordum. Melchett, Slack'le konuşmaktaydı.

«Redding'in o gün daha önce neler yaptığını öğrenebildin mi? Onun Prothero'yu söylediğinden daha erken vurmuş olması olasılığı var. Bu işi incele.» Bana döndü. Hiçbir şey söylemeden Ann Prothero'nun mektubunu ona uzattım. Bunu çabucak okuduktan sonra şaşkınlıkla dudaklarını büzdü. Sonra da merakla bana baktı. «Bu sabah anlatmak istediğiniz bu muydu?»

«Evet. O sırada konuşmam gerektiğinden pek emin değildim. Ama artık eminim.» Ona o gece atölyede gördüklerimi anlattım.

Melchett, müfettişle bir iki kelime konuştu. Sonra eski köşke doğru yola çıktık. Dr. Baydock da yanımızdaydı.

Terbiyeli bir uşak, duruma uygun bir kederle bize kapıyı açtı. Melchett, «Günaydın,» dedi. «Bayan Prothero'nun oda hizmetçisi hanımına bizim geldiğimizi haber versin. Bayan Prothero'yla konuşmamız gerek. Bunu hizmetçiye söyledikten sonra buraya gelip soracağımız soruları cevaplandırın.»

Uşak telaşla uzaklaştı. Birkaç dakika sonra tekrar yanımıza dönerek Melchett'e emirlerini yerine getirdiğini söyledi. Albay Melchett, «Şimdi dün hakkında konuşalım,» diye söze başladı. «Bay Prothero öğle yemeğini evde mi yedi?»

«Evet, efendim.»

«Davranışları her zamanki gibi miydi?»

«Gördüğüm kadarıyla öyleydi, efendim.»

«Ondan sonra ne oldu?»

«Yemekten sonra Bayan Prothero uzanmak için yukarı çıktı. Bay Prothero da kütüphanesine çekildi. Miss Lettice ise iki kişilik

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

arabasıyla tenis oynamaya gitti. Bay ve Bayan Prothero saat dört buçukta salonda çay içtiler. Saat beş buçukta arabayı getirtip köye indiler. Onlar ayrıldıktan sonra Bay Clement telefon etti.» Uşak başıyla bana selam verdi. «Kendisine Bay ve Bayan Prothero'nun köşkten ayrıldıklarını söyledim.»

Melchett, «Hım,» diye mırıldandı. «Bay Redding buraya en son ne zaman geldi?»

«Salı günü akşamüzeri, efendim.»

«Sizin beyle aralarında bir anlaşmazlık çıktı sanırım?»

«Sanırım, efendim. Bay Prothero bana Bay Redding'in bir daha içeri alınmamasını emretti. Bay Prothero yüksek sesle konuşurdu, efendim. Öfkelendiği zaman yüksek sesle bağırırdı. Bu yüzden o tartışmanın bir kısmını istemeyerek duydum.»

«Anlaşmazlığın nedenini anlayacak kadar mı?»

«Yanılmıyorsam tartışmanın nedeni Bay Redding'in yaptığı bir portreydi. Miss Lettice'in portresi.»

«Bay Redding'i giderken gördün mü?»

«Evet, efendim. Onu ben geçirdim.»

«Öfkeli miydi?»

«Hayır, efendim. Daha çok komik bir şey olmuş gibi davranıyordu.

«Ah! Bay Redding dün köşke gelmedi değil mi?»

«Hayır, efendim.»

«Başka gelen oldu mu?»

«Hayır, dün gelen olmadı.»

«Önceki gün?»

«Akşamüzeri Bay Dennis Clement geldi. Sonra Dr. Stone uğradı. Akşam da bir hanımefendi geldi.»

«Bir hanımefendi mi?» Melchett şaşırmıştı. «Kimdi o?»

Uşak kadının adını anımsayamadı. «Şimdiye kadar görmediğim biri, efendim. Kendisine Bay Prothero'nun yemekte olduğunu söyleyince, 'Beklerim,' dedi. Onun için ben de onu küçük salona aldım.» Yabancı kadın Bayan Prothero'yu değil, Bay Prot-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

hero'yu görmek istemişti. Uşak bunu adama haber vermiş, o da sofradan kalkınca küçük salona gitmişti.

«Bu yabancı kadın ne kadar kaldı?»

«Yarım saat kadar sanırım. Bay Prothero onu kendisi geçirdi... Ah, hanımefendinin adını şimdi hatırladım, Bayan Lestrange.»

Bu şaşırtıcı bir şeydi.

Melchett mırıldandı. «Garip... Çok garip...»

Ne yazık ki bu konuyu daha fazla inceleyemezdik. Çünkü o sırada Bayan Prothero'nun bizi görmeye hazır olduğu haberi geldi.

Ann yatıyordu. Rengi uçmuş gözleriyse ateşi varmış gibi pırıl pırıldı. Yüzünde beni şaşırtan bir ifade vardı. Kararlılıkla acı karışımı bir şey. Kadın benimle konuşmaya başladı.

«Hemen geldiğiniz için teşekkür ederim, muhterem peder. Yazdıklarımla neyi vurguladığımı anladığınız belli.» Bir an durdu. «En iyisi sorunu çabucak halletmek olacak.» Yüzünde tuhaf, acı, insanın içine dokunan bir gülümseme uçuştu. «Galiba aslında durumu size açıklamam gerek, Albay Melchett. Anlayacağınız kocamı ben öldürdüm.»

Melchett şefkatle, «Bayan Prothero...» dedi.

«Gerçek bu. Galiba bunu hemen söylemem gerekti. Ama ben öyle isteri krizleri geçiren tiplerden değilim. Kocamdan uzun zamandan beri nefret ediyordum. Ve dün onu vurdum.» Başını yastığa dayayarak gözlerini kapattı. «İşte bu kadar. Herhalde beni tutuklayacak ve alıp götüreceksiniz. Mümkün olduğu kadar çabuk kalkıp, giyinirim.»

«Bayan Prothero, Bay Lawrence Redding'in aynı cinayeti işlediğini açıkladığından haberiniz var mı?»

Ann gözlerini açarak başını salladı. «Biliyorum... Deli çocuk. Anlayacağınız bana çılgıncasına âşık. Yaptıkları çok asil ama yine de çocukça.»

«O cinayeti işleyenin siz olduğunu biliyor muydu?»

«Evet.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Nereden biliyordu?»

Kadın kararsızlıkla durakladı.

«Bunu ona siz mi söylediniz?»

Ann hâlâ kararsızdı. Sonunda, «Evet ona ben söyledim,» dedi. Sıkıntıyla omuzlarını oynattı. «Artık gidemez misiniz? Size her şeyi söyledim. Bu konudan daha fazla söz etmek istemiyorum artık.»

«Tabancayı nereden buldunuz, Bayan Prothero?»

«Tabancayı mı? Ah... Evet, kocamındı. Silahı Lucius'un tuvalet masasının çekmecesinden aldım.»

«Anlıyorum. Ve tabancayla rahibin evine gittiniz.»

«Evet. Lucius'un orada olacağını biliyordum.»

«Saat kaçtı?»

«Altıdan sonra... Altıyı çeyrek ya da yirmi geçiyordu. Böyle bir şey.»

«Tabancayı yanınıza kocanızı vurmak amacıyla mı aldınız?»

«Hayır... silahı intihar etmek için aldım.»

«Anlıyorum. Yine de kalkıp rahibin evine gittiniz.»

«Evet. Çalışma odasının bahçeye açılan camlı kapısına doğru yürüdüm. İçeriden ses gelmiyordu. Uzanıp baktığımda kocamı gördüm. Birdenbire gözüm kararda ateş ettim.»

«Sonra?»

«Sonra? Sonra oradan uzaklaştım.»

«Ve Bay Redding'e ne yaptığınızı söylediniz.»

Cevap vermeden önce yine kararsızlıkla durakladığını farkettim. «Evet.»

«Sizi rahibin evine girerken ya da çıkarken gören oldu mu?»

«Hayır... Evet, evet. İhtiyar Miss Marple gördü beni. Onunla bahçede birkaç dakika konuştum.» Yastıkların üzerinde sıkıntıyla kımıldandı. «Bu kadar konuşma yetmez mi?» Dr. Baydock kadının yanına gidip nabzını tuttu. Sonra da Melchett'e işaret etti.

«Siz gerekli hazırlıkları yaparken ben onun yanında beklerim,» diye fısıldadı. «Onu yalnız bırakmamak gerek. Bir delilik yapabilir.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Melchett başını salladı.

Odadan çıkarak merdivenlerden inmeye başladık. O sırada yandaki odadan iskelet gibi zayıf bir adamın çıktığını farkettim. İçimden gelen sese uyarak basamakları tekrar çıktım. «Siz Bay Prothero'nun özel uşağı mıydınız?»

Adam bana hayretle baktı. «Evet, efendim.»

«Bay Prothero'nun silahı var mıydı? Tabancası?»

«Böyle bir şey hiç görmedim, efendim.»

«Tuvalet masasının çekmecesinde bir tabanca yok muydu? İyi düşünün.»

Uşak kesin bir tavırla başını salladı. «Çekmecede tabanca yoktu, efendim. Böyle bir şey olsaydı kesinlikle görürdüm.»

Merdivenlerden çabucak indim.

Bayan Prothero tabanca konusunda yalan söylemişti.

Neden?

Polis Müdürü merkeze haber bıraktıktan sonra Miss Marple'ı ziyaret etmek istediğini söyledi. «Siz de benimle gelin, Bay Clement. Kadıncağızı korkutmak istemiyorum.»

Güldüm. Miss Marple bütün zayıf ve inceliğine rağmen polisten korkacak bir kadın değildi.

Az sonra Miss Marple'ın küçük konuk odasında, yaşlı kadının karşısında oturuyorduk.

Melchett, «Sizinle o üzücü olay hakkında konuşmak istiyordum,» diye söze başladı. «Bunun hepimizi üzdüğü bir gerçek. Ama evinizin konumu yüzünden dün akşam olanlar hakkında bize bilgi verebileceğinizi düşündüm.»

«Gerçekten de dün beşten sonra bahçemdeydim. Tabii insan oradan komşuda olanları görebiliyor.»

«Anladığıma göre Bayan Prothero dün akşam buradan geçmiş.»

«Evet, geçti. Ona seslendiğimde gelip güllerime baktı.»

«Bu olayın kaçta olduğunu söyleyebilir misiniz?»

«Altıyı on yedi geçe sanırım. Evet, tamam. Kilise saati biraz önce çeyreği çalmıştı.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Çok güzel. Sonra ne oldu?»

«Bayan Prothero, Bay Clement'in evine uğrayıp kocasını alacağını, birlikte köşke döneceklerini söyledi. Sonra arka bahçe kapısından Bay Clement'in evine girdi.»

«Demek Bayan Prothero arka yoldan geldi.»

«Evet. Size göstereyim.» Miss Marple bizi heyecanla bahçeye çıkardı. «Şuradan, Bayan Prothero köy tarafından gelmişti.»

Melchett, «Anlıyorum,» diye mırıldandı. «Demek Bayan Prothero, Bay Clement'in evine gitti.»

«Evet onun arka bahçeden geçtiğini ve evin köşesini döndüğünü gördüm. Sanırım Bay Prothero henüz orada değildi. Çünkü kadın hemen geri döndü ve Bay Redding'in atölye olarak kullandığı küçük binaya girdi.»

«Anlıyorum. Silah sesi duymadınız mı, Miss Marple?»

Miss Marple, «O ara duymadım,» dedi.

«Daha sonra mı duydunuz?»

«Evet. Koruda bir yerde ateş edildi sanırım. Ama beş on dakika sonra. Herhalde bu... herhalde bu...» Miss Marple durakladı. Heyecanından bembeyaz kesilmişti.

Melchett başını salladı. «Evet, evet, bu noktaya daha sonra döneriz. Siz lütfen olayı anlatın. Bayan Prothero atölyeye gitti.»

«Evet. İçeri girerek bekledi. Sonra köy yolunda Bay Redding belirdi. Bay Clement'in bahçe kapısına yaklaşarak çevresine bakındı.»

«Ve sizi gördü, Miss Marple.»

Yaşlı kadın hafifçe kızardı. «Hayır, beni görmedi. Çünkü tam o sırada eğilmiş, yaban otlarından birini koparmaya çalışıyordum. Bilirsiniz çok güç bir şeydir bu. Sonra ressam bahçe kapısından girerek atölyeye gitti.»

«Eve yaklaşmadı mı?»

«Hayır, hayır. Doğru atölyeye gitti. Bayan Prothero onu kapıda karşıladı. Sonra ikisi de içeri girdiler.» Miss Marple gülerek sustu.

Ben atıldım. «Belki kadın ona resmini yaptırıyordu.»

Miss Marple mırıltıyla, «Belki.» dedi.

«Atölyeden ne zaman çıktılar?»

«On dakika kadar sonra.»

«Yani kaçta?»

«Kilise saati buçuğu çalmıştı. Bahçe kapısından çıkarak arka yoldan ilerlediler. O sıra Dr. Stone köşk yolundan indi. Çiti aşarak onların yanına gitti. Köye doğru birlikte yürüdüler. Galiba patikanın sonunda Miss Cram da yanlarına geldi. Ama bundan pek emin değilim. Ama onun Miss Cram olduğunu sanıyorum, çünkü elbisesinin etekleri çok kısaydı.»

«O kadar uzağı görebildiğinize göre gözleriniz çok keskin olmalı, Miss Marple.»

Yaşlı kadın, «O sırada bir kuşu seyrediyordum,» diye cevap verdi. «Dürbünümü almıştım. Miss Cram'ın onlara katıldığını böylelikle gördüm. Tabii kadın Gladys Cram ise.»

Melchett, «Olabilir, olabilir,» dedi. «Bu kadar dikkatliyseniz, Bayan Prothero'yla Bay Redding'in yoldan ilerlerken yüzlerinde nasıl bir ifade olduğunu farkettiniz mi?»

Yaşlı kadın mırıldandı. «Gülerek konuşuyorlardı. Beraber oldukları için çok mutluymuş gibi görünüyorlardı. Ne demek istediğimi herhalde anlıyorsunuz?»

«Üzüntülü ya da kaygılı bir halleri yok muydu?»

«Hayır, hayır. Tersine.»

Melchett, «Çok tuhaf,» dedi. «Bütün bu işde bir gariplik var.»

Miss Marple'ın ondan sonraki sözleri adeta nefesimizin kesilmesine neden oldu. «Şimdi de Bayan Prothero mu cinayeti işlediğini iddia ediyor?»

Melchett bağırdı. «Bunu nasıl tahmin ettiniz, Miss Marple?»

Miss Marple, «Böyle bir şey olacağını sanıyordum,» diye cevap verdi. «Sevgili Lettice de aynı fikirdeydi sanırım. O çok zeki bir kız. Ne var ki pek dürüst değil... Demek Ann Prothero kocasını öldürdüğünü iddia ediyor. Bunun doğru olduğunu sanmıyorum. Ann Prothero gibi bir kadın... Hayır, doğru olduğunu sanmıyorum. Tabii insan hiç kimseden emin olamıyor o da baş-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ka. Ben bunu çoktan öğrendim. Ann kocasını ne zaman vurduğunu iddia ediyor.»

«Altıyı yirmi geçe. Yani sizinle konuştuktan sonra.»

Miss Marple acımayla başını ağır ağır salladı. «Peki neyle vurmuş?»

«Tabancayla.»

«Silahı nerede bulmuş.»

«Yanında getirmiş.»

Miss Marple beklenmedik bir kesinlikle, «İşte bunu yapmadı,» dedi. «Buna yemin edebilirim. Kadının yanında öyle bir şey yoktu.»

«Silahı görmemiş olabilirsiniz.»

«Mutlaka görürdüm.»

«Belki tabanca çantasındaydı.»

«Ann Prothero'nun çantası yoktu.»

«Belki de bunu... şey... üzerinde bir yere sakladı.»

Miss Marple Melchett'e küçümseme ve garipsemeyle baktı. «Genç kadınların hangi kılıkta dolaştıklarını biliyorsunuz. Allahın onları nasıl yarattığını herkese göstermekten hiç utanmıyorlar. Ann çorabının koncuna bir mendil bile sokmamıştı. Bu bile belliydi.»

Melchett'in inadı tuttu. «Ne var ki her şeyin birbirine uyduğunu kabul etmelisiniz. Zaman... Yuvarlanan saatin altıyı yirmi iki geçe durmuş olması...»

Miss Marple bana döndü. «Yani ona saat konusunu hâlâ söylemediniz mi?»

«O saat konusu da nedir, Clement?»

Anlattım. Melchett fena halde sinirlendi. «Neden bunu dün gece Slack'e söylemediniz?»

«Çünkü, adam beni konuşturmadı.» dedim.

«Saçma. Israr etmeliydiniz.»

Güldüm. «Müfettiş Slack'in size davrandığı gibi bana davranmadığını bilmelisiniz. Israr etmem olanaksızdı.»

Melchett içini çekti. «Çok garip bir olay bu. Eğer bir üçüncü

BELONGSTO KAKTÜS TEAM

şahıs daha çıkıp Prothero'yu öldürdüğünü söylerse kesinlikle tımarhaneyi boylarım.»

Miss Marple mırıldandı. «Bir öneride bulunabilir miyim?»

«Evet?»

«Bay Redding'e, Bayan Prothero'nun ne yaptığını söyleyin. Sonra da ona katilin Ann olduğunu sanmadığınızı anlatın. Ordan Bayan Prothero'ya giderek Bay Redding'in tehlikede olmadığını açıklayın. O zaman ikisi de size gerçeği söylerler. Bunun yararı olur tabii. O zavallıların fazla bir şey bildiklerini sanmıyorum.»

«Ama Prothero'yu ortadan kaldırmak yalnızca onların işine yarardı.»

Miss Marple karşı çıktı. «Öyle söylemeyin, Bay Melchett.»

«Neden? Aklınıza başka bir aday mı geldi?»

«Tabii...» Yaşlı kadın parmaklarıyla saydı. «Bir, iki, üç, dört, beş, altı... evet... hatta yedi kişi. Bu yedi kişi Prothero'nun ortadan kalkmasını istiyorlardı.»

Polis Müdürü yaşlı kadına şaşkınlıkla baktı. «Yedi kişi? St. Mary Meade'de?»

Miss Marple şirin şirin başını salladı. «Şimdilik isim vermem doğru olmaz. Korkarım bu dünya kötülüklerle dolu. Sizin gibi dürüst bir insanın böyle şeylerden haberi olmuyor, Bay Melchett.»

Polis Müdürüne inme ineceğini sandım.

Miss Marple'ın evinden ayrıldıktan sonra Melchett kadın hakkında pek hoş sözler söylemedi. «O kız kurusu her şeyi bildiğini sanıyor. Oysa bu köyden başka yeri görmemiş. Saçma... O hayat hakkında ne bilebilir ki?»

Usulca Miss Marple'ın köyde olan her şeyi bildiğini söyledim.

Melchett bunu istemeyerek kabul etti. «O önemli bir tanık. Özellikle Bayan Prothero açısından. Sözleri oldukça doğru.»

«Miss Marple kadının tabancası olmadığını söylüyorsa ger-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

çekten öyledir. Eğer Ann Prothero'nun yanında silah olsaydı Miss Marple bunu hemen farkederdi.»

«Orası doğru. Şimdi gidip şu atölyeye bakalım.»

Atölye taştan bir binaydı. Bir tek kapısı ve tavanında camı vardı. Başka penceresi de yoktu. Ann Prothero'nun ve ressamın görünmeden buradan çıkamayacaklarına kesinlikle inanan Melchett, «Ben şimdi merkeze gidiyorum,» dedi. «Sonra Müfettiş Slack'le size geleceğim.»

Evin kapısından girerken kulağıma birtakım konuşmalar geldi. Misafir odasının kapısını açtığımda Griselda heyecanlı heyecanlı Miss Cram'la konuşuyordu. Gladys Cram parlak pembe çoraplar giymiş, bacak bacak üstüne atmıştı. İçine pembe bir gömlek giydiği görülüyordu.

Miss Cram, «Günaydın, muhterem peder,» dedi. «Prothero olayı ne korkunç değil mi? Zavallı adamcağız. Haberi duyduğum zaman çok şaşırdım. 'Cinayet mi?' dedim. 'Bu sessiz köyde mi?' Köyün sessiz olduğunu kabul ediyorsunuz herhalde? Burada bir tek sinema bile yok. Öldürülenin Prothero olduğunu öğrenince, kulaklarıma inanamadım. Doğrusu öldürülecek birine benzemiyordu... Ama yine de heyecanlı bir şey bu. Canım sıkılıyor, eğlence arıyordum. İşimi seviyorum aslında. İyi para kazanıyorum. Dr. Stone'da tam bir 'centilmen.' Yine de insan iş saatleri dışında biraz eğlenmek istiyor. Burada sizden başka konuşulacak kimse yok, Bay Clement. Geri kalanların hepsi de bir sürü ihtiyar cadı.»

«Lettice Prothero var,» diye konuştum.

Gladys Cram başını salladı. «O benim gibileri aşağı görüp kendini çok kibar buluyor. Benim gibi çalışarak hayatını kazanan kızlarla konuşmaya yanaşmıyor. Onun çalışarak hayatını kazanmak istediğinden söz ettiğini işittim ama onu kim işe alır ki? Kendisini bir haftada kovarlar. Ancak iyice süslenip salına salına yürüyen o mankenlerden olabilir. Lettice ancak bu işi yapabilir.»

Griselda başını salladı. «Evet, Lettice iyi bir manken olabilir. Vücudu o kadar güzel ki.» Karım Griselda hiç kıskanç değildir. «Lettice çalışarak hayatını kazanmaktan ne zaman söz etti?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Miss Cram bir an şaşalar gibi oldu. Sonra yine o bilmiş tavrını takındı. «Bunu cevaplandırırsam başkalarının sırrını açıklamış olmaz mıyım? Ama Lettice gerçekten öyle söyledi. Ev hayatından pek memnun değil sanırım. Ben olsam üvey anneyle oturmaya kesinlikle yanaşmaz, bir dakika bile dayanamazdım.»

Griselda ciddiyetle cevap verdi. «Ama siz başına buyruk, kişilik sahibi bir insansınız.» Karıma kuşkuyla baktım.

Bu sözler Miss Cram'ın çok hoşuna gitti. «Orası öyle. Beni hiçbir şeye zorlayamazlar. Bunu bana kısa bir zaman önce el falına bakan bir kadın da söyledi. Öyle zorbalığa hiç gelemem. Dr. Stone'a da başlangıçta işi belirli saatlerde bırakacağımı söyledim. Nedense bilim adamları insanın bir makine olduğunu sanıyorlar. Yardımcılarının farkına bile varmıyor, onların yanlarında olduğunu unutuyorlar.»

«Dr. Stone'la kolay çalışılıyor mu? Arkeoloji sizi ilgilendiriyorsa işinizden memnunsunuz demektir.»

Kız, «Doğrusu bu konuyu pek bilmiyorum,» diye açıkladı. «Bana yüzyıllar önce ölmüş kimselerin mezarlarını kazmak fazla meraklılıkmış gibi geliyor. Dr. Stone işine o kadar bağlı ki, ben olmasam yemek yemeyi bile unutacak.»

Griselda sordu. «Bu sabah mezara mı gitti?»

Miss Cram başını salladı. «Dr. Stone bu sabah biraz rahatsız olduğu için kalkmadı. Böylece küçük Gladys de işi tatil etmiş oldu.»

«Çok üzüldüm,» dedim.

«Canım hastalığı öyle önemli bir şey değil. Köyde ikinci bir ölüm daha olmayacak. Asıl siz anlatın, Bay Clement. Duyduğuma göre bütün sabah polisle berabermişsiniz. Onlar ne düşünüyorlar?»

Ağır ağır cevap verdim. «Biraz kararsızlar...»

Miss Cram bağırdı. «Ah! Katilin Bay Redding olmadığını düşünmüyorlar değil mi? Ressam ne kadar yakışıklı! Tıpkı film yıldızlarına benziyor. İnsana, 'Günaydın,' dediğinde bile öyle tatlı

gülüyor ki. Polisin onu tutukladığını duyduğum zaman kulaklarıma inanamadım. Hoş, köy polislerinin aptal olduklarını hep işitmişimdir.»

«Bu kez onları suçlu bulamazsınız,» dedim. «Bay Redding kendisi gidip teslim oldu.»

«Ne?» Kızın oldukça şaşırdığı belliydi. «Zavallı! Ben cinayet işleseydim, hemen gidip teslim olmazdım! Lawrence Redding'in daha akıllı olduğunu sanıyordum. Git teslim ol! Prothero'yu neden öldürdüğünü açıklamış mı? Adamla kavga mı etmişler.»

«Prothero'yu onun öldürdüğü kesinlikle bilinmiyor,» diye cevap verdim.

«Ressam katil olduğunu söylemişse bunu herkesten daha iyi bilir herhalde?»

Onayladım. «Orası öyle ama anlattığı hikâye polise yeterli gelmedi.»

«Katil değilse, neden gidip teslim olsun?»

Bu konuda Miss Cram'ı aydınlatmak istemiyordum. Onun için anlaşılmaz bir şeyler söyledim.

Gladys Cram içini çekti. «Artık gitmem gerek.» Ayağa kalktı. «Bay Redding'in katil olduğunu iddia etmesi Dr. Stone'u şaşırtacak.»

Griselda sordu. «Bu olay onu ilgilendiriyor mu?»

Miss Cram şaşkın şaşkın kaşlarını çattı. «Tuhaf bir adam o. Ne düşündüğünü anlamak çok güç. Geçmişe dalıp gidiyor. Yeni bir cinayetin işlenişini seyretmektense, eskiden kalma biçimsiz bir bronz bıçağı incelemeyi yeğliyor.»

Kapı Miss Cram'ın arkasından kapandıktan sonra Griselda, «Aslında kötü bir insan değil,» dedi. «Çok basit ama Gladys Cram, insanın nefret edemediği o neşeli, yumuşak huylu kızlardan... Neyse sen şimdi bana olanları anlat. Meraktan öleceğim.»

İstediğini yaptım. Griselda hayretle konuştu. «Demek aslında Lawrence'ın âşık olduğu Lettice değil Ann Prothero'ymuş.

İnsanlar ne kör oluyor. Miss Marple dün bunu anlatmaya çalışıyordu sanırım. Öyle değil mi?»

Gözlerimi ondan kaçırdım. «Evet...» O sırada hizmetçi Mary içeri girdi. Ona dönerek «Mary, dün akşam silah sesini duymadığından gerçekten emin misin?» dedim.

«Bay Prothero öldürüldüğü zaman mı? Hayır. Duymadım tabii. Eğer duysaydım hemen ne olduğunu anlamak için koşardım.»

«Evet ama...» Miss Marple'ın koruda ateş edildiği hakkındaki sözlerini anımsamıştım. «Peki, başka bir silah sesi duydun mu? Koruda örneğin?»

«A, o mu?» Kız durdu. «Evet, şimdi düşünüyorum da, duydum sanırım. Bir tek silah sesi duydum. Ama garip bir şeydi.»

«Saat kaçta?» diye sordum.

«Onu bilemeyeceğim. Ama çay saatinden sonraydı.»

«Bay Redding gelmeden çok önce miydi?»

«Hayır. On... on beş dakika önceydi sanırım. Daha fazla olamaz.» Memnun bir tavırla başımı salladım.

Mary odadan çıktıktan sonra da Griselda'ya döndüm. «Tahmin ediyorum...»

Karım, «Mary, Prothero'nun öldürülmesine hiç üzülmüyor,» dedi. «Çünkü adam onun sevgilisini hapse attırmıştı.»

«Sevgilisini mi?»

«Evet. Archer denilen adamla iki yıldan beri sevişiyorlar. Prothero da Archer'ı izinsiz avlandığı için hapsettirmişti.»

«Bundan haberim yoktu.»

«Sevgili Len, senin hiçbir şeyden haberin yok. Herkesin silah sesinin korudan geldiğini söylemesi çok garip.» diye konuştum.

Griselda başını salladı. «Hiç de garip değil. Koruda sık sık avlanıyorlar. Onun için de insan bir silah sesi duyduğunda hemen bunun korudan geldiğini sanıyor.»

Kapı açıldı. «Albay Melchett geldi. Yanında da o müfettiş var. Yanlarına gitmenizi rica ediyorlar. İkisi de çalışma odasında.»

Daha ilk bakışta olay konusunda Melchett'le müfettişin anlaşamadıklarını sezdim. Melchett'in yüzü kızarmış, öfkeli bir hali vardı. Slack ise somurtup duruyordu.

Melchett, «Ne yazık ki Müfettiş Slack genç Redding'in masum olduğunu kabul etmiyor,» dedi.

Slack kuşkuyla sordu. «Katil değilse, neden adamı öldürdüğünü iddia etti?»

«Bayan Prothero'nun da aynı şekilde davrandığını unutma, Slack.»

«O başka. O bir kadın ve nedense kadınlar çok tuhaf şeyler yaparlar. Ben Ann Prothero'nun katil olduğunu kabul etmiyorum. Ressamın tutuklandığını duyunca hemen o hikâyeyi uydurdu. Ben öyle oyunlara alışığımdır. Ama Redding aklı başında biri. Katil olduğunu açıkça söylüyor. Demek ki Prothero'yu gerçekten o öldürmüş. Tabanca da onun, bunu kimse yalanlayamaz. Bayan Prothero nedeniyle artık cinayetin niçin işlendiğini de biliyoruz. Daha önce bu nokta oldukça karanlıktı. Neyse ki şimdi işler yolunda.»

«Redding'in adamı daha önce vurmuş olması mümkün mü? Örneğin altı buçukta?»

«Bu imkânsız.»

«Redding'in o gün daha önce neler yaptığını öğrendin mi?»

Müfettiş başını salladı. «Altıyı on geçe köyde, Mavi Domuz hanının yakınlarındaymış. Arka yoldan yukarı çıkmış. Sizin ihtiyar kadın da onun görmüş. Doğrusu o ihtiyarın gözünden de bir şey kaçmıyor. Ressam atölyede Bayan Prothero'yla buluşmuş. Altı buçukta birlikte çıkmışlar, Dr. Stone da onlara katılmış. Stone bunu doğruladı. Postahanenin önünde durarak birkaç dakika konuşmuşlar. Sonra Ann Prothero bir bahçe dergisi almak için

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Miss Hartnell'e uğramış. Miss Hartnell'le konuştuğumda bunu doğrulamıştı. Bayan Prothero onunla yediye kadar konuşmuş. Sonra, 'Geç oldu,' diyerek ayrılmış.»

«Nasıl davranıyormuş?»

«Oldukça sakin ve rahatmış. Miss Hartnell onun neşeli olduğunu söyledi. Pek kaygılı değilmiş.»

«Devam et.»

«Redding, Dr. Stone'la Mavi Domuz hanına gitmiş ve orada içki içmişler. Ressam yediye yirmi kala handan ayrılıp hızla köy yolundan buraya doğru çıkmış. Birçok kişi görmüş onu.»

Melchett sordu. «Bu kez arka yoldan gelmemiş mi?»

«Hayır. Ön bahçe kapısından girmiş. Bay Clement'i sormuş, Prothero'nun burada olduğunu öğrenmiş. Buraya girerek onu vurmuş. Bunlar yeterliyse olayı daha fazla incelememize hiç gerek yok.»

Melchett başını salladı. «Doktor Baydock'un sözlerini unutma. Prothero'yu altı buçuktan sonra vurmuş olmaları imkânsız.»

«Doktorlar!» Slack'in yüzünde küçümseme dolu bir anlam belirdi. «Doktorlara inanacak olursanız... Şimdiye kadar hangi hastalığa doğru teşhis koydular.»

«Bu bir teşhis sorunu değil. Dr. Baydock ölüm saati konusunda çok emindi. Buna aldırmazlık edemezsin, Slack.»

Birdenbire aklıma bir şey geldi. «Beni unutmayın. Cesede dokunduğumda soğuktu. Buna yemin edebilirim.»

Melchett, «Duyuyor musun, Slack?» dedi.

«Madem öyle... Oysa konuyu ne kolay halledecektik. Bay Redding de asılmak için acele ediyordu adeta.»

Melchett mırıldandı. «Bu da bana garip gelmişti.»

Müfettiş, «Zevkler tartışılmaz,» diye söylendi. «Belki de Redding anormal... Neyse... Şimdi her şeye yeniden başlayacağız.» Bana döndü. «Neden beni saat konusunda şaşırtmaya çalıştınız? İşte bunu anlayamıyorum. Bu adaletin yerini bulmasına engel olmak demektir.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Bunu size üç kez söylemeye çalıştım,» diye cevap verdim. «Her defasında beni susturdunuz ve dinlemeye yanaşmadınız.»

«O lafın gelişiydi, efendim. İsteseydiniz bana durumu pekâlâ anlatabilirdiniz.»

Melchett hemen araya girdi. «Şimdi Bayan Prothero'yla Redding'den işin iç yüzünü öğrenmemiz gerek. Baydock'a telefon edip Bayan Prothero'yu buraya getirmesini söyledim. On, on beş dakika sonra burada olurlar. Ama önce Redding'i getirmemiz iyi olur.»

«Pekâlâ.» Müfettiş Slack telefona uzandı. Biraz konuştuktan sonra ahizeyi yerine bırakarak, bana anlamlı bir şekilde baktı. «Şimdi bu odada çalışalım.»

«Belki benim çıkmamı istersiniz,» dedim.

Slack hemen kapıyı açtı. Ama Melchett arkamdan seslendi. «Redding'i getirdikleri zaman siz de gelin, Bay Clement. Onunla dostsunuz. Belki kendisini gerçeği söylemeye inandırırsınız.»

İçeride Griselda'yla Miss Marple kafa kafaya vermişlerdi.

Griselda, «İhtimalleri gözden geçiriyoruz,» diye gülümsedi. «Şu cinayetin esrarını siz çözüverseniz, Miss Marple.»

Yaşlı kadın başını salladı. «Bana güldüğünüzü biliyorum. Fakat insan esrarlı olayları, buna benzer diğer konuları anımsayarak pekâlâ çözebilir.»

«Ne demek istediğinizi anlıyorum,» dedim. «Peki Prothero'nun ölümü size neyi anımsatıyor?»

Miss Marple içini çekti. «İşin güç yanı da bu ya. İnsanın aklına bir sürü benzer olay geliyor...»

«Bana şüphelendiğiniz o yedi kişinin kimler olduğunu söylemenizi isterdim...»

«Yedi kişi?»

«Prothero'nun ölümüne sevinebilecek yedi kişi olduğunu söylemiştiniz ya.»

«Öyle mi? Sahi, böyle bir şey söyledim gerçekten.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Bu doğru muydu?»

«Tabii doğruydu. Ne çare ki isim vermem doğru olmaz. Düşünürseniz bu yedi kişiyi siz de bulursunuz. Bundan eminim.»

«İmkânsız. Tabii Lettice Prothero var. Babasının ölümü yüzünden oldukça zenginleşecek. Fakat onun katil olduğunu düşünmek saçma. Aklıma Lettice'den başkası da gelmiyor.»

Miss Marple, Griselda'ya döndü. «Ya siz, yavrum?»

Griselda'nın kızardığını görünce bayağı şaşırdım. Üstelik gözleri de dolmuştu. Yumruklarını sıkarak bağırdı. «İnsanlar çok kötü! Öyle iğrenç şeyler söylüyorlar ki!..»

Griselda öyle kolay kolay üzülmediğinden ona merakla baktım. Karım kendisine baktığımı anlayarak, gülümsemeye çalıştı. «Bana anlayamadığın bir yaratıkmış gibi bakma, Len. Neyse, şimdi bunu bırakalım. Katilin Lawrence ya da Ann olduğunu sanmıyorum. Lettice'in üzerinde durmak da yersiz. Ama bize yardım edecek bazı ipuçları olmalı.»

Miss Marple, «O pusula var,» dedi. «Bu sabah o mektubu çok garip bulduğumu söyledim. Bunu hatırlıyorsunuz, herhalde?»

«Bu pusula ölüm dakikasını inanılmayacak bir kesinlikle ispatlıyor,» diye cevap verdim. «Peki bu mümkün mü? Bayan Prothero o sırada çalışma odamdan yeni çıkmış, atölyeye henüz erişmemişti. Belki de Prothero o pusulayı yazarken kendi saatine baktı. Saati biraz geriydi herhalde. Bence en uygunu bu.»

Griselda atıldı. «Benim aklıma başka bir şey geldi. Belki de bizim saat gerilemişti, Len... Ama bu da aynı kapıya çıkar. Ne aptalım.»

«Evden ayrılırken saat geri değildi,» diye cevap verdim. «Bir ona, bir kolumdaki saate baktığımı anımsıyorum.»

Griselda, «Siz ne düşünüyorsunuz, Miss Marple?» diye sordu.

«Ben pusulayı saat bakımından düşünmüyordum, yavrum. Benim tuhaf bulduğum mektubun konusu.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Bunun neresi tuhaf?» dedim. «Prothero bana artık bekleyemeyeceğini yazıyordu...»

Miss Marple başını salladı. «Saat altıyı yirmi geçe mi? Hizmetçiniz Mary adama sizin en erken altı buçukta döneceğinizi söylemişti. Prothero'nun da sizi o zamana kadar beklemeye razı olduğu anlaşılıyordu. Ama buna karşın altıyı yirmi geçe masanın başına oturarak o pusulayı yazmaya başladı.»

Yaşlı kadına baktım. Onun kafa gücüne karşı gitgide artan bir saygı duyuyordum. O ince zekâsıyla bizim farkedemediğimiz bir şeyi görmüştü. Evet, bu mektup olayı gerçekten çok tuhaftı. «Pusulanın başına saat yazılmamış olsaydı...»

Pusulayı anımsamaya çalıştım. 6.20 tepeye dikkatle yazılmıştı. Galiba bu sayılar, pusuladaki diğer yazıdan biraz daha iriydi. Birdenbire bağırdım. «Belki pusulanın başına saat yazılmamıştı. Prothero altı buçukta sabırsızlanmaya başladı ve masanın başına geçerek pusulayı yazmaya başladı. O sırada bahçeye açılan camlı kapılardan biri içeri girdi.»

Griselda atıldı. «Ya da asıl kapıdan.»

«Bunu duydu ve başını kaldırdı.»

Miss Marple, «Prothero biraz sağırdı. Bunu unutmayın.» diye konuştu.

«Evet, doğru. Adam geleni duyamazdı. Katil kapıların birinden girdi. Prothero'ya arkadan yaklaşarak, vurdu. Sonra o yazıyı ve saati gördü. O zaman aklına bir şey geldi. Mektubun başına 6.20 yazarak, saati geriletti. Zekice bir buluştu bu. Böylece cinayet saatinde başka yerde olduğunu kanıtlayabilecekti. Ya da öyle sanıyordu.»

Miss Marple ayağa kalktı. «Neyse... Ben artık gideyim...»

Onu geçirip geri döndüğüm de Griselda derin derin düşünüyordu.

«Hâlâ, o pusula konusunu mu düşünüyorsun?» diye sordum.

«Hayır.» Hafifçe titredi, sonra da sabırsızca omzunu silkti. «Len... Biri Ann Prothero'dan çok nefret ediyor olmalı.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Nefret mi ediyor?»

«Evet. Anlamıyor musun? Lawrence'ın aleyhinde gerçek deliller yok aslında. O sadece kalkıp buraya gelmiş. Eğer gelmeseydi hiç kimse onun cinayetle bir ilgisi olduğunu düşünmezdi. Ama Ann'ın durumu başka... Belki de biri onun 6.20 de buraya geldiğini biliyordu. Onun için de pusulaya özellikle o saati yazdı. Saati de bu yüzden geriletti. Bence katil cinayet saatinde başka yerde olduğunu kanıtlamak için değil, suçlunun Ann olduğunu vurgulamak istediğinden yaptı bu işi. Eğer Miss Marple çıkıp Ann'ın yanında tabanca olmadığını, kadının bir iki dakika önce atölyeye gittiğini söylemeseydi...» Tekrar titredi. «Len, bana biri Ann Prothero'dan çok nefret ediyormuş gibi geliyor... Bu... bu hiç hoşuma gitmiyor.»

Lawrence Redding getirilince beni de çalışma odasına çağırdılar. Genç ressamın yorgun ve kaygılı bir hali vardı.

Melchett nazik bir tavırla, «Size burada bazı sorular sormak istiyoruz,» dedi.

Lawrence hafifçe dudak büktü. «Fransız usulü değil mi bu? Cinayetin tekrarlanması...»

Melchett, «Bizimle böyle konuşmayın, oğlum,» diye cevap verdi. «İşlediğinizi iddia ettiğiniz cinayeti başka birinin daha üzerine aldığını bilmiyor musunuz?»

Bu sözlerin ressamın üzerinde büyük bir etkisi oldu. «B... baş...ka biri?» diye kekeledi. «Kim... kim?»

Melchett dikkatle ona bakıyordu. «Bayan Prothero.»

«Saçma. O cinayet işlemedi, işlemiş olamaz. Bu imkânsız.»

Melchett onun sözünü kesti. «İşin garibi biz de onun anlattığı hikâyeye inanmadık. Sizinkine de inanmadığımız gibi. Dr. Baydock cinayetin sizin söylediğiniz saatte işlenmiş olmasının olanaksız olduğunu kesinlikle belirtti.»

«Dr. Baydock öyle mi söyledi?»

«Evet. Anlayacağınız, isteseniz de istemeseniz de temize çıktınız. Şimdi bize yardım etmenizi ve olayı olduğu gibi anlatmanızı istiyoruz.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Lawrence hâlâ kararsızdı. «Beni... Bayan Prothero konusunda aldatmıyorsunuz ya?»

Melchett, «Şerefim üzerine yemin ederim,» dedi.

Ressam derin bir nefes aldı. «Budalanın biriyim. Hem de ne budala... Cinayeti onun işlediğini nasıl düşünebildim...»

Melchett, «Olayı bize anlatsanız,» diye konuştu.

«Anlatacak fazla bir şey yok. O... o akşam üzeri Bayan Prothero'yla buluştum...» Durakladı.

Polis Müdürü, «Bütün bunları biliyoruz,» dedi. «Bayan Prothero'yla birbirinize olan duygularınızın bir sır olduğunu sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Bunu bilenler ve söz edenler vardı.»

«Pekâlâ, belki haklısınız. Muhterem pedere...» Bir an bana baktı. «... hemen buradan gideceğime dair söz vermiştim. O akşam altıyı çeyrek geçe atölyede Bayan Prothero'yla buluştuğumda kararımı söyledim. O da yapılacak başka bir şey olmadığına inanıyordu. Birbirimizle vedalaştık... Atölyeden çıktık ve hemen Dr. Stone'la karşılaştık. Ann çok doğal hareket etti ama ben bunu yapacak halde değildim. Stone'la Mavi Domuz'a giderek bir içki içtim. Sonra eve dönmeyi düşündüm. Fakat yolun köşesine gelince fikrimi değiştirdim ve uğrayıp, muhterem pederle konuşmaya karar verdim. Çünkü konuşmaya çok ihtiyacım vardı. Hizmetçi bana Bay Clement'in evde olmadığını ama biraz sonra döneceğini, Prothero'nun da onu çalışma odasında beklediğini söyledi. Hemen uzaklaşmak işime gelmedi bu Prothero'dan kaçmak olacaktı. Onun için Bay Clement'i bekleyeceğimi söyleyerek çalışma odasına geldim.» Durdu.

Melchett, «Evet?» dedi.

«Prothero yazı masasının başında oturuyordu. Onu bulduğunuz durumda yani. Yanına giderek... ona dokundum. Ölmüştü. Başımı eğince yerde, ayağının dibinde duran tabancayı gördüm. Silahı aldım ve... bunun benim tabancam olduğunu farkettim. Buna oldukça şaşırmıştım. Tabancam! O an aklıma bir tek şey geldi. Ann daha önce ben farkına varmadan tabancamı çalmış, herhalde duruma fazla dayanamayacağını ve intihar etmesinin

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

doğru olacağını düşünmüştü. Belki de tabancayı o gün yanına almıştı. O anda çıldırmıştım sanki. Cinayeti Ann'ın işlediğini sandım. Tabancayı cebime atarak, dışarı çıktığımda bahçe kapısının önünde Bay Clement'le karşılaştım. Bana Prothero'yu göreceğini söyledi... O zaman delice bir gülme arzusuna kapıldım. Çıldırmak üzereydim sanırım. Oradan ayrılarak, yürüdüm, yürüdüm... Sonunda artık dayanamayacağımı anladım. Cinayeti Ann işlemişti ama aslında suçlu bendim. Bu yüzden polise teslim oldum.»

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Polis Müdürü ciddi bir tavırla, «Size birkaç soru soracağım,» dedi. «Bir... cesede dokundunuz mu? Ya da onu herhangi bir şekilde yerinden oynattınız mı?»

«Hayır, ona hiç dokunmadım. Ona dokunmadan da ölü olduğu anlaşılıyordu.»

«Sümenin üzerindeki yazıyı farkettiniz mi? Yarısı cesedin altında kalmıştı.»

«Hayır.»

«Saate el sürdünüz mü?»

«Hayır, el sürmedim. Sanırım saat devrilmişti ama ona da dokunmadım.»

«Tabancanıza gelelim. Silahı en son ne zaman gördünüz?»

Lawrence Redding düşündü. «Bunu kesinlikle söylemek güç.»

«Tabanca nerede duruyordu?»

«Kaldığım kulübede, oturma odasında. Kitaplığın raflarından birinde.»

«Onu ortalıkta bırakıyordunuz demek?»

«Evet. Tabancayı pek düşünmüyordum, orada öylece duruyordu.»

«Kulübenize gelen herkes tabancayı görebilirdi?»

«Evet.»

«Ve tabancanızı en son ne zaman gördüğünüzü anımsamıyorsunuz?»

Lawrence kaşlarını çatarak anımsamaya çalıştı. «Tabancanın

önceki gün yerinde olduğundan hemen hemen eminim. Eski bir pipoyu almak için silahı bir kenara itmiştim. Sanırım önceki gündü ya da ondan bir gün öncedir.»

«Son zamanlarda kulübenize kim geldi.»

«Bir sürü insan. Bana herkes uğrar. Önceki gün çay daveti verdim. Lettice Prothero, Dennis ve arkadaşları geldi. Sonra arada bir o ihtiyarcıklar da uğrarlar.»

«Sokağa çıktığınız zaman kulübenin kapısını kilitliyor musunuz?»

«Hayır. Neden kilitleyeyim? Evde çalınacak bir şey yok ki. Hem köyde kimse kapısını kilitlemiyor.»

«Buradaki işlerinize kim bakıyor?»

«İhtiyar Bayan Archer her sabah gelip evi topluyor, temizlik yapıyor.»

«Acaba o tabancanın en son ne zaman rafta olduğunu hatırlar mı?»

«Bilmiyorum. Belki de... Doğrusu kadının titizlikle toz aldığını sanmıyorum.»

«Yani tabancayı herhangi biri almış olabilir.»

«Evet, öyle gözüküyor.»

Kapı açıldı ve Dr. Baydock, yanında Ann Prothero'yla içeri girdi. Kadın, Lawrence'i görünce irkildi. Ressam ise ona doğru bir iki adım attı. «Beni affet, Ann. Böyle düşünmem iğrenç bir şeydi.»

«Ben...» Kadın durakladı. Yalvarır gibi Melchett'e baktı. «Dr. Baydock'un bana söyledikleri doğru mu?»

«Bay Redding'den kuşkulanmamız mı? Evet. Şimdi sizin hikâyenize gelelim, Bayan Prothero.»

Genç kadın utangaç bir tavırla gülümsedi. «Kimbilir benim hakkımda ne kötü şeyler düşünüyorsunuz?»

«Sadece sizin çocukça davrandığınızı düşünmekteyiz. Neyse ki bunların hepsi geride kaldı. Şimdi bize gerçeği, bütün gerçeği olduğu gibi anlatmanızı istiyoruz, Bayan Prothero.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Kadın ciddi bir tavırla başını salladı. «Anlatacağım... Herhalde... her şeyi biliyorsunuz?»

«Evet.»

«Lawrence'la... Bay Redding'le o akşam altıyı çeyrek geçe atölyede buluşacaktım. Kocamla birlikte köye indik. Alış veriş yapmam gerekiyordu. Tam ayrılacağımız sırada kocam Bay Clement'e gideceğini söyledi. Tabii Lawrence'la atölyede buluşmam... biraz garip olacaktı.» Bu sözleri söylerken yanakları iyice kızarmıştı. Çok zor bir durumdu bu onun için. «Sonra kocamın burada fazla kalmayacağını düşündüm. Bunu anlamak için arka yoldan gelerek, bahçeye girdim. Beni kimsenin görmeyeceğini umuyordum, ama ihtiyar Miss Marple bahçesindeydi. Beni durdurdu ve biraz konuştuk. Ona kocamı alacağımı söyledim. Durumu açıklamak gerektiğini düşünüyordum. Bana inanıp inanmadığını bilmiyorum. Biraz tuhaf bir hali vardı... Ondan ayrılınca doğru buraya geldim. Köşeyi dönüp çalışma odasının penceresine yaklaştım. İçeriden sesler geleceğini sanıyor ve sessizce yürüyordum. Ne var ki içeride çıt çıkmadığını anlayınca şaşırdım. İçeri baktığımda boştu. O zaman döndüm ve çabucak atölyeye gittim. Biraz sonra da Lawrence geldi.»

«Demek oda boştu, Bayan Prothero?»

«Evet. Kocam içeride değildi.»

«Tuhaf...»

Müfettiş atıldı. «Yani kocanızı görmediniz mi?»

«Evet, görmedim.»

Müfettiş Slack, Polis Müdürüne bir şeyler fısıldadı. Melchett başını salladı. «Bayan Prothero, o akşam bize neler yaptığınızı lütfen gösterir misiniz?»

«Tabii.» Müfettiş Slack camlı kapıyı açtı. Genç kadın verandaya çıkarak, sol köşeye doğru gitti.

Müfettiş Slack bana otoriter bir tavırla yazı masasının başına oturmamı işaret etti. Bunu yapmak hiç hoşuma gitmedi ama istenileni yerine getirdim. Sonunda dışarıdan ayak sesleri geldi. Kısa

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bir duraklama olduktan sonra ayak sesleri uzaklaştı. Müfettiş Slack bana odanın öbür yanına gidebileceğimi işaret etti. Bayan Prothero da camlı kapıdan tekrar içeri girdi.

Melchett, «O akşam tam bu şekilde mi hareket ettiniz?» diye sordu.

«Öyle sanıyorum.»

Müfettiş Slack atıldı. «Öyleyse rahibin az önce nerede oturduğunu bize söyleyebilirsiniz.»

«Rahip mi? Korkarım bunu söyleyemeyeceğim. Çünkü kendisini görmedim.»

Müfettiş başını salladı. «Kocanızı da bu yüzden görmediniz. Çünkü o şu köşede, yazı masasının başındaydı.»

«Ya?» Genç kadın durakladı. Birdenbire gözleri dehşetle irileşti. «Yani o... yani o...»

«Evet, Bayan Prothero. Kendisini orada otururken vurdular.»

Kadın titredi. «Tanrım...»

Melchett sorularına devam etti. «Bay Redding'in tabancası olduğunu biliyor muydunuz, Bayan Prothero?»

«Evet. Bana bir keresinde söylemişti.»

«O tabancayı hiç aldınız mı?»

Ann başını salladı. «Hayır.»

«Tabancanın nerede durduğunu biliyor muydunuz?»

«Pek emin değilim. Sanırım... evet. Tabancayı kulübesindeki rafta gördüm. Silah orada değil miydi, Lawrence?»

«Kulübeye en son ne zaman gittiniz, Bayan Prothero?»

«Üç hafta kadar önce, kocamla orada çay içmiştik.»

«Kulübeye ondan sonra gitmediniz mi?»

«Hayır. Hiçbir zaman gitmedim. Çünkü bu, köyde dedikodu çıkmasına neden olurdu.»

Melchett alayla konuştu. «Peki Bay Redding'i nerede gördüğünüzü sorabilir miyim?»

«O köşke gelirdi. Lettice'in resmini yapıyordu. Daha sonra da koruda buluşurduk.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Melchett başını salladı.

«Bu kadar yetmez mi?» Kadının sesi birdenbire titremeye başladı. «Size, bütün bunları anlatmak zorunda olmam korkunç bir şey. Oysa... aramızda kötü bir şey olmadı. Gerçekten! Onunla yalnızca arkadaştık. İstemeden birbirimize bağlandık.» Yalvarırcasına Dr. Baydock'a baktı. Bizim yufka yürekli doktor da hemen atıldı.

«Bayan Prothero gerçekten yoruldu, Melchett. Korkunç bir şok geçirdi. Hem de birkaç şekilde.»

Polis Müdürü başını salladı. «Size soracağım başka bir şey kalmadı, Bayan Prothero. Sorularıma dürüstçe cevap verdiğiniz için teşekkür ederim.»

«Öyleyse gidebilir miyim?»

Baydock bana baktı. «Karım evde mi, dostum? Bayan Prothero onu görmek ister sanırım.»

«Evet,» dedim. «Griselda evde. Konuk odasında sanırım.»

Ann Prothero'yla doktor dışarı çıktılar. Lawrence Redding de peşlerinden gitti.

Melchett dudaklarını büzmüş kâğıt bıçağıyla oynuyordu. Slack ise pusulayı incelemekteydi. Onlara Miss Marple'ın teorisini anlattım. Slack kağıda dikkatle baktı.

«A,» diye bağırdı. «İhtiyar haklı galiba. Şuraya bakın, saat başka mürekkeple yazılmış. Eğer bu sayılar dolmakalemle yazılmamışsa, ayakkabılarımı yerim.»

Hepimiz heyecanlandık.

Müfettiş, «Pusuladaki parmak izlerini incelediniz tabii,» dedi.

«Biliyor musunuz, kâğıtta bir tek parmak izi bile yoktu? Tabancadakiler ise Lawrence Redding'in parmak izleriydi.»

Melchett düşünceli düşünceli mırıldandı. «Başlangıçta durum Ann Prothero'nun aleyhineydi. Onun durumu Redding'inden de tehlikeliydi. Gerçi Miss Marple onun yanında tabanca olmadığını söylüyordu ama yaşlı kadınlar kolaylıkla yanılabilirler.»

Sesimi çıkarmadım ama Miss Marple'ın yanılmadığından

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

emindim. Melchett, «Slack, git hizmetçiye sor. Silah sesi duymuş mu bakalım?» diye emretti.

Müfettişe döndüm. «Ona evde silah sesi duyup duymadığını sormayın. O zaman kesinlikle, 'Duymadım,' der. Koruda ateş edilip edilmediğinden söz ederseniz, o zaman cevap alabilirsiniz.»

«Ben hizmetçilerle nasıl konuşulacağını bilirim.» Slack hızla çıktı.

Melchett kuşkuyla, «Miss Marple daha sonra silah sesi duyduğunu söylüyor. Zamanı kesinlikle söylemesini isteyelim ondan.» diye konuştu.

Melchett odada dolaşmaya başladı. «Biliyor musunuz, Clement. Bu olay gitgide daha karışacak, görürsünüz. Ama sonunda da çözeceğimizden eminim.» Melchett birdenbire duraklayarak sordu. «Yandaki evde kim oturuyor?»

«Yolun sonundaki evde mi? Bayan Price Ridley.»

«Slack sizin hizmetçiyle konuştuktan sonra ona gidelim. Belki o da bir şey duymuştur. Kadın sağır filan değil ya?»

«Kulakları keskindir onun. Onun, 'Kulağıma çalındı,' sözleriyle başlayarak, neden olduğu dedikodulara dayanarak söylüyorum bunu.»

«Bize de öyle bir kadın gerek. Hah, Slack de geldi.»

Müfettiş zorlu bir savaştan çıkmış gibiydi. «Offf... Sizin hizmetçi bir canavar efendim.»

«Mary aslında iyi huylu bir kızdır,» diye cevap verdim.

«Polisten hiç hoşlanmıyor,» dedi. «Bütün uyarılarıma karşın bana yine de meydan okudu.»

Mary'e ısınmaya başlıyordum. «Cesur ve bağımsızdır o.»

«Ama istediğimi öğrendim. Bir tek silah sesi duymuş. Galiba altı buçukta olmuş bu.»

Melchett, «Hım...» dedi.

Slack adeta üzüntüyle, «Bayan Prothero'nun cinayetle bir ilgisi olmadığı iyice anlaşılıyor,» diye içini çekti. «Bir kere kocasını öldürecek zaman bulamazdı. Sonra kadınlar ateşli silahlarla

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

oynamaktan hiç hoşlanmazlar. Daha çok arsenik kullanmaya meraklıdır onlar. Maalesef o da katil değil.»

Melchett, Bayan Price Ridley'e gideceğini söyledi. Müfettiş Slack bunu onayladığını belirterek başını salladı.

«Ben de sizinle gelebilir miyim?» diye sordum. «Olay beni ilgilendirmeye başladı.»

Buna razı oldular. Hep birlikte bahçe kapısından çıkarken, yeğenim Dennis koşarak köy yolundan çıktı ve yanımıza geldi. Müfettişe, «Buraya bakın,» dedi. «Size söz ettiğim o ayak izi ne oldu?»

Müfettiş kısaca cevap verdi. «Bahçıvanınmış.»

«Başka biri bahçıvanın ayakkabısını giymiş olamaz mı?»

«Hayır.»

Ama Dennis'in cesareti kırılmadı, müfettişe birkaç tane uçları yanmış kibrit uzattı. «Bunları bahçe kapısının önünde buldum.»

Slack kibritleri cebine attı. «Teşekkür ederim.»

Dennis alayla, «Len amcayı tutuklamadınız ya?» diye güldü.

Müfettiş kaşlarını kaldırdı. «Neden tutuklayalım?»

Dennis bağırdı. «Onun aleyhinde delil çok. İsterseniz Mary'e sorun. Daha cinayetten bir gün önce Prothero'nun ortadan kaldırılmasını diliyordu. Öyle değil mi, Len amca?»

«Şey...» diye başladım.

Slack dönerek kuşkuyla bana baktı. Bütün vücudumu ter bastı. Dennis bazen çok can sıkar. Yeğenim polislerin şakadan hiç anlamadıklarını bilmeliydi.

Öfkeyle, «Saçmalama Dennis,» diye homurdandım.

Masum çocuk gözlerini hayretle açtı. «Benimki yalnızca bir şaka. Len amca, Bay Prothero'yu öldüren birinin bütün dünyaya iyilik etmiş olacağını söylediydi.»

Müfettiş Slack, «Ah,» dedi. «Böylece hizmetçinin ne demek istediğini de anlamış oldum.»

Hizmetçiler de pek şakadan anlamazlar zaten. İçimden bu konuyu açtığı için Dennis'e küfrettim. Hem bu olay, hem de saat

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yüzünden müfettiş hayatımın sonuna kadar benden kuşkulanacaktı.

Melchett, «Haydi gelin, Clement,» diye seslendi.

Dennis sordu. «Nereye gidiyorsunuz? Ben de gelebilir miyim?»

Terslendim. «Hayır, gelemezsin.»

O kırgın bir tavırla arkamızdan bakarken Bayan Price Ridley'in evine gittik. Kapıyı bize temiz görünüşlü bir hizmetçi açtı.

Melchett, «Bayan Price Ridley evde mi?» dedi.

«Hayır, efendim.» Hizmetçi bir an durdu. «Hanımefendi polis merkezine gitti.»

İşte bu beklenmedik bir şeydi. Geri dönerken Melchett kolumdan tutarak, «Eğer kadın da katil olduğunu söylerse,» diye konuştu. «Çıldırırım.»

Bayan Price Ridley'i gerçekten merkezde bulduk. Şaşkın şaşkın kendisine bakan bir memura aceleyle bir şeyler anlatıyordu. Onun öfkeli olduğunu şapkasındaki fiyongun titremesinden anladım. Biz içeri girince Bayan Price Ridley'in sözleri de kesiliverdi.

Melchett şapkasını çıkardı. «Bayan Price Ridley.»

«Sizi Polis Müdürü Albay Melchett'le tanıştırayım, Bayan Price Ridley,» dedim.

Kadın bana buz gibi gözlerle baktı. Ama Melchett'e kibar bir tavırla gülümsemeyi de başardı. Melchett, «Biraz önce size gittik, Bayan Price Ridley. Hizmetçiniz burada olduğunuzu söyledi.»

Kadın iyice yumuşadı. «Ah! Olaya biraz ilgi gösterilmesi beni memnun etti. Rezalet bu, bence rezalet.»

Evet, cinayet hoş bir şey değildir ama böyle bir olayın 'rezalet' olarak tanımlandığını da ilk kez duyuyordum. Melchett'in de şaşırdığı belliydi. «Konuyu aydınlatabilecek misiniz?» diye sordu.

«Bu sizin işiniz, polisin işi. O kadar vergiyi neden ödüyoruz.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Polis Müdürü, «Elimizden geleni yapıyoruz,» diye mırıldandı.

Kadın bağırdı. «Nedense sizin memur bu olayı duymamış bile! Benden öğrendi!»

Hepimiz memura baktık. Adam, «Hanımefendiye telefon ediyorlarmış,» dedi. «Anladığıma göre kötü bir dil kullanıyorlarmış.»

«Anlıyorum...» Melchett'in yüzü aydınlandı... «Başka şeylerden söz ediyormuşuz. Buraya şikâyete geldiniz değil mi?»

Bayan Price Ridley öfkeyle konuşmaya başladı. «Böyle rezaletlere engel olunmalıdır. Evine telefon etsinler ve türlü hakaretler yağdırsınlar! Son zamanlarda her şey bozuldu. Kimse konuşmasına dikkat etmiyor... Hele giydikleri elbiseler!»

Melchett telaşla, «Evet, evet,» dedi. «Ne oldu?»

Bayan Price Ridley derin bir nefes alarak tekrar konuşmaya başladı. «Bana telefon ettiler...»

«Ne zaman?»

«Dün öğleden sonra. Daha doğrusu akşam, altı buçukta. Hiçbir şey aklıma gelmediğinden telefonu açtım. Ve karşımdaki hakarete başlayıp tehditler savurdu.»

«Bu şahıs ne söyledi?»

Kadın hafifçe kızardı. «Bunu söyleyemem.»

Memur, «Kötü bir dil kullanılmış.»

Melchett sordu. «Kötü bir dil mi kullanıldı?»

«Bu 'kötü dil'den ne anladığınıza bağlı.»

«Söylenilenleri anladınız mı?» diye sordum.

«Tabii anladım.»

«O halde kötü bir dil kullanılmış olamaz,» dedim.

Bayan Price Ridley bana kuşkuyla baktı.

Kadın, «Gerçekten öyle bir şey değildi. Önce iyice inandığımı açıklamalıyım. Gerçekten bana bir haber vereceklerini sandım. Sonra o kişi... küfre başladı.»

«Kötü küfürler mi ediyordu?»

«Evet. Oldukça korktum.»

«Demek tehditler de savurdu?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Evet. Ben tehdit edilmeye alışık değilim.»

«Sizi neyle tehdit etti? Yaralamakla filan mı?»

«Pek değil.»

«Bayan Price Ridley, korkarım konuyu iyice anlatmanız gerek. Sizi neyle tehdit ettiler?»

Nedense kadın bu soruyu cevaplandırmak istemiyordu. «Tam olarak anımsamıyorum. Çok şaşırmış ve sarsılmıştım. Sonunda o ahlaksız kahkahayla güldü.»

«Konuşan erkek miydi, kadın mı?»

Bayan Price Ridley gururla cevap verdi. «Bozuk bir sesti. Sapık ses. Bazen homurtu, bazen adeta gıcırtı halini alıyordu. Çok tuhaf bir sesti.»

Melchett, «Konuyu soruştururuz,» dedi. «Bize o kişinin ne söylediğini daha kesin bir şekilde anlatamayacak mısınız, Bayan Price Ridley?»

Kadının için için savaştığı belliydi. Sonunda intikam arzusu her şeyden önce geldi. «Bu aramızda kalacak tabii,» diye başladı.

«Tabii, tabii.»

«O iğrenç yaratık, 'Sen dedikodu kumkuması bir kocakarısın,' dedi. 'Ama bu kez çok ileri gittin. Scotland Yard hakaret ve iftira suçundan seni arıyor.'»

Melchett gülüşünü gizlemek için pos bıyığını ısırdı. «Tabii siz de telaşlandınız.»

«Evet. 'İleride dilini tutmazsan, durumun daha da kötü olacak,' dedi. Bunu söylerken sesi öyle tehdit doluydu ki anlatamam. Yavaşça, 'Siz kimsiniz?' diye sordum. Ses hemen cevap verdi. 'Ben intikamcıyım.' Dayanamayarak bağırmışım. O zaman o ahlaksız bir kahkaha attı. Sonra da telefon kapandı... Neredeyse bayılacaktım. Bu yüzden koruda ateş edildiği zaman aklım başımdan gitti.»

Müfettiş Slack canlanıverdi. «Koruda ateş edildiği zaman mı?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Evet. O heyecanla bana top patlamış gibi geldi.»

Melchett, «Vah, vah,» diye mırıldandı. «Vah, vah... Demek silah sesi size çok yüksek geldi. Sanki yakında bir yerde ateş edilmiş gibi.»

«Sinirlerim bozulduğu için belki de.»

«Tabii, tabii... Bütün bunlar ne zaman oldu? Suçluyu bulmamız için bunu öğrenmemiz gerek.»

«Altı buçuk sularında.»

«Daha kesin bir şey söyleyemez misiniz?»

«Şöminenin rafındaki saat altı buçuğu çalmıştı. 'Bu saat ileri,' dedim. Kolumdaki saate baktım ama o da durmuştu. Bunun üzerine 'Neredeyse kilisenin saati çalar,' diye düşündüm. Sonra telefon çalmaya başladı. Ben de her şeyi unuttum.» Soluk soluğa durdu.

Melchett, «Güzel,» dedi. «Bu olayı soruşturacağız, Bayan Price Ridley.»

Ben de söze karıştım. «Bunu terbiyesizce yapılmış bir şaka olarak kabul edin.» Kadın bana soğuk soğuk baktı. O bir sterlinlik para konusunu hâlâ unutmadığı anlaşılıyordu.

Melchett'e döndü. «Son zamanlarda bu köyde tuhaf şeyler oluyor. Çok tuhaf şeyler. Bay Prothero bunları inceleyecekti? Zavallıcığa ne oldu? Acaba ondan sonra listede ben mi varım?» Başını üzüntüyle sallayarak çıktı.

Müfettiş Slack, «Silah sesini üç kişi duymuş,» dedi. «Şimdi kimin ateş ettiğini öğrenmek gerek. Bu Bay Redding meselesi işleri ağırdan almamıza neden oldu. Ama artık durum değişti. Önce o telefon olayını çözmeliyiz.»

«Bayan Price Ridley'e telefon edilmesini mi?»

Müfettiş güldü. «Hayır, hayır. Ama onu da kaydedelim. Yoksa kadın yakında yine üzerimize saldırır. Benim söylediğim Bay Clement'i evinden uzaklaştırmak için ona edilen telefon.»

Melchett başını salladı. «Evet, bu önemli.»

«Ondan sonra o akşam herkesin altıyla yedi arası ne yaptığı-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

nı öğrenmemiz gerek. Hem köşktekilerin hem de köydekilerin.»

İçimi çektim. «Ne kadar da hareketlisiniz, Bay Slack.»

«Ben sıkı çalışmaya inanırım. İşe sizden başlayalım, Muhterem Peder.»

«Olur. Bana beş buçukta telefon ettiler.»

«Konuşan kadın mıydı, erkek mi?»

«Kadın... Daha doğrusu kadın sesine benziyordu. Ben de konuşanın Bayan Abbot olduğuna inandım.»

«Sesi tanımış mıydınız?»

«Hayır, tanıdığımı söyleyemem. Ne var ki bunun üzerinde durmadım doğrusu.»

«Ve hemen yola çıktınız. Yürüdünüz mü? Bisikletiniz var mı?»

«Hayır.»

«Anlıyorum. Yol üç dört kilometre sanırım... Bayan Clement neredeydi?»

«O gün Londra'ya inmişti. 6.50 treniyle döndü.»

«Güzel... Hizmetçinizle de konuştum. Böylece sizin evdekilerle görüşmüş oluyorum. Bundan sonra gidip Bayan Lestrange'le konuşacağım. Onun Prothero'yu öldürülmeden bir gece önce aramış olması garip. Zaten bu olay tuhaf şeylerle dolu.»

Ben de aynı düşüncedeyim. Saate bakınca öğle vaktinin gelmiş olduğunu gördüm. Melchett'i yemeğe davet ettim ama bana Mavi Domuz'a gideceğini söyledi. Hanın yemekleri iyidir, Melchett'e imremdim doğrusu. Çünkü Mary polisle konuştuktan sonra yemekleri kimbilir ne hale sokmuştu.

Tam eve dönerken Miss Hartnell'le karşılaştım. Beni durdurarak o kalın sesiyle yakınmaya başladı. Anlaşılan yoksullar Miss Hartnell'i evlerinde istemiyorlardı. İçimden onlara hak verdim. Kadını elimden geldiğince yatıştırdıktan sonra yanından kaçtım.

Ne çare ki bu kez de köşede Dr. Baydock'un arabasıyla kar-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şılaştım. Doktor, «Bayan Prothero'yu evine götürdüm,» diye seslendi. «Dostum, bir iki dakika için gelir misin?»

Bu daveti kabul ettim. Doktor muayenehanesinin kapısını açarak, şapkasını bir sandalyenin üzerine fırlattı. «Garip bir olay bu.» Yorgun ve şaşkın bir hali vardı.

Ona silah sesinin duyulduğu dakikayı kesinlikle öğrendiğimizi anlattım. Beni dalgın bir tavırla dinledi.

Sonra da, «Böylece Ann Prothero temize çıkmış oluyor,» dedi. «O ikisinin de katil olmadığına seviniyorum. Her ikisini de severim.»

Ona inandım ama nedense, o halde neden bu kadar üzüntülü, diye düşünmekten kendimi alamadım. Bu sabah neşeliydi, şimdiyse çok şaşkın ve kaygılı. Halbuki Ann'ı da ressamı da gerçekten sevdiğini biliyorum.

Dr. Baydock daldığı düşüncelerden sıyrılmaya çalışarak, «Sahi, seninle Hawes hakkında konuşacaktım.»

«Yardımcım gerçekten hasta mı?»

«Önemli bir durum yok. Ama Hawes uyku hastalığı geçirmiş. Bunu biliyordun değil mi?»

Büyük bir şaşkınlıkla ona baktım. «Yoo, bilmiyordum. Bana bundan hiç söz etmedi. Ne zaman olmuş bu?»

«Bir yıl kadar önce. İyileşmiş ama o hastalığa tutulanlar ne kadar iyileşebilirlerse. Tuhaf bir hastalıktır. İnsanın kişiliği üzerinde garip etkiler yapar.» Bir an durduktan sonra da ekledi. «Bugün eskiden yakılan cadıları düşünerek irkiliyoruz. Bana kalırsa bir gün gelecek asılan canileri düşünerek titreyeceğiz.»

«Ölüm cezasını doğru bulmuyor musun?»

«Sorun o değil. Biliyor musun kendi işimi seninkine yeğlerim.»

«Neden?»

«Çünkü senin işin doğru ve yanlış diye tanımladığımız şeylerle ilgili. Oysa bunların var olduğundan pek emin değilim. Ya bütün bunlar salgı bezleriyle ilgiliyse. Bir bezin salgısı fazlalaşır,

diğerininki de azalırsa karşında bir cani bulursun. Aslında o yalnızca hastadır ve bir adamı veremi var diye asar mısın?»

«Veremli toplum için tehlikeli değildir.»

«Bir bakıma tehlikelidir, hastalığını başkalarına aşılar. Bence cani de bir hastadır.»

Ona dikkatle baktım. «Şimdiye kadar senin böyle konuştuğunu hiç duymamıştım.»

«Çoğunlukla düşüncelerimi açıklamaktan kaçınırım. Bugün gevezeliğim tuttu.»

Birdenbire, «Baydock,» dedim. «Birinin katil olduğundan kuşku etseydin... Ya da bunu bilseydin, onu kanuna teslim eder miydin? Yoksa korur muydun?»

Bu sözlerimi öfkeyle karşılayınca çok şaşırdım. «Bu nereden aklına geldi? Neden böyle konuşuyorsun? Dilinin altındaki baklayı çıkar.»

Hayretle, «Dilimin altında bir şey yok,» diye cevap verdim. «Yalnız... bu ara hepimiz cinayeti düşünüyoruz. Gerçeği anladığın anda ne yapacağını merak ettim. İşte o kadar.»

Öfkesi geçti. «Eğer kuşkulansaydım, görevimi yerine getirirdim, Clement.»

«Bütün sorun görevinin ne olduğu?»

Anlaşılmaz bakışlarla beni süzdü. «Her insan günün birinde bu soruyla karşılaşır, Clement. Ve her insan bu konuda kendince bir karara varır.»

«Bilmiyor musun?»

«Hayır. Bilmiyorum.»

Konuyu değiştirmenin daha doğru olacağını düşündüm. «Yeğenim cinayetin zevkini iyice çıkarıyor... Durmadan ayak izleri ve sigara külü arıyor.»

Baydock güldü. «Kaç yaşında o?»

«On altı. İnsan o yaşta hiçbir şeye aldırmıyor. Sherlock Holmes'un ya da Arsene Lupin'in bir serüvenini okuduğunu sanı-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yor.» Gözüm saate ilişti. «Artık gitmem gerek,» diye konuştum. «Yemeğe yarım saat geç kalmışım.»

Neyse bizimkiler de tam yemeğe oturuyorlardı. Israrları üzerine onlara olanları anlattım. Bayan Price Ridley'e edilen telefon Dennis'in çok hoşuna gitti. «O cadıya iyi olmuş,» diye bağırdı. «Bu köyün en zehirli dili o kadında. Keşke ona telefon edip ödünü patlatmayı ben akıl etseydim. Len amca, ona ben de telefon edeyim mi?»

Telaşla ona böyle bir şey yapmamasını söyledim. Dennis'in davranışı birdenbire değişti. Ciddi ve olgun bir adam tavrıyla, «Bu sabah Lettice'le beraberdim,» dedi. «Biliyor musun, Griselda kız gerçekten çok endişeli. Bunu belli etmek istemiyor ama ben anladım.»

Griselda başını salladı. «Öyle olması doğal.» Karım, Lettice'i pek sevmez.

«Lettice'e karşı haksızlık ediyorsun. Sonuçta birçok insan yas elbisesi giymiyor.» Griselda ve ben sesimizi çıkarmadık. Dennis sözlerine devam etti. «Lettice herkesle konuşmaz, ama bana açılıyor. Bu konu onu çok endişelendirmiş. Bir şeyler yapması gerektiğini düşünüyor.»

«Müfettiş Slack'in de aynı görüşte olduğunu neredeyse öğrenir,» dedim. «Adam bugün öğleden sonra eski köşke gidecek. Herhalde oradakileri, gerçeği öğrenmeye çalışırken epeyce üzecek.»

Griselda, «Sence gerçek nedir, Len?» diye sordu.

«Bu soruyu cevaplandırmak güç, yavrum. Şu anda bu konuda hiçbir fikrim yok.»

«Demek Müfettiş, Abbott'lara gitmene neden olan telefonun nereden geldiğini öğrenmeye çalışacak?»

«Evet.»

«Peki bunu yapabilir mi? Zor olmaz mı?»

«Sanmıyorum. Köy santralinde böyle şeyleri kaydederler.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Ya...» Karım tekrar derin derin düşünmeye başladı.

Yeğenim, «Len amca,» dedi. «Sabahleyin Bay Prothero'nun öldürülmesini istemen konusunda şaka yaptığımda neden o kadar kızdın?»

«Çünkü,» diye cevap verdim. «Her şeyin bir zamanı ve yeri vardır. Müfettiş Slack şakadan anlayan bir adam değil. Senin sözlerini ciddiye aldı. Herhalde Mary'i iyice sorguya çekecek ve beni tutuklamaya kalkışacak.»

«Şaka yaptığımın farkında değil miydi?»

«Hayır, değil,» dedim. «O şimdiki konumuna çok çalışarak ulaşmış. Bu yüzden de hayatında eğlenceli şeylere yer kalmamış.»

«Ondan hoşlanıyor musun, Len amca?»

Homurdandım. «Hayır. Ondan ilk gördüğüm an hoşlanmadım. Ne var ki mesleğinde başarılı bir adam olduğu gerçek.»

Mary kapıda belirdi. «Bay Hawes sizi görmek istiyor. Onu konuk odasına aldım. Bir de mektup geldi... Sizden cevap bekliyorlarmış.»

Zarfı çabucak açtım.

«Sevgili Bay Clement,

Bugün en kısa zamanda gelip beni görürseniz çok sevinirim. Büyük bir sorunla karşı karşıyayım. Sizden fikir almak istiyorum.

Selamlar
Estelle Lestrange.»

Mary'e döndüm. «Yarım saat sonra orada olacağımı adama söyle.» Sonra da Hawes'i görmek için konuk odasına geçtim.

Hawes'in hali beni çok kaygılandırdı. Elleri titriyor, yüzündeki kaslar seyiriyordu. Kendisine gidip yatmasını söylediğim

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

zaman hemen karşı çıktı. «Emin olun, efendim, çok iyiyim... Buraya, evinizde kötü bir olay yaşandığı için çok üzüldüğümü söylemeye geldim. Demek Bay Redding'i tutukladılar?»

«O bir hataydı. Bay Redding aptalca bir itirafta bulunmuştu.»

«Polis artık onun masum olduğundan emin mi?»

«Kesinlikle.»

«O halde... başka birinden mi şüphe ediyorlar?»

«Şu anda polis soruşturmaya devam ediyor.»

«Evet, ama... böyle kötü bir şeyi kim yapmış olabilir?»

Başımı salladım. «Bilmiyorum.»

«Tabii Bay Prothero pek sevilen bir adam değildi. Onu öldürmeleri için ortada önemli bir neden olması gerekiyor.»

«Öyle olmalı.»

«Herhalde adamın düşmanları vardı. Düşündükçe onu böyle birinin öldürdüğüne inanıyorum. Hep çok sert bir yargıç olduğundan da söz ediyorlardı.»

«Evet.»

«Anımsıyor musunuz, efendim? Daha dün sabah size Archer denilen adamın kendini tehdit ettiğinden söz ediyordu.»

«Sahi ya,» dedim. «Şimdi anımsadım. Siz o sırada bize çok yakındınız.»

«Evet, onun söylediklerini duydum. Bay Prothero'nun sesi öyle yüksek ki konuşmasını işitmemek olanaksızdı. Sözlerinizin beni çok etkilediğini de hatırlıyorum. Zamanı gelince Allahın da ona merhamet değil, sadece adalet göstereceğinden söz ettiniz.»

«Öyle mi dedim?» Kaşlarım çatılmıştı. Sözlerimin biraz daha farklı olduğunu düşünüyordum.

«Bunu çok etkili bir şekilde söylediniz, efendim. Sözleriniz beni çok düşündürdü. Adalet korkunç bir şey. Zavallı adamın ondan kısa bir zaman sonra ölüverdiğini düşünüyorum da, sanki yaklaşan felaketi sezmiştiniz.»

Kısaca, «Hiç de değil,» dedim. Hawes'in bu mistik yanı çok sinirime dokunur.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Polise Archer denilen o adamdan söz ettiniz mi, efendim?»

«Onun hakkında hiçbir şey bilmiyorum.»

«Polise Bay Prothero'nun Archer'ın savurduğu tehditler hakkındaki sözlerini söylediniz mi, demek istedim?»

Ağır ağır, «Hayır,» dedim. «Söylemedim.»

«Bunu yapacak mısınız?»

Cevap vermedim. Bir insanı öfke anında söylediği sözler yüzünden güç duruma düşürmek hiç hoşuma gitmez. Sonunda, «Konuşmayı siz de duydunuz,» diye konuştum. «Polise gitmek gerektiğini düşünüyorsanız bunu yapın.»

«Bunu sizin anlatmanız daha doğru olur, efendim.»

«Belki... Doğrusunu isterseniz bu hiç hoşuma gitmeyecek. Masum bir adamın boynuna ilmeğin geçirilmesine yardım etmiş olabilirim.»

«Ama Bay Prothero'yu vurduysa...»

«Bunu yaptığını gösteren bir delil yok.»

«Tehditleri...»

«Aslında tehdit savuran Archer değil, Prothero'ydu. Archer'ı bir daha yakaladığı zaman ona neler yapacağını anlatıyordu.»

«Sizi anlayamıyorum, efendim.»

Yorgun yorgun, «Öyle mi?» diye mırıldandım. «Gençsiniz. Adaletin hemen yerini bulması için elinizden geleni yapmaya hazırsınız. Ne var ki benim yaşıma geldiğinizde bu konularda acele edilmemesi gerektiğini anlarsınız.»

«Yoksa... katilin kim olduğunu biliyor musunuz?»

«Allah, Allah? Ne münasebet!»

Hawes üsteledi. «Ya da cinayetin nedenini?»

«Hayır. Ya siz?»

«Ben mi? Hayır, hayır. Sadece merak ettim. Belki Prothero size bir şeyler söylemiştir diye düşündüm...»

Alayla, «Adamın bana dün söylediklerini bütün köy duydu,» diye cevap verdim.

«Doğru. Peki, Archer konusu?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Polis yakında Archer konusunu nasıl olsa öğrenecek,» dedim. «Ben onun Prothero'yu tehdit ettiğini duysaydım, o zaman iş değişirdi. Zaten Archer adamı gerçekten tehdit ettiyse, köyün yarısı bunu işitmiş demektir. Bu da polisin kulağına nasıl olsa gider. Yine de siz bu konuda istediğiniz gibi hareket etmekte serbestsiniz.»

Nedense Hawes bir şey yapmak istemiyordu. Yardımcım istemeden yanımdan ayrıldı. Ben de Bayan Lestrange'in evine gittim. Beni küçük konuk odasında bekliyordu. Siyah bir elbise giydiğinden cildinin beyazlığı büsbütün ortaya çıkmıştı. Tavırları sakindi ama gözlerinin tuhaf bir şekilde parladığını farkettim.

Elimi sıkarken, «Gelmek nezaketini gösterdiğiniz için teşekür ederim. Bana yardım etmek isteyen pek olmadı, Bay Clement.» Sesi iyice acılaşmıştı. «Neyse... Oturmaz mısınız?»

Gösterdiği koltuğa yerleştiğimde o da karşıma geçti. Bir an duraksadıktan sonra ağır ağır konuşmaya başladı. «Çok kararsız durumdayım, Bay Clement. Sizden fikir almak istiyorum. Bundan sonra ne yapmam gerektiğini bana söyleyeceksiniz. Olanlar geçmişte kaldı, artık bunları düzeltmek olanaksız. Anlıyor musunuz?»

Ben daha cevap veremeden kapı açılarak hizmetçi eşikte belirdi. Yüzünde korku dolu bir anlamla, «Ah, hanımefendiciğim,» dedi. «Polis Müfettişi geldi. Sizinle konuşmak istiyormuş.»

Kısa bir sessizlik oldu. Bayan Lestrange'in yüzü değişmedi. Sadece gözlerini ağır ağır kapayıp, açtı. Bir iki kez yutkundu. Sonra yine o sakin ve tatlı sesiyle, «Müfettişi buraya al, Hilda,» diye emretti. Ben kalkacaktım ama Bayan Estelle Lestrange bir kraliçe edasıyla bana oturmamı işaret etti. «Kalırsanız çok sevinirim.»

Tekrar arkama yaslandım. «Madem istiyorsunuz,» diye mırıldanırken Slack de sert adımlarla içeri girdi.

«Günaydın, madam,» diye başladı.

«Günaydın...»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Müfettiş aynı anda beni görerek kaşlarını çattı... Slack'in benden hiç hoşlanmadığı belliydi.

«Muhterem Pederin yanımızda olmasına herhalde bir itirazınız yok?»

Herhalde Slack, «Var,» diyemezdi. İstemeye istemeye, «Hayır, hayır,» diye mırıldandı. «Tabii eğer o...»

Bayan Lestrange müfettişin uyarısına aldırmadı bile. «Size nasıl yardım edebilirim?» diye sordu.

«Konu Bay Prothero'nun öldürülmesi. Olayı ben soruşturuyorum.»

Kadın başını salladı.

«Herkese dün akşam altıyla yedi arası nerede olduklarını soruyoruz. Sadece bir formalite bu.»

Bayan Lestrange buna pek şaşırmamıştı. «Dün akşam saat altıyla yedi arasında nerede olduğumu öğrenmek mi istiyorsunuz?»

«Evet, madam.»

«Durun bakayım.» Kadın bir süre düşündü. «Buradaydı. Evde.»

«Ya?» Müfettişin gözlerinde bir pırıltının belirip kaybolduğunu gördüm. «Hizmetçiniz bunu destekleyecek mi? Bir tek hizmetçiniz var sanırım?»

«Onun bu sözlerimi onaylayacağını sanmıyorum. Çünkü Hilda dün izinliydi.»

«Anlıyorum.»

Bayan Lestrange tatlı tatlı, «Korkarım benim sözümü olduğu gibi kabul etmek zorunda kalacaksınız,» dedi.

«Yani kesinlikle dün akşam evde olduğunuzu mu söylüyorsunuz?»

«Siz altı ile yedi arası dediniz, Müfettiş Bey. Daha önce yürüyüşe çıktım. Beşten önce de eve döndüm.»

«O halde bir hanım –örneğin Miss Hartnell– buraya altıya doğru geldiğini, zili çaldığını ama kapı açılmadığı için tekrar

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dönüp gittiğini söylese ne olur? Onun yanıldığını mı iddia edersiniz?»

«Hayır, hayır...» Bayan Lestrange başını salladı.

«Peki...»

«Hizmetçiniz evde olursa kapıyı açıp sizin sokakta olduğunuzu söyler. Oysa yalnızsanız ve konuklarla uğraşacak haliniz de yoksa, o zaman kapının çalınmasına aldırmazsınız.»

Müfettiş Slack biraz şaşırmış gibiydi.

Bayan Lestrange, «Yaşlı kadınlardan çok sıkılırım,» diye ekledi. «Miss Hartnell özellikle çok sıkıcı bir insandır. Kapıyı belki altı yedi kez çaldı.» Müfettişe tatlı tatlı gülümsedi.

Adam hücum taktiğini değiştirdi. «O halde biri sizi sokakta gördüğünü söylerse...»

«Böyle bir iddiada bulunan yok. Öyle değil mi?» Kadın, müfettişin zayıf noktasını sezmişti. «Beni sokakta gören olmadı, çünkü evdeydim.»

«Anlıyorum, madam.» Müfettiş sandalyesini Bayan Lestrange'e biraz daha yaklaştırdı. «Anladığıma göre ölümünden bir gece önce eski köşke giderek Bay Prothero'yu görmüşsünüz. Bu konuşmanın neyle ilgili olduğunu söyleyebilir misiniz?»

«Bu özel konuşmaydı, Müfettiş Bey.»

«Korkarım sizden bu özel konuyu açıklamanızı isteyeceğim.»

«Böyle bir şeyi yapmaya hiç niyetim yok. Yalnız o konuşmanın cinayetle hiçbir ilgisi olmadığından emin olabilirsiniz.»

«Siz bunu bilemezsiniz.»

«Korkarım bu konuda da sözlerimi olduğu gibi kabul etmek zorundasınız, Müfettiş Bey.»

«Yani her konuda sizin sözlerinizi olduğu gibi kabul etmek zorundayım.»

Bayan Lestrange yine sakin sakin gülümsedi. «Evet, korkarım öyle.»

Müfettiş Slack kıpkırmızı kesildi. «Bu önemli bir olay, Bayan

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Lestrange. Gerçeği öğrenmeliyim...» Yumruğunu masaya vurdu. «Ve öğreneceğim de.»

Bayan Lestrange hiç sesini çıkarmadı.

Slack, «Ne kadar kuşku uyandıracak bir durumda olduğunuzun farkında değil misiniz?» dedi.

Kadın yine cevap vermedi.

«Resmi Soruşturma'da tanıklık edeceksiniz.»

«Olur.» Bir tek kelime. Kayıtsız, sakin bir sesle söylenen tek kelime.

Müfettiş tekrar taktik değiştirdi. «Bay Prothero'yu tanıyordunuz, değil mi?»

«Evet, tanıyordum.»

«Çok iyi dostunuz muydu?»

«Hayır.»

«Kusura bakmayın ama kendisini görmeye tuhaf bir saatte gitmişsiniz.»

«Bence hiç de tuhaf bir saat değildi.»

«Ne demek istiyorsunuz?»

«Bay Prothero'yu yalnızken görmek istiyordum. Bayan Prothero'yu ya da Lettice Prothero'yu görmek istemiyordum. Onun için o saatte gitmenin iyi olacağını düşündüm.»

«İkisini neden görmek istemiyordunuz?»

«Bu yalnız beni ilgilendirir.»

«Bundan fazla bir şey söylemek niyetinde değil misiniz?»

«Değilim.»

Müfettiş Slack ayağa kalktı. «Eğer dikkatli davranmazsanız, durumunuzu çok güçleştirirsiniz, madam. Bu durum hiç iyi değil. Hiç değil.»

Kadın güldü. Müfettiş Slack'e Bayan Lestrange'in öyle kolayca korkak kadınlardan olmadığını söylemek isterdim.

Slack gururlu bir tavır takındı. «İleride uyarmadı demeyin. İyi akşamlar, madam. Gerçeği mutlaka öğreneceğimizi unutmayın.»

Müfettiş çıktı. Bayan Lestrange de ayağa kalkarak bana elini

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

uzattı. «Siz gidebilirsiniz... Evet, böylesi daha iyi. Çünkü artık fikrinizi almakta geciktim ve yolumu seçtim.» Üzüntülü bir sesle tekrarladı. «Yolumu seçtim.»

Dışarıda, kapıda Baydock'la karşılaştım. Doktor bahçe kapısından çıkmakta olan Slack'in arkasından telaşla baktı. Sonra da bana, «Bayan Lestrange'i sorguya mı çekti?» diye sordu.

«Evet.»

«Terbiyesizlik etmediğini umarım.»

Bence Müfettiş Slack hiçbir zaman terbiyeli olamayacaktı. Ama Baydock'u sinirlendirmek istemiyordum. Zaten kaygılı ve üzgün bir hali vardı. Onun için, «Evet,» dedim.

Baydock başını sallayarak eve girdi. Ben de köy yolundan ilerledim ve biraz sonra da müfettişe yetiştim. Galiba Slack de bunu yapmam için ağır ağır yürüyordu. Adam benden hiç hoşlanmamasına karşın ağzından laf alabilmek için her şeye razıydı.

Hemen bana, «O hanım hakkında bir şey biliyor musunuz?» diye sordu.

«Hiçbir şey bilmiyorum,» dedim.

«Buraya neden yerleştiği hakkında hiçbir şey söylemedi mi?»

«Hayır.»

«Yine de kendisini görmeye gittiniz.»

Kadının beni çağırttığını söylememek için, «Topluluğumu sık sık ziyaret ederim,» diye mırıldandım.

«Hım... Herhalde.» Birkaç dakika sesini çıkarmadı. Ne var ki dayanamayarak yine son başarısızlığından söz etmeye başladı. «Durum şüphe uyandıracak gibi!»

«Öyle mi dersiniz?»

«Bana kalırsa şantajla ilgili bu. Bay Prothero'nun nasıl bir insan olduğunu düşündüğünüzde bu tuhafınıza gidiyor. Ama insanların içyüzü hiç belli olmaz. Çapkınlık eden ilk kilise yöneticisi o değil ya!»

«Bunu düşünüyor musunuz gerçekten?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Bu olaylara uyuyor, efendim. Şık, zarif bir kadın kalkıp bu sessiz, sıkıcı köye neden gelsin? Neden kadın o tuhaf saatte gidip adamı gördü? Niçin Bayan ve Miss Prothero'yu görmekten kaçındı? Evet, hepsi birbirini tutuyor bunların. Tabii Bayan Lestrange'in bunu açıklaması olanaksız. Çünkü şantajın cezası ağırdı. Ama ona gerçeği söyleteceğiz. Sonuçta bunun cinayetle bir ilgisi olabilir. Belki Bay Prothero'nun çirkin, utanılacak bir sırrı vardır. Bunu göz önüne alırsanız, bir sürü olasılığın ortaya çıktığını görürsünüz.»

«Herhalde...»

«Uşağı konuşturmaya çalıştım. Belki Prothero'yla Bayan Lestrange'in konuşmalarını duymuştur diye. Bilirsiniz uşakların kulağı delik olur. Gelgelelim onların ne hakkında konuştuklarını bilmediğine yemin ediyor. Ha! Aklıma gelmişken, adam bu yüzden işinden olmuş. Prothero onu kadını içeri aldığı için iyice azarlamış bunun üzerine o da işten çıkacağını söylemiş. Zaten köşkten memnun değilmiş. Bir süreden beri oradan ayrılmayı düşünüyormuş.»

«Öyle mi?»

«İşte size Prothero'ya düşman olan biri daha.»

«Uşaktan ciddi şekilde kuşkulanmıyorsunuz ya? Onun adı neydi?»

«Reeves. Ondan kuşkulandığımı söylemiyorum. Ama böyle şeyler bilinmez ki. Ayrıca adamın fazla terbiyeli ve dalkavukça hareketleri hiç hoşuma gitmiyor.»

Acaba Reeves, müfettişin hareketleri hakkında ne düşünüyordu?

«Şimdi de şoförü sorguya çekeceğim.»

«O halde,» dedim. «Beni de arabanızla götürebilirsiniz. Bayan Prothero'yla kısa bir konuşma yapmak istiyorum.»

«Ne hakkında?»

«Cenaze hakkında.»

«Ah...» Müfettiş Slack biraz şaşalamıştı. «Resmi Soruşturma yarın. Cumartesi günü.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Ya?.. Herhalde cenaze salı günü kaldırılır.»

Müfettiş kabalığından biraz utanmış gibiydi. Arayı düzeltmek için şoför Manning'i sorguya çekerken orada bulunabileceğimi söyledi.

Manning yirmi beş, yirmi altı yaşlarında, yakışıklı bir gençti. Müfettişten biraz korktuğu da anlaşılıyordu.

Slack, «Oğlum,» dedi. «Senden biraz bilgi istiyorum.»

Şoför kekeledi. «Pe-peki efendim. Tabii, efendim.» Cinayeti kendisi işlemiş olsaydı ancak bu kadar korkardı.

«Bay Prothero'yu dün köye götürdün, değil mi?»

«Evet, efendim.»

«Kaçta?»

«Beş buçukta.»

«Bayan Prothero da geldi değil mi?»

«Evet, efendim.»

«Doğru köye mi gittiniz?»

«Evet, efendim.»

«Yolda bir yerde durmadınız ya?»

«Hayır, efendim.»

«Köye gidince ne oldu?»

«Bay Prothero arabadan inerek otomobile artık ihtiyacı olmadığını söyledi. Köşke yürüyerek dönecekti. Bayan Prothero ise alış veriş yapacaktı. Paketleri arabaya koyduk. Bayan Prothero, 'Bu kadar,' dedi. Ben de arabayla köşke döndüm.»

«Bayan Prothero'yu köyde mi bıraktın?»

«Evet, efendim.»

«Saat kaçtı o sırada?»

«Altıyı çeyrek geçiyordu, efendim. Tam tamına.»

«Bayan Prothero'yu nerede bıraktın?»

«Kilisenin yanında, efendim.»

«Bay Prothero nereye gideceğinden söz etti mi?»

«Beyefendi veterinere uğrayacağını söyledi. Atlarla ilgili bir sorun vardı sanırım.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Anlıyorum... Ve sen doğruca buraya döndün.»

«Evet, efendim.»

«Köşke iki kapıdan giriliyor. Kuzey ve Güney kapılarından köye inerken herhalde Güney kapısından çıktınız?»

«Evet, efendim. Her zaman öyle yaparız.»

«Eve yine aynı yoldan mı döndün?»

«Evet, efendim.»

«Hım... Soracaklarım bu kadar. Hah, işte Miss Prothero.»

Lettice bize doğru geldi. «Fiat'ı istiyorum, Manning. Onu getiriver.»

Slack, «Bir dakika, Miss Prothero,» dedi. «Dün akşam herkesin neler yaptığını öğrenmemiz gerek. Kötü bir niyetimiz yok tabii.»

Lettice ona baktı. «Ben saati hiçbir zaman bilmem ki.»

«Anladığıma göre dün öğle yemeğinden hemen sonra köşkten ayrılmışsınız.»

Kız başını salladı.

«Nereye gittiniz?»

«Tenis oynamaya.»

«Kiminle?»

«Hartley Napier'lerle.»

«Benham'da mı?»

«Evet.»

«Ne zaman döndünüz?»

«Bilmiyorum. Size söyledim, böyle şeyleri farketmem.»

«Yedi buçukta döndün,» dedim.

Lettice, «Doğru,» diye cevap verdi. «Tam kargaşalığın ortasına düştüm. Ann kriz geçiriyor, Griselda onu teselliye çalışıyordu.»

Müfettiş, «Teşekkür ederim, efendim,» dedi. «Öğrenmek istediğim buydu.»

Lettice mırıldandı. «Ne garip. Hiçbir şey ilginç değil.» Arabaya doğru gitti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Slack elini yavaşça alnına götürdü. «Biraz anormal galiba?»

Başımı salladım. «Hiç de değil. Herkesin kendini öyle sanması hoşuna gidiyor.»

«Şimdi gidip hizmetçileri sorguya çekeceğim.»

Biribirimizden ayrıldık. Uşak Reeves'e Bayan Prothero'yu görüp göremeyeceğini sordum.

«Hanımefendi yatıyor, efendim.»

«O halde kendisini rahatsız etmeyeyim.»

«Biraz bekleyebilir misiniz, efendim? Hanımefendi sizi görmek istiyordu. Bunu öğle yemeğinde söylediğini duydum.» Beni salona alıp perdeler kapalı olduğu için ışıkları yaktı.

«Çok kaygılandırıcı bir durum bu,» dedim.

«Evet, efendim.» Sesi soğuk fakat nazikti.

Dikkatle ona baktım. Bu sakin adamın kalbinde nasıl duygular vardı? Neler biliyordu? İyi bir uşağın maskesi kadar insanlıktan uzak hiçbir şey yoktur.

«Başka bir emriniz var mı, efendim?»

Ann Prothero bir iki dakika sonra yanıma geldi. Onunla cenaze konusunu konuştuk. Sonra genç kadın, «Bay Baydock ne kadar iyi bir insan,» dedi.

«Gerçekten Baydock dünyanın en iyi kalpli insanlarındandır.»

«Bana inanılmayacak kadar şefkat gösterdi. Ama çok kederli bir hali var. Öyle değil mi?»

Bu hiç aklıma gelmemişti. Düşündüm. «Bunun farkına vardığımı sanmıyorum.»

«Ben de öyle. Bunu bugün farkettim.»

«Bazen insanın acıları gözlerinin keskinleşmesine neden olur,» diye cevap verdim.

«Doğru.» Ann bir an durduktan sonra ekledi. «Anlayamadığım bir şey var, Bay Clement. Kocam ben ayrıldıktan hemen sonra vurulduysa ben neden silah sesini duymadım?»

«Polis daha sonra ateş edildiğini düşünüyor.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Ya pusuladaki 6.20 yazısı?»

«Bunu başka biri eklemiş olacak. Katil örneğin.»

Ann Prothero'nun rengi uçtu. «Ne korkunç!»

«Saatin kocanızın el yazısıyla yazılmamış olduğunu farketmediniz mi?»

«Pusuladaki yazıyı da kocamınkine benzetemedim.»

Gerçekten yazı Prothero'nunki gibi okunaklı değildi.

«Bay Clement, polisin artık Lawrence'dan şüphelenmediğinden kesinlikle eminsiniz değil mi?»

«O tamamen temize çıktı.»

«Peki katil kim olabilir? Lucius'u pek sevmezlerdi ama onun öyle korkunç düşmanları olduğunu da sanmıyorum.»

Başımı salladım. «Garip bir olay bu.»

Ann'dan ayrıldıktan sonra kafamda tasarladığım planı uygulamaya koyuldum. Köşkten inen özel yoldan yürümeye başladım. Sonra da çitten atlayarak, sık otların arasından ilerlemeye çalıştım. Aniden Lawrence Redding karşıma çıktı. Elinde de kocaman bir taş vardı. Herhalde iyice şaşırmıştım ki, genç adam kahkahalarla gülmeye başladı.

«Hayır, hayır, ipucu değil bu. Barış hediyesi.»

«Barış hediyesi mi?»

«Daha doğrusu barış görüşmelerine başlamak için bir bahane. Komşumuz Miss Marple'a gitmek için bir bahane arıyorum. Bana onun yapmakta olduğu Japon bahçesi için güzel taşlar aradığını söylediler.»

«Doğru,» dedim. «Ama onunla ne işiniz var?»

«Eğer dün bir şeyler olduysa Miss Marple bunları mutlaka görmüştür. Belki bu olayları cinayete bağlamadı. Ama bazı tuhaf olaylar sayesinde ipuçları bulabiliriz.»

«Olabilir.»

«Bir deneme yapmaya değer. Clement, bu işin sırrını çözeceğim. Başka kimse için değilse bile Ann uğruna. Slack'e fazla güvenmiyorum. Çalışkan bir adam ama bu kafasının çalıştığını hiçbir zaman göstermez.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Demek amatör dedektifliğe başladınız. Ne var ki onların gerçek hayatta polisi yenebildiklerini hiç sanmıyorum.»

Zeki gözlerle bana baktı ve güldü. «Siz koruda ne yapıyordunuz, muhterem peder?»

Kızardım.

«Benim yaptığımı sanırım. İkimiz de aynı şeyi düşünmüşüz anlaşılan. Katil çalışma odasına hangi yoldan geldi? Bir üçüncü yol var mı?.. Öyle değil mi? Doğrusu benim araştırmalarım henüz fazla ilerlemiş sayılmaz. Herhalde önce Miss Marple'ı görsem iyi olacak...»

Birlikte Miss Marple'ın evine gittik. Yaşlı kadın bahçede çalışırken bize seslendi. Çitin üzerinden atlayarak yanına gittik. Lawrence'ın o koskocaman taşı, Miss Marple'ın çok hoşuna gitti.

«Çok ince düşüncelisiniz, Bay Redding.»

Bundan cesaret bulan ressam yaşlı kadına sorular sormaya başladı. Miss Marple onu dikkatle dinledikten sonra başını salladı. «Söz ettiğiniz gibi hiçbir olay olmadı.»

«Bundan emin misiniz?»

«Tabii eminim.»

Ben, «O akşam koru yolundan giden oldu mu?» diye sordum.

«Evet, evet. Dr. Stone'la Miss Cram örneğin. Mezara en yakın olan yol o. Saat ikiye geliyordu. Dr. Stone daha sonra döndü ve sizle Bayan Prothero'ya katıldı, Bay Redding.»

Atıldım. «Aklıma gelmişken, Miss Marple, sizin duyduğunuz o silah sesi. Bunu Bay Redding'le Bayan Prothero'nun da duymuş olmaları gerek.» Merakla ressama baktım.

Kaşlarını çattı. «Evet... Silah sesleri duydum sanırım. Bir ya da iki el ateş edildi mi?»

Miss Marple, «Ben bir tek silah sesi duydum,» dedi.

Lawrence, «Bunu hayal meyal hatırlıyorum,» diye mırıldandı. «Hay Allah! Şunu doğru dürüst hatırlasaydım ya! Anlayacağınız Ann'la...» Mahçup bir tavırla sustu.

Ben öksürdüm. Geri kafalılığı tutan Miss Marple da konuyu

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

değiştirdi. «Müfettiş Slack silah sesini Bay Redding'le Bayan Prothero atölyeden çıktıktan sonra mı, yoksa daha önce mi duyduğumu öğrenmeye çalıştı. Bunu kesin olarak söylemem olanaksızdı. Ama silah sesini onlar çıktıktan sonra duymuşum gibi geliyor.»

«O zaman ünlü Dr. Stone temize çıkmış oluyor.» Ressam içini çekti. «Hoş onun zavallı Prothero'yu vurduğundan kuşkulanan yoktu ya.»

Miss Marple, «Ah! Ben herkesten biraz şüphelenilmesinin doğru olacağına inanırım. Yani insan kesin olarak bilemez demek istiyorum.» dedi.

Lawrence'a silah sesi konusunda Miss Marple'la aynı görüşte olup olmadığını sordum.

«Bilmiyorum ki... Galiba biz atölyedeyken ateş edildi. Ses oraya daha az geliyor... Bunu Ann'a sormalıyım. Ha, aklıma gelmişken, çözülmemiş bir nokta daha var. Bayan Lestrange çarşamba gecesi ihtiyar Prothero'yu görmeye gitmiş. Kimse kadının ne amaçla gittiğini bilmiyor. Prothero karısına ve Lettice'e bir şey söylememiş.»

Miss Marple bana baktı. «Belki bunu siz biliyorsunuz.»

Bu kadın o gün Bayan Lestrange'e gittiğimi nasıl öğrenmişti. Başımı salladım. «Bu konuda hiçbir bilgim yok.»

Miss Marple sordu. «Müfettiş Slack ne düşünüyor?»

«Uşağın gözünü korkutmak için elinden geleni yapmış. Ama uşağın Prothero'yla Bayan Lestrange'in konuşmalarını dinleyecek kadar meraklı olmadığı anlaşılıyor.»

Yaşlı kadın, «Yine de biri bir şeyler duymuştur,» dedi. «Hep öyle olur.»

«Bayan Prothero hiçbir şey bilmiyor.»

Miss Marple, «Ben Ann Prothero'yu kastetmedim,» diye cevap verdi. «Kastettiğim kadın hizmetçilerdi. Onlar polisle konuşmazlar ama haksızca suçlanan genç bir adama her şeyi söylerler. Bu şekilde konuştuğum için kızmıyorsunuz ya, Bay Redding?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Ressam hemen, «Bu akşam gider, onların ağzını ararım,» dedi. «Bu ipucu için teşekkür ederim.»

Ondan sonra Lawrence'la koruyu araştırmaya gittik. Ama pek şansımız yoktu. Tam ezilmiş otlardan meydana gelmiş izi incelerken, Müfettiş Slack'le karşılaştık. «Siz ikiniz ne yaptığınızı sanıyorsunuz?»

Biraz da utangaç bir tavırla durumu açıkladık.

Müfettiş, «Aynı şey benim de aklıma geldi,» diye cevap verdi. «Bir saatten beri buradayım. Prothero'nun katilinin bu yönden gelmediği anlaşılıyor. Katilin evin ön kapısından girdiği kesin.»

Bağırdım. «İmkânsız!»

«Neden imkânsız? Kapı hiç kilitlenmiyor. İçeri girenin mutfaktan görünmesi de olanaksız...»

İçimden müfettişe hak verdim.

Müfettiş Slack ertesi sabah beni görmeye geldi. Galiba bana yavaş yavaş ısınıyor. Belki zamanla saat olayını unutur.

«Size o akşam nereden telefon edildiğini öğrendik, efendim.»

Heyecanla sordum. «Öyle mi?»

«Evet. Ama durum biraz tuhaf. Buraya köşkün Kuzey kapısındaki kapıcı kulübesinden telefon edilmiş. Orası şimdi hoş. Telefonun üzerinde bir tek parmak izi bile bulamadık, dikkatle silinmişti. Bütün bunlardan da sizi özellikle buradan uzaklaştırmak için telefon edilmiş olduğu anlaşılıyor. Yani... cinayet önceden titizlikle planlanmış. Hiç kimse zararsız bir şaka için telefonu silmez.»

«Orası öyle.»

«Ayrıca katilin eski köşkü ve çevresini de iyi bildiği belli. Telefon eden Bayan Prothero değil. Onun o akşamüstü neler yaptığını iyice öğrendim. Miss Lettice ise o saatte Benham'daymış.»

«Evet,» dedim. «Yeğenim de oradaydı.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Evet... Biliyor musunuz bu arada çok garip bir şey öğrendik. Komşunuz Bayan Price Ridley'in kendisine telefon edildiği için ne kadar gürültü ettiğini herhalde anımsıyorsunuz.»

«Evet?»

«Ona nereden telefon edildiğini öğrendik. Kadını Bay Lawrence Redding'in kulübesinden aramışlar.»

Şaşkınlıkla, «Ne?» diye bağırmışım.

«Evet. Tuhaf değil mi? Bay Redding'in bu işle hiçbir ilgisi yok. Çünkü o saatte yani altı buçukta Dr. Stone'la Mavi Domuz'a gidiyormuş. Anlaşılan biri ressamın boş kulübesine girerek Bayan Price Ridley'e telefon etmiş. Kim olabilir bu? Bir günde iki telefon konuşması... İnsan bunların arasında bir ilgi olduğunu düşünmeye başlıyor. O iki telefonu da aynı kişi etmediyse şapkamı yerim.»

«Bayan Price Ridley'e telefon etmelerinin nedeni ne olabilir?»

«İşte bunu öğrenmek gerek. İşin ilginç tarafını farkettiniz mi? Bay Redding'in evinden telefon edilmiş... Bay Redding'in tabancası kullanılmış... Yani kuşkuların ressam üzerinde toplanmasına çalışılmış.»

Karşı çıktım. «O zaman ilk telefonu da ressamın evinden ederlerdi.»

«Ah, bunu ben de düşündüm. Bay Redding akşamları ne yapıyordu? Köşke giderek Miss Prothero'nun resmi üzerinde çalışıyordu. Kulübesinden motosikletine biniyor ve Kuzey kapısından köşkün bahçesine giriyordu. Buraya, Kuzey kapısındaki kulübeden telefon edilmesinin nedenini anladınız mı şimdi? **Katil, Bay Redding'in Prothero'yla kavga ettiğini ve artık köşke gitmediğini bilmeyen biri...**»

Müfettişin sözleri bana çok mantıklı geldi. «Bay Redding'in kulübesindeki telefonda parmak izleri var mıydı?»

Müfettiş üzüntüyle, «Yoktu,» diye cevap verdi. «O gündelikçi kadının telefonun tozunu alacağı tutmuş. Aptalın biri o. Tabanca-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yı en son ne zaman gördüğünü de anımsamıyor...» Bir an durdu. «Formalite gereği gidip Dr. Stone'u da gördüm. Çok nazik davrandı. Dün iki buçukta Miss Cram'la birlikte mezara gitmişler. Dr. Stone yalnız dönmüş, kız daha sonra gelmiş. Dr. Stone silah sesini duymamış. Zaten çok dalgın olduğunu da itiraf ediyor.»

İçimi çektim. «Bütün bunlar iyi ama katili henüz yakalayamadınız.»

Müfettiş başını salladı. «Hım... Telefonda konuşan kadınmış. Ben onun kim olduğunu pekâlâ biliyorum.»

«Kim?»

«Bunu açıklamam doğru olmaz, efendim.»

Hiç çekinmeden ona porto içmeyi önerdim. Aslında sabahın on birinde içilmez bu ama ne yaparsınız? Bende eski, nefis porto şarabı vardır. Müfettiş Slack ikinci kadehi de yuvarladıktan sonra iyice yumuşamaya başladı. «Cinayet sizin evinizde işlendiğine göre katilin kim olduğunu bilmek de hakkınız. Tabii bütün bunlar aramızda kalacak.»

«Tabii, tabii.»

«Pekâlâ... O halde cinayetten bir gece önce Bay Prothero'yu görmeye giden hanıma ne dersiniz?»

Şaşkınlıktan yüksek sesle bağırmışım. «Bayan Lestrange!»

Müfettiş bana sitemle baktı. «Sesinizi o kadar yükseltmeyin. Size şantajdan söz ettiğimi hatırlıyorsunuz, değil mi?»

«Ama bu cinayet nedeni olamaz ki. Bu altın yumurta yumurtlayan tavuğu öldürmek gibi bir şey.»

Slack alelade bir tavırla bana göz kırptı. «Ah, o kadın her zaman beylerin korumaya çalışacağı bir tip... Ben şöyle düşünüyorum. Kadın yıllar önce Prothero'ya şantaj yaparak ondan bol bol para sızdırdı. Aradan uzun bir zaman geçtikten sonra Bayan Lestrange, Prothero'nun izini tekrar bularak kalkıp buraya geldi. Yine şantaja kalkıştı. Ne var ki aradan geçen yıllar süresinde durum değişmişti. Kanuna şantajcılar hakkında çok ağır hükümler konmuştu. Prothero kadına kendisini tutuklatacağını söyledi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bayan Lestrange güç bir duruma düştüğünü anladı. Kendisini şantaj yaptığı için hapse atacaklardı. Yakasını kurtarmak için tek çarenin adamı ortadan kaldırmak olduğunu düşündü.»

Müfettişin varsayımı doğruydu. Oysa ben Bayan Lestrage'in öyle bir kadın olduğuna kesinlikle inanmıyordum. «Bence, Bayan Lestrange de şantajcı tipi yok, kelimenin tam anlamıyla bir 'Lady,'»

Bana acır gibi baktı. «Ne de olsa siz rahipsiniz. Olanların farkında bile değilsiniz... Bayan Lestrange nazik görünmesine rağmen gözünü kırpmadan cinayet işleyebilecek bir tip.»

İşin tuhafı Bayan Lestrage'in şantajcı olduğuna inanmama rağmen, onun kolaylıkla cinayet işleyebileceği fikrine aklım yattı.

Müfettiş sözlerine devam etti. «Tabii hem komşumuza telefon etmiş, hem de aynı zamanda Prothero'yu öldürmüş olamaz.» Birdenbire elini dizine vurdu. «Tamam, tamam. Şimdi anladım. Bayan Price Ridley'e bu yüzden telefon edildi. Bir tür tanık o. Katil iki telefonu birbirine bağlayacağımızı biliyordu. Bu işi inceleyeceğim, belki de Bayan Lestrange köyden birine para vererek ona telefon ettirdi. İşi yapan adam telefon konuşmasının cinayetle ilgili olduğunu akıl bile edemez.» Müfettiş telaşla ayağa fırlayarak evden ayrıldı.

Griselda kapıdan başını uzatarak, «Miss Marple seni görmek istiyor,» dedi. «Nedense evden ayrılamıyormuş... Haydi çabuk ol.»

Telaşla komşuya koşarken yaşlı kadının beni neden çağırttığını tahmine çalışıyordum. Miss Marple beni heyecanla karşıladı. Yanakları hafifçe kızarmıştı... Bazı sözlerinden pek anlam çıkmıyordu. «Yeğenim,» diye açıkladı. «Yeğenim Raymond West... Yani şu yazar... Bugün buraya geliyor. Her şeyin hazır olması gerek. İçki... soda.»

«Eğer yapılacak bir şey varsa,» diye başladım.

«Ah! Çok naziksiniz. Ben onu kastetmedim. Zamanım var. Zaten Raymond kendi pipolarıyla tütününü getirir.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Hâlâ neden çağrıldığımı anlayamamıştım. «Onu bize akşam yemeğine getirir misiniz?»

Miss Marple, «Hayır, hayır, teşekkür ederim,» dedi. «Çok naziksiniz.»

Sonunda dayanamadım. «Beni bir nedenle görmek istiyordunuz sanırım?»

«Ah tabii. Bu kargaşalıkta unuttum bunu.» Bir an durdu. «Dün gece çok garip bir şey oldu. Şu anda buna bir anlam veremiyorum. Ama olayı öğrenmek isteyeceğinizi düşündüm. Dün gece hiç uykum yoktu. Kalkıp pencereden baktım ve kimi gördüm dersiniz?»

Merakla sordum. «Kimi?»

Miss Marple kelimelere basa basa cevap verdi. «Gladys Cram'ı. Elinde bir bavulla koruya giriyordu.»

«Bavulla mı?»

«Ne garip değil mi? Gece on ikide elinde bavulla koruda ne işi vardı?» Miss Marple bir an durdu. «Herhalde bu olayın cinayetle bir ilgisi yok. Ama bu yine de tuhaf.»

«Şaşırtıcı bir durum,» dedim. «Acaba kız, mezarda mı uyuyacaktı?»

Miss Marple başını salladı. «Gladys Cram öyle bir şey yapmadı. Kısa bir zaman sonra geri döndü. Bavul elinde değildi.»

Resmi soruşturma o gün öğleden sonra saat ikide Mavi Domuz hanında yapıldı. Tabii köyü bir heyecan dalgasının sardığını söylememe gerek yok. St. Mary Meade'de en aşağı on beş yıldan beri hiç cinayet işlenmemişti. Üstelik Prothero gibi birinin evde vurulmuş olması, olayı daha renkli bir hale sokuyordu.

Kulağıma bazı sözler gelmedi değil.

«İşte rahip. Rengi ne kadar uçuk değil mi? Acaba bu işte onun parmağı var mı? Zaten Prothero'yu onun çalışma odasında vurmuşlar.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Böyle konuşmaya utanmıyorsunuz? Zaten rahip o arada Abott'ların çiftliğindeymiş...»

«Onun Bay Prothero'yla kavga ettiğinden söz ediyorlar. Mary'e bakın Mary'e. Rahibin evinde çalışıyor diye kurumundan geçilmiyor.»

Resmi soruşturmada olanları uzun uzun anlatmam sıkıcı olacak. Lawrence Redding cesedi nasıl bulduğunu anlattı. Silahın da kendisinin olduğunu söyledi. Bayan Prothero kocasını en son altıya çeyrek kala köyde birbirlerinden ayrıldıkları zaman gördüğünü açıkladı. Sonra ben tanık yerine çıktım. Prothero'yla olan randevumuzdan, beni telefonla Abott'ların çiftliğine nasıl çağırdıklarından söz ettim.

Beni Dr. Baydock izledi. Ondan sonra da Müfettiş Slack ve sonunda bizim Mary konuştu. Kızın bir hayli aksilendiğini de söyleyeyim.

Bayan Lestrange'i de tanıklığa çağırmışlardı. Ne çare ki kadın çok hasta olduğunu bildiren bir rapor gönderdi... Bunu Dr. Baydock imzalamıştı.

Bayan Archer da tanık yerine çıktı. Müfettiş Slack'in onun hakkındaki sözlerine rağmen kadın Redding'in tabancasını en son cinayet günü öğle vakti gördüğünü söyledi. Hatta bu konuda ısrar etti.

Sonunda jüri kararını verdi. «Bu bilinmeyen bir kimse ya da kimseler tarafından işlenmiş bir cinayettir.»

Tam odadan çıkarken, ileride gazetecilerin beklediğini farkettim. Son zamanlarda bizim evin etrafında dolaşmaya başlamışlardı. Telaşla dönerek tekrar Mavi Domuz hanına daldım ve arkeolog Dr. Stone'la karşılaştım. Selamlaşmayı bir yana bırakarak adamı kolundan yakaladım. Kısaca, «Gazeteciler,» diye açıkladım. «Beni onlardan kurtarabilir misiniz?»

«Tabii, Bay Clement. Benimle yukarı gelin.»

Beni dar merdivenlerden çıkararak, oturma odasına soktu. Miss Cram masanın başına geçmiş daktiloyla yazı yazıyordu.

Beni gülerek selamladıktan sonra bu fırsattan yararlanarak işi bıraktı. «Ne kötü değil mi? Yani katilin kim olduğunun bilinmemesi demek istiyorum. Resmi soruşturma beni hayal kırıklığına uğrattı. Heyecanlı hiçbir şey olmadı.»

«Demek siz de oradaydınız, Miss Cram?»

«Tabii oradaydım. Beni görmemiş olmanız şaşırtıcı. Kalbimi kırdınız... gerçekten kırdınız. Bir beyefendi rahip bile olsa, gözlerini iyi kullanmasını bilmelidir.»

Bu şakalardan kurtulmak için Dr. Stone'a döndüm. «Siz de soruşturmada mıydınız?»

«Hayır. Korkarım böyle şeyler beni ilgilendirmiyor. Ben yalnızca mesleğimle ilgiliyim.»

«Mesleğiniz çok ilginç olmalı,» dedim.

«Herhalde bu konuda bazı şeyler biliyorsunuz?»

Hemen hemen hiçbir şey bilmediğimi açıklamak zorunda kaldım. Ama Dr. Stone böyle şeylerden yılacak bir adam değildi. Sanki mezar kazmanın en büyük zevkim olduğunu söylemişim gibi konferansa başladı. Ufak tefek, kabak kafalı, pembe yüzlü bir adamdı Dr. Stone. Kalın gözlüklerinin altından neşeyle bakıyordu insana. Konu nihayet Prothero'yla yaptıkları tartışmaya geldi.

Öfkeyle, «Ukala ve kaba bir adamdı,» diye kükredi. «Biliyorum, ölülerin arkasından kötü konuşmamak gerek. Ama ölüm gerçekleri değiştirmez. Prothero kaba ve ukala bir adamdı. Bir iki kitap okudum diye her şeyi bildiğini sanıyordu. Benim gibi hayatını bu mesleğe adamış biriyle tartışmaya kalkışıyordu. Bay Clement, ben bütün hayatımı bu işe verdim...» Heyecanından kekelemeye başlamıştı.

Gladys Cram sert bir sesle onun aklını başına getirdi. «Neredeyse treninizi kaçıracaksınız!»

«Ah!» Arkeolog aniden duraklayarak, cebinden saatini çıkardı. «Hay Allah! Çeyrek var ha! İmkânsız!»

«Konuşmaya başladınız mı, zamanı unutuyorsunuz. Eğer ben olmasaydım ne yapardınız bilmem?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Haklısın yavrum, haklısın.» Adam şefkatle kızın omuzuna vurdu. «Gladys çok iyi bir kızdır, Bay Clement. Hiçbir şeyi unutmaz. Onun gibi birini bulduğum için çok şanslıyım.»

Kız, «Haydi, Dr. Stone,» diye güldü. «Beni çok şımartıyorsunuz.»

Kendi kendime, Miss Cram'ın Dr. Stone'la evlenmek niyetinde olduğunu söyleyenler galiba haklı, diye düşündüm. Gladys Cram çok zeki bir kız.

Miss Cram, «Artık gitmemiz gerek,» dedi.

«Evet, evet. Öyle.» Dr. Stone yandaki odaya girdi. Ve sonra elinde bir bavulla döndü.

Biraz merakla sordum. «Buradan ayrılıyor musunuz?»

«Birkaç gün şehirde kalacağım,» diye açıkladı. «Yarın annemi göreceğim. Pazartesi günü de avukatlarımla bir işim var. Salı günü döneceğim. Ha aklıma gelmişken, Prothero'nun ölümü durumumuzu değiştirmez sanırım. Yani Bayan Prothero kazıya devam etmemize herhalde karşı çıkmaz?»

«Herhalde.»

Dr. Stone hem çantayı, hem büyük bir şemsiyeyi ve bir battaniyeyi taşımaya çalıştı, beceremedi. Yardımına koştum ama karşı çıktı. «Zahmet etmeyin, hepsini de rahatlıkla taşıyabilirim. Herhalde aşağıda da çocuk vardır.»

Ne var ki aşağıda da hamala benzer kimse yoktu. Zaman azaldığından Dr. Stone'la birlikte istasyona doğru yola çıktık. Ben battaniyeyle şemsiyeyi aldım. Dr. Stone ise bavulu taşıyordu. Telaşla yürürken adam soluk soluğa kalmış olmasına rağmen yine de benimle konuşmaya çalışıyordu.

«Çok naziksiniz... Size zahmet vermek istemezdim... Treni kaçırmayacağımı umarım... Gladys iyi bir kız... Olağanüstü bir insan... Çok yumuşak başlı... Ailesinden hiç memnun değil... Korkarım ruhen çocuk gibi... İnanın, yaşlarımız arasındaki farka rağmen ortak yönlerimiz çok...»

İstasyona saparken Lawrence Redding'in kulübesine gö-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

züm takıldı. Çevresinde hiç başka ev yoktu. İki gazetecinin pencerelerden içeri baktığını farkettim. Dr. Stone'un ne diyeceğini merak ettiğim için, «Lawrence Redding iyi bir insan,» diye mırıldandım.

Adam kesik kesik soluyordu artık. Fakat, «Tehlikeli,» diyebildi.

«Tehlikeli mi?»

«Çok tehlikeli. Masum kızlar... onun nasıl bir insan olduğunu... anlıyamıyorlar... Her zaman kadınların peşinde... Hiç de iyi değil...»

Bu sözlerden köydeki tek yakışıklı gencin Gladys Cram'ın dikkatini çekmiş olduğunu anladım.

Dr. Stone bağırdı. «Eyvah!.. Tren!»

İstasyona iyice yaklaşmıştık, koşmaya başladık... Gidecek tren perondaydı. Londra treni ise istasyona yeni giriyordu. Tam gişenin önünde şık bir gençle çarpıştık. Onun Miss Marple'ın yeğeni olduğunu tahmin ettim. Çarpışmamız hiç hoşuna gitmemişti. Ben telaşla özür diledim ve yolumuza devam ettik. Dr. Stone trene atladı. Ben ona şemsiye ve battaniyesini uzatırken tren biraz sarsıldı ve ağır ağır hareket etti. Adama elimi sallayıp döndüm.

Raymond West istasyondan ayrılmıştı. Eczacı Cherubim köye doğru gidiyordu. Birlikte yürümeye başladık. Bana Resmi Soruşturma'nın ne olduğunu sordu. Anlattım.

«Demek öyle? Ben de öyle olacağını tahmin ediyordum zaten. Dr. Stone nereye gitti?»

Arkeoloğun anlattıklarını tekrarladım.

Cherubim, «Şansı varmış da treni kaçırmadı. Doğrusu bu hatta ne olacağı da pek anlaşılmıyor ya. Geldiğim tren on dakika gecikti. Hele çarşamba günü... hayır hayır perşembe 5.50 treni ne kadar gecikti biliyor musunuz? O cinayet günü? Tam yarım saat! On dakikaya aldırmıyorum ama yarım saat. Tren ancak yediyi yirmi geçe gelirse, sen de eve buçukta dönebilirsin. Bu trene neden 6.50 derler bilmem.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Doğru...» Adamın konferansa devam edeceği belliydi. Onun için Lawrence Redding'in karşıdan geldiğini görünce hemen ressamı bahane ederek eczacı Cherubim'in yanından ayrıldım.

Lawrence, «Sizi gördüğüme çok sevindim,» dedi. «Bize gelin.» Cebinden bir anahtar çıkararak kilide soktu.

«Artık kapınızı kilitliyorsunuz demek?»

«Evet.» Acı acı güldü. «At kaçtıktan sonra ahırın kapısını kilitlemişsin ne fayda.» Kapıyı itti içeri girdim. «Biliyor musunuz, muhterem peder, bütün bu işde hoşuma gitmeyen bir şeyler var. Biri benim tabancam olduğunu biliyormuş. Bundan da katilin buraya gelen, hatta belki de benimle birlikte içki içen biri olduğu anlaşılıyor.»

Karşı çıktım. «Bu şart değil. Herhalde bütün köy diş fırçanızı nereye koyduğunuzu, ne tip bir macun kullandığınızı biliyor.»

«Bu onları neden ilgilendirsin?»

«Nedenini bilmiyorum ama ilgilendiriyor işte. Traş kremini değiştirmeniz bile uzun konuşmalara yol açar.»

«Peki ama bütün bunları onlara kim söylüyor?»

«Herhalde Bayan Archer?»

«O ihtiyar cadı mı? Anladığım kadarıyla kadın geri zekâlı.»

Açıkladım. «Bu yoksulların bir çeşit savunma silahıdır. Bir budalalık maskesi arkasına gizlenirler. Örneğin, soruşturmada davranışları oldukça kesindi. Tabancayı perşembe günü öğle vakti burada gördüğünü söyledi. Ha, aklıma gelmişken, tabanca dolu muydu?»

Lawrence başını salladı. «O kadar da akılsız değilim. Tabanca boştu. Ama yanında bir kutu kurşun duruyordu.»

«Cinayet sırasında tabancada altı kurşun olduğu ve tek el ateş edildiği anlaşılıyor.»

Lawrence başını salladı. «Evet. Peki tabancayı kim kullandı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Hepsi iyi güzel ama, katil bulunmazsa ömrümün sonuna kadar benden kuşkulanacaklar.»

«Böyle söylemeyin, oğlum.»

«Söylemeyip de ne yapayım, efendim?» Kaşlarını çatarak derin derin düşünmeye başladı. Sonra da bana döndü. «Dün gece neler yaptığımı size anlatayım. Doğrusu Miss Marple çok şey biliyor.»

«Bu yüzden de kendisine kızan çok.»

«Miss Marple'ın tavsiyesine uyarak dün gece köşke gittim. Ann'ın yardımıyla hizmetçileri sorguya çekmeye çalıştım. Önce oda hizmetçisini... sonra da bulaşıkçı kızı. Rose adlı kızın Bayan Lestrange'in köşke geldiği gece bazı şeyler duymuş olduğu anlaşılıyordu. Önce konuşmak istemedi. Sonra ona, 'Beni asılmaktan kurtaracaksın,' dediğimde Rose, acıyla bağırdı. 'Aman böyle bir şey olmasını hiç istemem, efendim. Şey... O gece çok az bir şey duydum... Bu da istemeden oldu... Bizim beyefendinin çok kızmış olduğu sesinden anlaşılıyordu. Bu kadar yıl sonra buraya gelmeye cüret edebildin ha?.. diye homurdanıyordu. Rezalet bu! Bayan Lestrange'in ne söylediğini duymadım. Sonra Bay Prothero red ediyorum, dedi. Bu asla olamaz. Buraya gelmen rezillik! Onu görmeyeceksin! Seni bundan men ediyorum! Bu sözleri duyunca daha dikkatle dinlemeye başladım. Bayan Lestrange'in bizim hanımefendiye bazı şeyler söylemek istediği, bunun beyefendinin işine gelmediği anlaşılıyordu. Demek ki Bay Prothero bütün yaşlılığına ve çirkinliğine rağmen el altından birtakım işler karıştırmıştı.' Rose erkekler konusundaki düşüncelerini iyice açıkladı. Ben de sabırla bekledim tabii. Sonra, 'Başka bir şey duymadın mı?' diye sordum. Kız biraz düşündü. 'Konuşmaları anımsamak çok güç, efendim. Ha, evet. Bay Prothero bir iki kez, buna inanmam,' dedi. Baydock ne söylerse söylesin, buna inanmam. Bütün bunlar bir oyun, dedi. Ben bütün bu konuşma sırasında bahçedeydim...' Rose'a, Bayan Lestrange'in sözlerinin bir kısmını olsun duyup duymadığını sordum. 'Duymadım,' dedi. 'Yalnız

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

en son söylediklerini işittim çünkü pencerenin önüne gelmişti. Sözlerini duyduğumda kanım dondu adeta. Bayan Lestrange, **yarın bu saatte ölmüş olabilirsin,** dedi.' İşte böyle muhterem peder. Bu işe ne dersiniz?»

İçimden bir ses, Bayan Lestrange katil olamaz, diyordu. Sonra beynim, böyle düşünmenin nedeni kadının çok güzel olması, diye cevap verdi.

Miss Marple'ın dediği gibi hepimizin insanca zayıflıkları var.

Eve döndüğüm zaman Griselda'yı telaş içinde buldum. «O gidiyor.»

«Giden kim?»

«Mary. Bana çıkacağını söyledi.»

Doğrusu bu haberi büyük bir üzüntüyle karşılamadım. «İyi ya... Bir başkasını buluruz.»

Griselda bana sitemle baktı. «Len, bazen çok kalpsiz oluyorsun. Hiç aldırdığın yok.»

Gerçekten de aldırmıyordum. Hatta yanmamış tatlı yiyebileceğimi düşünerek seviniyordum bile.

Griselda kendine çok acıyordu. «Yeni bir kız bulmam, onu yetiştirmem gerekir.»

«Ah, Mary yetiştirilmiş miydi?» dedim.

«Tabii, ya.»

«Herhalde,» dedim. «Biri Mary'nin bana 'Beyefendi,' sana da, 'Hanımefendi,' diye kibar bir dille konuştuğu duydu ve kızı hemen ayarttı. Eğer öyleyse düşkırıklığına uğrayacak.»

Griselda, «Sorun o değil,» diye cevap verdi. «Mary'i kimse istemiyor. Onu kim tutar ki. Mary çok kırılmış, çünkü Lettice Prothero ona iyi toz almadığını söylemiş.»

«Bizim tozların Lettice'i neden ilgilendirdiğini anlayamadım,» diye mırıldandım.

«Ben de öyle. Haydi git Mary'le konuş. Kendisi mutfakta.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Mary'le konuşmaya hiç de niyetim yoktu. Ama çevik ve enerjik bir kadın olan Griselda ben daha itiraz etmeden beni mutfak kapısından içeri itiverdi.

Mary musluğun başında patates soyuyordu. Beceriksizce bir tavırla, «Şey, merhaba,» dedim.

Mary başını kaldırarak burnunu çekti ve cevap vermedi.

«Bayan Clement yanımızdan ayrılmak istediğini söyledi,» diye konuştum.

Mary buna cevap vermek nezaketini gösterdi. «Bir kızdan bazı şeylere katlanması istenemez.»

«Bana neden üzüldüğünü anlatır mısın?»

«Bunu size iki kelimeyle anlatabilirim. Ben yokken buraya gelip burunlarını üstlerine vazife olmayan işlere sokuyorlar. Çalışma odası iyice süpürülüp, tozları alınmamışsa bundan ona ne? Siz ve hanımefendi yakınmadıktan sonra bu kimi ilgilendirir. Madem siz memnunsunuz, ondan ötesi kimi ilgilendirir?»

Doğrusu ben Mary'den hiçbir zaman memnun değildim. Her sabah temizlenip tozu alınmış bir odaya özlem duyuyordum. Yine de o anda bu konuyu açmanın yersiz olacağını biliyordum.

Mary devam etti. «Resmi Soruşturma'ya gitmem gerekir miydi? Benim gibi dürüst bir kız, tam on iki erkeğin karşısına çıkıp konuşmak zorunda kaldı. Bana bir sürü sorular sordular. Size şunu söyleyeyim, şimdiye kadar cinayet işlenen bir evde çalışmadım. Bundan sonra da çalışmak istemem.»

«Çalışmayacağını da umarım,» diye cevap verdim. «Burada bir sürü Prothero yok.»

«Olmaması da iyi. O hakimdi ve bir sürü yoksulu tavşan vurdular diye hapse attırdı. Yok sülünlerini avlıyorlarmış, yok bilmem ne. Ve daha adam gömülmeden kızı buraya geldi ve bana doğru dürüst çalışmadığımı söyledi.»

«Yani Lettice Prothero buraya mı geldi?»

«Mavi Domuz'dan döndüğümde onu burada buldum. Çalışma odanızdaydı. Beni görünce, 'Ah,' dedi. 'Sarı beremi arıyo-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

rum... Şöyle küçük sarı bir şapka gördün mü? Onu geçen gün burada bırakmışım,' 'Ben öyle bir şey görmedim,' diye cevap verdim. 'Perşembe sabahı burayı temizlediğim zaman şapka falan yoktu.' O zaman, 'Ya,' dedi. 'Ama senin onu göremeyeceğin de kesin. Bir odayı uzun uzun temizlemek adetin yok sanırım.' Sonra parmağını şöminenin rafına sürerek baktı. Sanki böyle bir günde raftaki bütün süsleri indirip, orayı silecek zamanım olurmuş gibi. Zaten polis de odayı dün gece açtı. Miss Prothero'ya, 'Rahip hazretleriyle hanımefendi memnun olduktan sonra kime ne söylemek düşer?' dedim. Gülerek camlı kapıdan çıktı. Sonra omzunun üzerinden seslendi. 'Ama onların senden memnun olduklarından emin misin?'»

«Ya?» dedim.

«İşte böyle. Herkesin bir gururu var. Siz ve hanımefendi için saçımı süpürge ediyorum. Hanımefendi yeni bir yemeği denememi istediği zaman hiç itiraz etmiyorum.»

Onu yatıştırmaya çalıştım. «Bundan eminim.»

«Ama Miss Prothero bir şey duymuş olmalı, yoksa öyle konuşmazdı. Benden memnun değilseniz, çıkar giderim. Hoş, Miss Prothero'nun sözlerine aldırdığım yok ya. Köşkte onu hiç sevmiyorlar. Bundan emin olabilirsiniz. Orada çalışanlara ne, 'Lütfen,' diyormuş, ne de, 'Teşekkür ederim.' Eşyalarını sağa sola atıyormuş. Bay Dennis onu çok beğeniyor ama bence Bayan Lettice beş para etmez. O kız genç bir beyi parmağının ucunda oynatacak bir tip.»

Bütün bu konuşma sırasında Mary öfkeyle patateslerdeki yumruları alıyor ve bunlar da ortalığa fırlıyorlardı. Biri de gelip benim gözüme çarptı. Bu yüzden konuşmaya biraz ara verdik.

Mendilimle gözümü silerken, «Boş yere alındığının farkında mısın?» dedim. «Hanımefendinin gitmene çok üzüleceğini biliyorsun tabii.»

«Hanımefendiye hiçbir sözüm yok, efendim. Size de öyle.»

«O halde çocukluk etmiyor musun?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Mary burnunu çekti. «Resmi Soruşturma yüzünden sinirlerim bozuk. Sonra benim de gururum var. Yine de hanımefendiyi üzmek istemem.»

«Aferin,» dedim.

Mutfaktan çıktığımda Griselda'yla Dennis beni holde bekliyorlardı. Karım bağırdı. «E?»

«Kalıyor,» İçimi çektim.

Griselda, «Len,» dedi. «Çok zekice davrandığın anlaşılıyor.»

Ben hiç de o fikirde değilim. Bence hiçbir hizmetçi Mary' den daha kötü olamazdı. Bu konuda yapılacak herhangi bir değişiklik durumun eskisinden daha iyi olmasını sağlayacaktı. Ne var ki Griselda'yı memnun etmek hoşuma gidiyor. Ona Mary'nin şikâyetlerini ilettim.

Dennis, «Tam Lettice'in yapabileceği bir şey bu,» diye başını salladı. «O sarı beresini çarşamba günü burada bırakmış olamaz. Çünkü perşembe günü şapkayı teniste giymişti.»

«Olabilir,» dedim.

Dennis pek gereksiz bulduğum bir gurur ve hayranlıkla, «Lettice eşyalarını nerede unuttuğunu hiçbir zaman anımsamıyor,» diye devam etti. «Her gün düzinelerle eşya kaybediyor.»

«Pek hoş bir huy.» diye mırıldandım.

Dennis alayımın farkına varmadı. Derin derin içini çekti. «Lettice çok hoş bir kız. Kendisine hep evlenme teklif ediyorlar. Bunu bana Lettice söyledi.»

«O halde bu teklifler ahlaksızca şeyler olmalı.» diye cevap verdim. «Çünkü köyde bir tek bekâr yok.»

Griselda'nın gözleri neşeyle parlıyordu. «Dr. Stone var ya?»

«Adam geçen gün Lettice'i mezarı görmeye davet etmiş.» diye itiraf ettim.

Griselda, «Evet,» dedi. «Lettice gerçekten hoş bir kız, Len. Kabak kafalı bir arkeolog bile bunu farketmiş.»

Dennis büyük adam tavrıyla, «Çekiciliği var,» dedi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Buna karşın Lettice'in cazibesi Lawrence Redding'i hiç etkilememişti.

Griselda bunu, haklı olduğunu çok iyi bilen insanlara özgü bir tavırla açıkladı. «Lawrence da çok yakışıklı. O tipler hep sakin, sessiz, içine kapanık kadınlardan hoşlanırlar. Herkesin 'soğuk' dediği kadınlardan. Bence Lawrence'i elinde tutabilecek tek kadın Ann. Onların birbirlerinden bıkacaklarını hiç sanmıyorum. Buna rağmen Lawrence'ın bir bakımdan aptallık ettiğini de düşünüyorum. Ressam, Lettice'den faydalandı ve kızın kendisinden hoşlanacağı hiç aklına gelmedi. Çünkü, Lawrence kendini beğenen bir erkek değil. Kızın kendisini beğendiğini sanmıyor. Oysa bana Lettice ressamdan çok hoşlanıyormuş gibi geliyor.»

Dennis kesin bir tavırla, «Lettice'in ressama karşı hiç ilgisi yok,» dedi.

Griselda bu sözleri şefkat dolu bir sessizlikle karşıladı.

Ben çalışma odama geçtim ama odada hâlâ garip bir hava varmış gibi geliyordu. Bunu yenmem gerektiğini biliyordum. Yoksa odayı bir daha kullanamayacaktım. Düşünceli bir tavırla yazı masama doğru yürüdüm. Kendini beğenmiş, kırmızı suratlı, adil olduğunu sanan Prothero orada oturmuştu. Sonra bir dakika içerisinde ölüp gitmişti. Burada durduğum yerde düşmanı durmuştu.

İşte adamın parmaklarının arasına aldığı kalem buydu.

Yerde, tahta zeminde hafif koyu renk bir leke vardı. Halı temizleyiciye gönderilmişti ama kanın tahtaya kadar sızdığı anlaşılıyordu.

Titredim.

Yüksek sesle, «Bu odayı kullanamam,» dedim. «Kullanamam.»

Sonra gözüm bir şeye ilişti. Pırıltılı, koyu mavi bir şeye. Masanın yanında, yerde duruyordu bu. Eğilip aldım.

Avucumda duran bu şeye dikkatle bakarken Griselda içeri

girdi. «Sana söylemeyi unuttum, Len. Miss Marple bu gece yemekten sonra onlara gitmemizi istiyor. Yeğenini eğlendirmek ve adamın sıkılmamasını sağlamak istiyor. Ben de daveti kabul ettim.»

«Pekâlâ, yavrum.»

«Neye bakıyorsun?»

«Hiç...» Parmaklarımı büktüm sonra karıma bakarak, «Eğer Dr. Raymond West'i oyalamazsan, adamın hiçbir şeyden hoşlanmadığı anlaşılır.» diye konuştum.

Karım kızardı. «Saçmalama, Len.»

Dışarı çıktıktan sonra ben de parmaklarımı açtım.

Avucumda etrafı küçük incilerle çevrili lapis lazuliden bir küpe vardı.

Bu ilginç bir mücevherdi. Küpeyi en son nerede gördüğümü de çok iyi biliyordum.

Bay Raymond West'e karşı büyük bir hayranlık beslediğimi söyleyemem. Onun tanınmış bir romancı olduğunu, şiirleriyle de isim yaptığını biliyordum. Şiirlerinde hiç büyük harf yoktu. Bu da modernliğin esaslarındandı sanırım. Adamın kitapları inanılmaz derecede sıkıcı hayat süren kötü insanlarla ilgili.

Raymond West'in, Jane halasına karşı karışık bir sevgi duyduğu belli. Kadının önünde bile ondan, 'eskiden kalma' diye söz ediyor.

Yaşlı kadın ise yeğeninin konuşmasını onun hoşuna giden bir ilgiyle dinliyor. Bazen gözlerinde muzipçe bir pırıltı belirdiği oluyor ama yazar bunun farkına varmıyor.

Karımla önce modern piyeslerden, ondan sonra da modern dekorasyondan söz ettiler. Griselda, Raymond West'le alay ettiğini söyleyip duruyordu ama karımın yazarın konuşmasından çok hoşlandığından eminim.

Miss Marple'la yaptığım sıkıcı konuşma sırasında kulağıma

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

birkaç kez adamın, «Bu köye gömülmüş olduğunuz için,» dediği ilişti.

Buna sinirlenmeye başladım. Ve sonunda birdenbire, «Herhalde bizim burada her şeyden uzak bir hayat sürdüğümüzü sanıyorsunuz,» dedim.

Raymond West piposunu salladı. «Bence burası küçük, yosunlu bir gölcük.» Otoriter bir tavırla konuşuyor, dikkatle bizlere bakıyordu. Bu sözlerine öfkeyle karşı çıkacağımızı sanıyordu galiba. Hiç birimiz sesimizi çıkarmayınca şaşaladı.

Sonra Miss Marple başını sallayarak, «Bu güzel bir benzetme değil, Raymond'cuğum. Mikroskopla bakıldığında durgun bir gölcüğün bir sürü, kıvıl kıvıl şeylerle dolu olduğu görülür.»

Romancı, «Evet, orası öyle. O da bir çeşit hayat sayılır.» diye açıkladı.

Miss Marple, «Hayat her yerde aynıdır,» diye cevap verdi. «Öyle değil mi?»

«Sen kendini yosunlu bir gölcükte yaşayan o kıvıl kıvıl şeylere mi benzetiyorsun, Jane hala?»

«Yanılmıyorsam sen de son kitabında böyle bir şey yazmıştın, yavrum.»

Hiçbir zeki genç kendine kitabından cümleler tekrarlanılmasından hoşlanmaz. Raymond West de bu bakımdan farklı değildi. Terslenerek, «O tamamiyle başka.» dedi.

Miss Marple sakin sakin, «Sonuçta hayat her yerde aynıdır,» dedi. «Doğarsın... Büyürsün... Başka insanlarla karşılaşırsın... İtilip kakılırsın... Evlenirsin... Çocukların olur..»

Raymond West atıldı. «Ve nihayet ölürsün. Ama sana her zaman gömü ruhsatı vermezler. Bazıları yaşayan ölüdür çünkü.»

Griselda, «Ölümden söz ettiğiniz de aklıma geldi,» diye konuştu. «Burada bir cinayet işlendiğinden haberiniz var mı?»

Raymond West cinayeti önemsiz bulduğunu belirtmek için piposunu şöyle bir salladı. «Cinayet kaba bir şeydir. Bu beni hiç ilgilendirmez.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bu sözlere bir an bile kanmadım... 'Bütün dünya âşıkları sever,' derler. Bu sözü cinayete uygularsanız yanılmaz bir kural elde etmiş olursunuz. Griselda ve ben gibi basit insanlar buna açıkça itiraz ederiz. Ama Raymond West gibiler böyle şeylerin canlarını sıktığını söylerler. Hiç olmazsa beş dakika kadar bu iddiada bulunurlar.

Ne var ki Miss Marple yeğenini çabuk ele verdi. «Raymond'la yemekte cinayetten başka bir şeyden söz etmedik.»

Romancı telaşla, «Köy haberleri beni çok ilgilendirir,›› diye atıldı. Sonra da Miss Marple'a hoşgörü ve şefkatle gülümsedi.

Griselda sordu. «Cinayetle ilgili bir teoriniz var mı, Bay West?»

Romancı yine piposunu salladı. «Mantık yolundan gidilirse, Prothero'yu ancak bir tek kişinin öldürmüş olabileceği ortaya çıkar.»

Griselda «Evet?» dedi.

Adamı memnun edecek bir ilgiyle ona bakıyorduk.

Romancı, «Rahip,» diyerek, beni suçlarmış gibi parmağını uzattı.

Hayretle bağırmışım.

Raymond West hemen, «Tabii,» diye ekledi. «Cinayeti sizin işlemediğinizi biliyorum. Hayat, mantıkla hiç uyuşmaz. Ama şu dramı, atmosferin uygunluğunu bir düşünün. Kilise yöneticisi rahibin çalışma odasında, onun tarafından öldürülüyor. Nefis bir şey bu.»

Sordum. «Ya cinayet nedeni?»

«A, bu ilgi çekici.» Raymond West doğrulup oturdu. Piposunun sönmesine de aldırmadı. «Aşağılık duygusu sanırım. Herhalde hep baskı altında olmanın doğurduğu bir son. Bu olayın hikâyesini yazmak isterim. Şaşkınlık verici bir şey bu. Yıllar yılı her hafta, her gün adamı görüyor. Kilise toplantılarında, korodaki çocuklar için tertiplenen gezintilerde... ve hep nefret ediyor. Ve

BELONGSTO KAKTÜS TEAM

hep bu nefretini yenmeye çalışıyor. Çünkü bu din adamına yakışacak bir duygu değil. Bu yüzden nefret için için onu kemiriyor. Sonunda bir gün...» Eliyle belirli bir işaret yaptı.

Griselda bana döndü. «Hiç öyle hissettin mi, Len?»

Doğruyu söyledim. «Hiçbir zaman.»

Miss Marple atıldı. «Duyduğuma göre onun ortadan kalkmasını dilemişsiniz.»

O Allahın cezası Dennis! Ama böyle bir laf söylediğim için suçun büyüğü bendeydi.

«Korkarım öyle bir şey söyledim,» dedim. «Aptalca bir laftı bu. Ama doğrusu o sabah canımı çok sıkmıştı.»

Raymond West mırıldandı. «Düşkırıklığına uğradım. Çünkü bilinçaltınız onu ortadan kaldırma hazırlığı yapıyor olsaydı, hiçbir zaman o sözleri açık açık söylemezdiniz.» İçini çekti. «Teorim altüst oldu. Herhalde bu basit bir cinayet. İzinsiz avlanan biri adamdan intikam almaya kalkmış olacak. Ya da böyle bir şey.»

Miss Marple, «Miss Cram öğleden sonra beni görmeye geldi,» dedi. «Onunla köyde karşılaştık. Kıza bahçemi görmek isteyip istemediğini sordum.»

Griselda kaşlarını kaldırdı. «O bahçelerden hoşlanıyor mu?»

Miss Marple'ın gözlerinde hafif bir pırıltı belirdi... «Sanmıyorum. Ama bu konuşmak için güzel bir bahaneydi.»

Griselda sordu. «Kız hakkında fikriniz? Gladys Cram'ın o kadar kötü bir insan olduğunu sanmıyorum.»

Miss Marple, «Kız bana kendi hakkında oldukça bilgi verdi,» dedi. «Kendisinden ve ailesinden söz ettik. Anladığım kadarıyla hepsi ya ölmüşler, ya da Hindistan'dalar. Çok acı, aklıma gelmişken, kız hafta sonunu köşkte geçirecek.»

«Ne?»

«Evet. Anladığıma göre Bayan Prothero onu davet etmiş. Ya da Miss Cram bunu Ann'dan istemiş, nasıl olduğunu pek bilmiyorum. Kız, Ann Prothero'ya yardım edecekmiş. Yazılacak bir sürü

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

mektup varmış. Dr. Stone da burada değilmiş, kızın da yapacak bir şeyi yokmuş. O mezar konusu da çok heyecan uyandırdı.»

Raymond, «Stone?» dedi. «Arkeologdan mı söz ediyorsunuz?»

«Evet. Adam bir mezar kazıyor. Prothero'nun arazisinde bu.»

Romancı başını salladı. «Adam iyi bir arkeologdur. Mesleğine de tutkundur. Kısa süre önce onunla bir yemekte tanıştım. Kendisiyle çok ilginç bir konuşma yaptık. Gidip Stone'u göreyim.»

«Ne yazık ki, hafta sonunu geçirmek üzere Londra'ya gitti,» dedim. «A, sahi. Bu akşamüstü onunla istasyonda karşılaştınız.»

«Sizinle çarpıştık. Yanınızda ufak tefek, şişman bir adam vardı. Gözlüklü, kabak kafalı.»

«Evet... Dr. Stone.»

«Ama dostum o Stone değil ki.»

«Stone değil mi?»

«Arkeolog Dr. Stone o değil. Ben arkeoloğu çok iyi tanıyorum. Yanınızdaki adam Stone değildi ve ona hiçbir şekilde benzemiyordu...»

Hayretle birbirimize baktık. Özellikle ben Miss Marple'a.

«Tuhaf,» dedim.

Miss Marple bağırdı. «O bavul.»

Griselda, «Ama neden?» diye sordu.

Miss Marple mırıldandı. «Aklıma havagazı tahsildarı olduğunu söyleyen adam geldi,» diye mırıldandı... «Çok para dolandırdı...»

Raymond West, «Demek buradaki bir sahtekâr,» diye haykırdı. «İşte bu çok ilginç.»

Griselda, «Önemli olan şu,» dedi. «Bu olayın cinayetle bir ilgisi var mı?»

«Şart değil. Ama...» Miss Marple'a baktım.

Yaşlı kadın içini çekti. «İşte bu başka garip bir olay. Hem de çok.»

«Evet.» Ayağa kalktım. «Bunu müfettişe hemen haber vermemiz gerekir sanırım.»

Müfettiş durumu anlar anlamaz, kısa ve kesin emirler verdi. Bu olay çevreye yansımayacak, özellikle Miss Cram korkutulmayacaktı. O arada mezarın çevresindeki bavul aranacaktı.

Bu yeni olay yüzünden Griselda'yla ben eve döndüğümüz zaman bir hayli heyecanlıydık. Müfettiş Slack'e kimseye bir şey söylemeyeceğimize dair söz vermiş olduğumuz için Dennis'in yanında fazla konuşamadık... Zaten yeğenimin de kendi derdi başından aşkındı. Çalışma odama girerek biblolarla oynamaya, ayaklarını sürümeye ve çok utangaç bir tavırla bana bakmaya başladı.

Sonunda, «Ne var Dennis?» diye sormak zorunda kaldım.

«Len amca, ben denizci olmak istemiyorum.»

Şaşırdım kaldım. Çocuk bunu aklına koymuştu oysa. «Denizci olmayı çok istiyordun hani?»

«Evet ama fikrimi değiştirdim.»

«Peki, ne olmak istiyorsun?»

«Maliyeci.»

Daha da şaşırdım. «Ne demek, maliyeci?»

«Maliyeci demek işte. Londra'da çalışmak istiyorum.»

«Fakat, yavrum, o hayat senin hiç hoşuna gitmez. Sana bir bankada iş bulsam bile...»

«Ben onu kastetmedim. Bankada çalışmak istemiyorum.»

«O halde ne istiyorsun?»

Tahmin ettiğim gibi bunu kendisi de bilmiyordu... Maliyeci olmaktan vurguladığı, çabucak servet yapmaktı tabii. Gençliğin verdiği o iyimserlikle şehirde çalışmaya başlar başlamaz milyo-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ner olacağını sanıyordu. Mümkün olduğu kadar şefkatle ona yanıldığını anlatmaya çalıştım.

Sonra, «Bu nereden aklına geldi?» diye sordum... «Hani denizci olmak istiyordun.»

«Biliyorum, Len amca. Ama son zamanlarda durumu çok düşündüm.» Günün birinde evlenmek istediğini anlamıştım. Şefkatle, «Bütün kızlar Lettice Prothero gibi değillerdir,» diye cevap verdim.

Hemen alevlendi. «Ona karşı çok haksızlık ediyorsunuz. Lettice'den hoşlanmıyorsunuz, Griselda da öyle... O da Lettice'in çok can sıkıcı bir kız olduğunu söylüyor.»

Kadınca bir açıdan Griselda gerçekten çok haklı. Lettice gerçekten can sıkıcı bir yaratık. Ne var ki bir delikanlının bu söze kızması normal bir şey.

Dennis devam etti. «Herkes biraz hoşgörülü olsa, ne çıkar? Hartley Napier'ler bile böyle bir zamanda Lettice'in aleyhinde konuşuyorlar. Çünkü kız tenis partisinden biraz erken ayrılmış. Madem canı sıkılmış, neden ayrılmasın? Bence Lettice'in onların partisine gitmesi bile büyük bir nezaket.»

«Gerçekten Lettice büyük bir özveride bulunmuş,» dedim.

Fakat Dennis alayımın farkına varmadı... Hâlâ Lettice adına kaygılanıp duruyordu. «Aslında o hiç de kendini beğenmiş değil. Örneğin, o gün tenis partisinde kalmam için ısrar etti. Oysa ben de gitmek istiyordum ama Lettice beni dinlemedi. Naiper'lere ayıp olacağını söyledi. Salt onu hoşnut etmek için orada on beş dakika daha oturdum.»

Gençlerin bencil olmama konusunda garip fikirleri var.

Dennis, «Ama şimdi duyduğuma göre Harley Napier'lerin kızı Susan sağda solda Lettice'in çok terbiyesiz olduğunu söylüyormuş.»

«Ben senin yerinde olsaydım,» dedim. «Bu kadar kaygılanmazdım.»

«İyi hoş ama...» Durakladı. «Lettice için her şeyi yaparım.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Pek az kimse başkaları için her şeyi yapabilir. Ne kadar istersek isteyelim, yine de çaresiz kalırız.» diye konuştum.

Dennis, «Keşke ölsem,» dedi.

Zavallı çocuk. O çağlarda aşk, ateşli bir hastalıktan farksızdır. İnsanın dilinin ucuna gelip herhalde karşısındakini oldukça sinirlendiren sözleri tekrarlamaktan kaçındım. Onun yerine, «İyi geceler,» diyerek yatmaya çıktım.

Ertesi sabah sekizdeki ayini ben yönettim. Eve döndüğümde Griselda kahvaltı masasındaydı. Elinde de bir mektup vardı. Ann Prothero'dan gelmişti bu.

«Sevgili Griselda,

Eğer siz ve muhterem peder bugün köşke gelip, benimle başbaşa öğle yemeği yerseniz gerçekten derin bir minnet duyarım.

Çok garip bir şey oldu. Bay Clement'in fikrini almak istiyorum.

Geldiğinizde bundan kimseye söz etmeyin. Çünkü ben konuyu henüz kimseye açmadım.

Sevgiler
Ann Prothero.»

Griselda, «Gitmemiz gerek,» dedi.

«Tabii.»

«Acaba ne oldu?»

Bunu ben de merak ediyordum. «Biliyor musun Griselda, bana henüz olayların sonuna erişmemişiz gibi geliyor.»

«Yani biri tutuklanmadıkça iş sona ermeyecek mi demek istiyorsun?»

«Hayır,» diye cevap verdim. «Söylemek istediğim o değildi... Bana bilmediğimiz şeyler, gizli akıntılar varmış gibi geliyor. Gerçeği öğrenmeden önce birçok sorunu çözmemiz gerek.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Önemli olmayan ama gerçeği gizleyen konular mı?»

«Evet. Onu söylemek istiyordum.»

Dennis marmelat alırken, «Bence hepimiz de işi boş yere büyütüyoruz. Prothero'nun ölmüş olması iyi bir şey. Onu kimse sevmezdi zaten. Polisin uğraşması gerektiğini biliyorum. Ne de olsa bu onların işi. Yine de onların katili bulmamalarını yeğlerim.» Dennis bir an durdu. «Dr. Baydock da benim gibi düşünüyor. Bir katili hiçbir zaman adalete teslim etmezmiş, bana öyle söyledi.»

Dr. Baydock'un düşüncelerinin tehlikeli yanı da bu. Doktor sözlerinin gençler üzerinde nasıl bir etki yapacağını bilmiyor...

Daha sonra Griselda'yla köşke gittik. Uşak bizi salona aldığında içeride sadece Miss Cram vardı. Kız elimizi sıkarak, «Ne hoş bir sürpriz değil mi?» diye güldü. «Aklıma hiç böyle bir şey gelmezdi. Bayan Prothero çok iyi bir insan. Sonra genç bir kızın Mavi Domuz hanı gibi bir yerde yalnız başına kalması da doğru bir şey değil. Tabii benim de Bayan Prothero'ya faydam dokundu. Böyle zamanlarda insanın bir sekretere ihtiyacı olur.» Lettice'e hâlâ düşman olduğunu farkederek bıyık altından güldüm. Ama Gladys Cram'ın Ann'a çok ısındığı belliydi... Yalnız bu davetin Ann tarafından geldiğini pek sanmıyordum. Belki kız Bayan Prothero'ya Mavi Domuz'da yalnız başına kalmasının hoş olmadığından söz etmişti. Bana Gladys Cram yalancı bir kızmış gibi geliyordu.

Kapı açılarak, Ann Prothero içeri girdi. Genç kadın siyah, sade bir elbise giymişti. Birkaç dakika sonra sofraya oturduk. Lettice ancak yemeğin ortalarına doğru çıkageldi. Griselda'ya gülüp, bana da başıyla selam verdikten sonra yerine oturdu. Bazı özel nedenlerden ötürü onu dikkatle süzdüm. Ama yine o her zamanki dalgın yaratıktı. Haksızlık etmemek için şunu da söyleyeyim, gerçekten çok güzeldi Lettice. Hâlâ matem kılığı giymemişti ve arkasında uçuk yeşil bir elbise vardı.

Kahvelerimizi içtikten sonra Ann usulca, «Bay Clement'le konuşmak istiyorum,» dedi. «Onu kendi oturma odama götüreceğim.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sonunda genç kadının bizi çağırmasının nedenini öğrenecektim. Ayağa kalkarak, onun peşinden yukarı çıktım. Odanın kapısında durdu. Tam konuşacağım sırada elini uzatarak beni susturdu. Aşağıya hole doğru bakıyor ve dinliyordu. «İyi... Bahçeye çıkıyorlar. Hayır, oraya girmeyin. Sizinle yukarı çıkacağız.»

Biraz şaşırdım. Ann beni koridordan geçirerek, diğer bölüme götürdü. Burada dar bir merdiven vardı... Bayan Prothero basamakları çıkmaya başladı ben de peşinden gittim. Kendimizi tozlu, pencerelerinde tahta çakılmış bir koridorda bulduk. Ann bir kapıyı açtı ve beni geniş, loş bir tavanarası odasına soktu. Burada kırık eşyalar, sandıklar, birtakım eski tablolar duruyordu.

Şaşkınlığım yüzümden belli oluyordu herhalde. Çünkü Ann Prothero bana bakarak güldü. «Önce size durumu açıklayayım. Son zamanlarda uykum çok hafif... Dün gece, daha doğrusu sabaha karşı üçte bana biri evde dolaşıyormuş gibi geldi. Bir süre dinledikten sonra kalkıp bakmak için dışarı çıktım. Sahanlıktaki gürültünün aşağıdan değil, yukarıdan geldiğini anladım. Merdivenlerin altına yaklaştım. Yine bir gürültü olmuş gibi bir hisse kapıldım. 'Kim var orada?' diye seslendim. Ama cevap veren olmadığı gibi ses seda da çıkmadı. Sinirlerimin bana oyun oynadığını düşünerek tekrar gidip yattım. Sonra bu sabah sırf merak yüzünden buraya çıktım ve bunu buldum.»

Eğilerek duvara dayalı bir resme uzandı. Bunun yüzü duvara dönüktü.

Resmi çevirince hayretle bağırdım. Bunun yağlıboya bir portre olduğu belliydi. Ama yüz, onu tanınmaz hale sokacak şekilde iyice kesilip parçalanmıştı. Ayrıca bu kesiklerin çok yeni olduğu da belliydi. «Ne tuhaf şey!»

«Değil mi? Bunu bana açıklayabilir misiniz, Bay Clement?»

Başımı salladım. «Bu harekette vahşice bir şeyler var. İşin en hoşuma gitmeyen yanı da bu. Resim manyakça bir öfke sırasında parçalanmış.»

«Evet. Ben de öyle düşündüm.»

«Kimin portresi bu?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Hiç bilmiyorum. Bunu daha önce görmedim. Lucius'la evlenip köşke geldiğim zaman bütün bu eşyalar buradaydı. Onlarla hiçbir zaman ilgilenmedim.»

«Anlaşılmaz bir durum,» dedim. Diğer resimlere baktım. Bunlar basit manzaralardı. Bir de köşede bir sandık duruyordu. Üzerinde de E.P. harfleri vardı ama sandığın içi boştu.

«Garip bir olay... Hiçbir anlam çıkmıyor bundan.» diye mırıldandım.

Ann, «Evet,» dedi. «Bu yüzden biraz korkuyorum.»

Artık görülecek başka bir şey yoktu. Birlikte aşağıya indik. «Bu konuda bir şey yapmamı ister misiniz? Durumu polise bildireyim mi?»

Kararsızlıkla durdum. «Doğrusu bir şey söylemek zor. Çünkü bu olayın...»

Ann benim yerime cümleyi tamamladı. «Cinayetle bir ilgisi olup olmadığını bilmiyoruz.»

Başımı salladım. «Evet... O da başka bir garip olay.»

İkimiz de kaşlarımızı çatmış sessiz duruyorduk. Sonunda ben genç kadına sordum. «Neye karar verdiğinizi sorabilir miyim?»

Başını kaldırdı. «Burada hiç olmazsa altı ay oturacağım.» Bunu meydan okurcasına söylemişti. «Aslında bunu istemediğim gibi burada yaşamak düşüncesinden bile nefret ediyorum. Ne çare ki yapılacak başka bir şey olmadığından da eminim. Gittiğim takdirde herkes buradan kaçtığımı söyleyecek. Vicdan azabı çektiğimi, belki de suçlu olduğumu iddia edecekler.»

«Hiç de düşündüğünüz gibi değil.»

«Hayır. Bunu kesinlikle söyleyecekler. Özellikle...» Durakladıktan sonra ekledi. «Altı ay sona erince Lawrence'la evlenece-ğim.» Gözgöze geldik. «İkimiz de daha fazla bekleyemeyeceğiz.»

«Böyle olacağını tahmin ediyordum,» diye mırıldandım.

Birdenbire elleriyle yüzünü kapattı. «Size ne kadar derin bir minnet duyduğumu bilemezsiniz. Birbirimizle vedalaşmıştık, Lawrence artık buradan gidiyordu. Lucius'un ölümüne... Lucius'un

ölümüne o kadar aldırmıyorum. Eğer Lawrence'la kaçmayı planlamış olsaydık ve kocam o sırada ölseydi, o zaman çok sarsılacaktım. Oysa siz bize o yolun ne kadar yanlış olduğunu gösterdiniz. İşte bu yüzden size minnet duyuyorum.»

Ben de ciddi bir tavırla, «Ben de minnet duyuyorum,» diye konuştum.

Doğrulup oturdu. «Ama bildiğiniz gibi, katil bulunmadıkça kocamı Lawrence'ın öldürdüğünü düşünecekler. Evet, öyle düşünecekler. Özellikle benimle evlendikten sonra.»

«Yavrum, Dr. Baydock'un, tanık sandalyesinde anlattıkları...»

«Halk böyle şeylere aldırır mı ki? Böyle şeyleri anlamıyorlar bile. Burada kalmamın diğer bir nedeni de bu, Bay Clement. Gerçeği öğreneceğim.» Bu sözleri söylerken gözlerinde kıvılcımlar tutuştu. «Zaten kızı da o yüzden buraya çağırdım.»

«Miss Cram'ı mı?»

«Evet.»

«Demek onu gerçekten siz çağırdınız? Onun buraya gelmesi sizin önerinizdi?»

«Tabii... O da sızıldanıp durmadı değil. Ben Resmi Soruşturma'ya gittiğim zaman o da oradaydı. Fakat ben onu buraya özellikle davet ettim.»

«O gülünç kızın cinayetle bir ilgisi olduğunu sanmıyorsunuz ya?» diye bağırdım.

«Gülünç tavırlar takınmak çok kolaydır, Bay Clement. Dünyanın en basit rolüdür bu.»

«Yani siz onun...»

«Hayır, hayır. Böyle bir şey düşünmüyorum. Yine de kızın bir şey bildiğinden eminim. Ya da bu bir varsayım. Onu yakından incelemek istiyorum.»

Düşünceli düşünceli mırıldandım. «Ve kızın köşke ilk geldiği gece portre parçalandı.»

«Bu işi o mu yaptı dersiniz? Ama neden? Bu o kadar saçma bir olay ki.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Acı acı, «Kocanızın benim çalışma odamda öldürülmüş olması da bana çok saçma bir olaymış gibi geliyor,» dedim.

«Biliyorum.» Ann elini koluma koydu. «Güç durumdasınız. Bunun farkındayım ama şimdiye kadar bu konuyu açmak istemedim.»

Cebimden mavi lapis lazuli küpeyi çıkararak ona gösterdim. «Bu sizin sanırım.»

«A, evet.» Memnun bir gülüşle küpeyi almak için elini uzattı. «Küpeyi nerede buldunuz?»

Mücevheri genç kadının avucuna koymadım. «Bunun biraz daha bende durmasına bir itirazınız var mı?»

«Yok tabii.» Biraz şaşkın ve biraz da meraklı bir hali vardı. Yine de ona bir açıklamada bulunmadım. Onun yerine parasal durumunun nasıl olduğunu sordum.

«Bu küstahça bir soru,» dedim. «Ama küstahlık etmek gibi bir niyetim yok.»

«Küstahlık ettiğinizi düşünmüyorum. Siz ve Griselda en yakın dostlarımsınız. Sonra o şirin Miss Marple'ı da seviyorum... Bildiğiniz gibi Lucius'un hali vakti yerindeydi. Malını mülkünü Lettice'le bana eşit şekilde bırakmış. Bu köşk benim. Fakat Lettice buradaki eşyalardan küçük bir ev döşeyecek kadarını alacak. Ayrıca durumun eşit olması için kocam ona bir ev alacak para da bırakmış.»

«Lettice'in planlarını biliyor musunuz?»

Ann şirin bir tavırla yüzünü buruşturdu. «Lettice bunları bana anlatmıyor. Onun buradan mümkün olduğu kadar çabuk ayrılacağını sanıyorum çünkü benden hoşlanmıyor. Hiçbir zaman da hoşlanmadı. Herhalde suç bende. Ama ben ona hep dürüst davranmaya çalıştım. Herhalde her genç kız, genç bir üvey anneden hoşlanmaz.»

Açık açık sordum. «Lettice'i sever misiniz?»

Hemen cevap vermedi. Bundan da Ann Prothero'nun gerçekten dürüst bir kadın olduğunu anladım. «Önceleri severdim. Şimdi sevdiğimi sanmıyorum. Bunun nedenini bilmiyorum. Belki

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

de bunun nedeni Lettice'in beni sevmediğini anlamış olmam. Ben sevilmekten hoşlanırım.»

«Hepimiz de öyleyizdir,» dedim. Ann Prothero güldü.

Yapılacak bir işim daha vardı, o da Lettice'i yalnız yakalamak. Bunu da başardım. Kız salonda tek başına oturuyordu. Griselda'yla Gladys Cram bahçedelerdi. Salona girerek kapıyı kapattım.

«Lettice, seninle konuşmak istiyorum.» Kayıtsız bir tavırla başını kaldırdı. «Evet?»

Önceden neler söyleyeceğimi kararlaştırmıştım. Lapiz lazuli küpeyi ona doğru uzattım. «Bunu neden çalışma odama bıraktın?»

Bir an fena halde irkildi. Sonra da umursamaz bir tavırla, «Ben sizin çalışma odanıza bir şey bırakmadım,» diye cevap verdi. «O küpe benim değil; Ann'ın.»

«Biliyorum,» dedim. «Bayan Prothero cinayetten sonra benim çalışma odama bir kez girdi. O sırada üstünde siyah bir elbise vardı. Onun için de herhalde mavi küpe takmamıştı.»

Başını salladı. «Bu çok doğal.»

«Üvey annenin bu küpeleri en son ne zaman taktığını sanırım anımsamıyorsun?»

«Ah...» Bana hem güven, hem de hafif bir hayretle baktı. «Çok önemli mi bu?»

«Olabilir,» dedim.

«O halde anımsamaya çalışayım.» Kaşlarını çattı. Lettice Prothero'yu hiçbir zaman o andaki kadar şirin ve güzel görmemiştim. «Ah, evet. Ann onları perşembe günü takmıştı. Şimdi hatırladım.»

Ağır ağır, «Perşembe,›› diye tekrarladım. «Cinayet günü. Ann Prothero o gün bizim eve geldi ama çalışma odamın önünde durdu. Bahçeden içeri girmedi.»

«Bunu nerede buldunuz?»

«Yazı masamın altında.»

Lettice soğuk soğuk, «O halde,» dedi. «Bundan da Ann'ın doğruyu söylemediği anlaşılıyor.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Yani Ann çalışma odama girdi ve yazı masasının yanında durdu öyle mi?»

«Öyle gibi gözükmüyor mu?» Sakin sakin gözlerimin içine baktı. «Doğrusunu isterseniz ben başından beri Ann'ın doğruyu söylemediğini düşünüyordum.»

«Şu anda senin de doğruyu söylemediğini biliyorum, Lettice.»

«Ne demek istiyorsunuz?» Kız çok şaşalamıştı.

«Şunu demek istiyorum,» diye cevap verdim. «Ben bu küpeleri en son cuma sabahı Albay Melchett'le buraya geldiğim zaman gördüm. Diğer tekiyle üvey annenin tuvalet masasının üzerinde duruyordu. Hatta ikisini de elime alıp baktım.»

«Ahh!» Durakladı. Sonra da kanepede yüzükoyun uzanarak ağlamaya başladı. Sarı saçları yere doğru sarkıyordu. Birkaç dakika bekledim.

Sonra da büyük bir şefkatle, «Lettice,» diye mırıldandım. «Bunu neden yaptın?»

«Ne?» Ayağa fırlayarak saçlarını deli gibi arkaya itti. Çılgın, dehşete düşmüş gibi bir hali vardı. «Ne demek istiyorsunuz?»

«Bunu yapmanın sebebi nedir? Kıskançlık mı? Ann'dan nefret etmen mi?»

«Ah, evet!» Saçlarını yüzünden itti. Birdenbire sakinleşmiş gibiydi. «Buna kıskançlık diyebilirsiniz. Buraya bir kraliçe edasıyla yerleştiği günden beri Ann'dan nefret ettim. O küpeyi de yazı masasının altına ben bıraktım. Bu yüzden başının belaya gireceğini sanmıyordum. Eğer üzerinize vazife olmayan şeylere burnunuzu sokmayıp Ann'ın tuvaletini karıştırmasaydınız, istediğim olacaktı. Zaten bir papazın görevi polise yardım etmek değildir.» Kin dolu çocukça sözlerdi bunlar. Onun için aldırmadım. Zaten Lettice de o anda zavallı bir çocuğa benziyordu.

Ann'dan çocukça intikam almaya kalkışmıştı. Bunun üzerinde durmaya bile değmezdi. Bunu kendisine de söyledim. «Küpeyi üvey annene geri vereceğim. Bunu nerede bulduğumu da söylemeyeceğim.»

Nedense bu sözüm ona dokundu. «Çok iyisiniz.» Bir an dur-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

du. Sonra da başını çevirerek ağır ağır konuşmaya başladı. Kelimeleri dikkatle seçiyordu. «Biliyor musunuz, Bay Clement... ben sizin yerinizde olsaydım... Dennis'i çabucak buradan uzaklaştırırdım. Sizin yerinizde olsaydım öyle yapardım.»

«Dennis?» Kaşlarımı hafif bir şaşkınlıkla kaldırdım. Bu sözleri beni eğlendirmemiş de değildi.

«Böylesi daha iyi olur sanırım.» Yine o beceriksizce tavırlarla ekledi. «Dennis için üzgünüm. Ben onun... ben onun... neyse. Çok üzgünüm.»

Konuşmayı burada kestik. Polisin iş başında olup olmadığını merak ediyordum, bir de Griselda'nın evde yapılacak işleri vardı. Onun için mezara yalnız başıma gittim.

Dönüşte Griselda'ya mezara kadar gideceğimi söyledim.

Polis memuru Hurst oradaydı. «Henüz görünürde bir şey yok efendim,» diye haber verdi. «Ama burası tam bir şeyler saklanabilecek bir yer. O kız koru yolundan ilerlemiş. Ya buraya gelecekti, ya da köşke gidecekti.»

«Herhalde Müfettiş Slack kıza o gece ne yaptığını sormak istemiyor,» dedim.

Hurst başını salladı. «Kızın durumu sezmesini istemiyor. Cram'ın, Dr. Stone'a, adamın da kıza yazacağı mektuplar durumu aydınlatacak. Zaten kız kendisinden şüphelendiğimizi anlarsa bize bir tek kelime bile söylemez.»

«Doğru,» diye mırıldandım. «Peki, bavulu buldunuz mu?»

«Elbet bulacağız, efendim. Bundan hiç şüpheniz olmasın.»

«Bundan pek emin değilim,» diye cevap verdim. «Çünkü aklıma bir şey geldi. Miss Marple kızın koruya girdikten kısa bir süre sonra eli boş döndüğünü söyledi. Demek ki kızın buraya kadar çıkıp geri dönecek vakti olmadı.»

«Yaşlı kadınların sözlerine o kadar aldırmayın, efendim. Çünkü kadınların zaman hakkında hiçbir fikirleri yoktur.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Hurst'le tartışmak niyetinde değildim. Adama başımla selam vererek, döndüm. Patikadan inmeye başladım. Tam eve yaklaştığım sırada aklıma bir şey geldi. Lawrence'la koruda karşılaştığımız gün bir iz bulmuş, sonra müfettişle karşılaşmıştık. Belki de o izleri bırakan Miss Cram ya da Dr. Stone'du. Hatta yanılmıyorsam o gün birkaç kırık dal ve kuru yaprak da dikkatimi çekmişti.

Çok geçmeden Lawrence'la karşılaştığım yere geldim. Dikkatle ilerlemeye başladım. Evet, gerçekten dallar kırılmış, yapraklar kurumuştu. Küçük bir açıklığa çıktığımda buranın yakın bir zamanda kazılmış olduğunu anladım. İki fundanın arasında bir yerdi. O tarafa giderek, yere diz çöktüm. Dalları iki yana iter itmez parlak kahverengi bir şey meydana çıktı. Heyecanla elimi uzattım. Evet, bulduğum küçük kahverengi bir bavuldu. Zaferle bağırdım. Miss Cram'ın bavulu bu olacaktı. Açmaya çalıştım ama bavul kilitliydi. Ayağa kalkıp bavulu elime alarak geldiğim yoldan geri döndüm. Çitin üzerinden atlayarak, patikaya çıkarken yakınımda biri heyecanla bağırdı. «Ah, Bay Clement! Demek buldunuz? Ne zekisiniz!»

Miss Marple'ın görünmeden herkesi görme sanatının ustalarından biri olduğunu düşünerek, bavulu yaşlı kadının bahçesinin etrafını çevreleyen alçak çitin üzerine koydum.

Miss Marple, «Ta kendisi,» dedi. «Bu bavul. Onu nerede görsem tanırdım.»

Bunu biraz abarttığını düşündüm. Çünkü bu ucuz bavullardan her yerde vardı.

«Kilitli değil mi, Bay Clement?»

«Evet. Bavulu polis merkezine götürüyordum.»

«Oraya telefon etmeniz daha iyi olmaz mı?»

Bu doğruydu. Elimde bavulla köyden geçmem herkesin dikkatini üstüme çekmekten başka bir işe yaramayacaktı. Miss Marple'ın bahçe kapısını açarak içeri girdim. Müfettiş Slack'e telefon eder etmez adam hemen, «Bir iki dakika sonra oradayım,» dedi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Miss Marple'ın evine eriştiği zaman bütün aksiliği üzerindeydi. «Demek bavulu ele geçirdik. Biliyor musunuz, efendim? Her şeyi kendinize saklamamalısınız. Madem bavulun nereye saklandığını öğrenmiştiniz bunu polise bildirmeliydiniz.»

«Bavulu rastlantı sonucu buldum,» diye cevap verdim. «Aklıma birdenbire bir şey geldi.»

«İşte tam inanılacak bir hikâye. Koskoca koruda, doğru bavulun bulunduğu yere gittiniz ve onu elinizle koymuş gibi buldunuz.»

Müfettiş Slack'e bavulu nasıl bulduğumu anlatırdım ama adam beni yine sinirlendirmişti. Hiç sesimi çıkarmadım.

Müfettiş Slack bavula tiksinti ve yapay bir kayıtsızlıkla baktı. «Eh, içindekileri bir görelim bakalım.» Yanında bir sürü anahtar ve tel getirmişti. Bir iki saniye içerisinde bavulu açıverdi. Neyle karşılaşacağımızı biliyorum. Herhalde yüreğimizi ağzımıza getirecek bir şeyle. İlk gördüğümüz yağlı, kareli bir eşarp oldu. Müfettiş bunu aldı. Altında eski, lacivert bir palto ve kareli bir kasket vardı.

Slack mırıldandı. «Eski püskü şeyler.» Bavulda bulduğu yırtık ayakabıları bir kenara attı. En dipde gazete kâğıdına sarılmış bir paket vardı. Müfettiş acı acı homurdandı. «Herhalde bunun içinden de şık bir gömlek çıkacak.»

Ama kağıdı yırtar yırtmaz nefesini tuttu.

Çünkü paketin içinde gümüş eşyalar vardı.

Miss Marple bunları tanımıştı. Tiz bir sesle bağırdı. «Bay Prothero'nun antika gümüşleri. Duyulmuş şey mi bu?»

Müfettiş kıpkırmızı kesildi. «Demek oyunları buymuş? Hırsızlık! Ama anlayamadığım bir şey var. Köşktekiler neden böyle bir hırsızlığı haber vermediler.»

«Belki gümüşlerin çalındığının henüz farkında değiller,» diye cevap verdim. «Herhalde bu kıymetli gümüşleri kullanmıyorlardı. Kesinlikle Prothero bunları bir yere kilitliyordu.»

Müfettiş, «Bu olayı soruşturmam gerek,» dedi. «Hemen köş-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ke gideceğim. Demek Dr. Stone bu yüzden buradan uzaklaştı. Cinayet olayından sonra bizim onun karıştırdığı işlerin kokusunu alacağımızdan korktu. Eşyalarının aranacağından kuşkulandı. Gümüşlerle uygun bir elbiseyi kıza ormana saklattı. Sonra Miss Cram şüphe uyanmaması için burada kaldı. Stone ise başka yoldan gelerek gümüşleri alacaktı. Neyse, bu işe yaradı. Stone cinayet açısından temize çıktı. Onun oyunu başka.» Müfettiş bavulu yerleştirerek evden ayrıldı.

İçimi çektim. «Neyse, böylece bir olay çözülmüş oldu. Slack'in söylediği doğru. Stone'un katil olduğundan kuşkulanmak yersiz. Her şey uygun şekilde açıklandı.»

Miss Marple, «Öyle gözüküyor,» diye cevap verdi. «Ama insan hiçbir zaman emin olamaz, o başka. Öyle değil mi?»

«Stone'un cinayet işlemesi için hiçbir neden yoktu,» dedim. «Ama ele geçirmek için buraya kadar geldiği şeyi çalmıştı. Artık köyden gidecekti.»

«Evet...» Ama yaşlı kadının buna tam anlamıyla inanmadığı açıktı. Kendisine merakla baktığımı görünce, telaşla, «Yanıldığımdan eminim,» diye atıldı. «Çünkü ben böyle şeylerden pek anlamam. Aklıma geldi, yani... bu gümüş takım çok kıymetli değil mi?»

«Evet. Geçenlerde Prothero'nunki gibi gümüş bir tuzluk on bin sterline satıldı.»

«Yani, kıymetli olan madenin kendisi değil.»

«Hayır, antika bunlar. Onun için hepsi çok değerli.»

«İşte ben de bunu söylemek istiyorum. Böyle şeylerin satışını ayarlamak herhalde çok uzun sürer. Bu bakımdan hazırlık yapılsa bile antika gümüşler ancak gizlice satılabilir. Yani, hırsızlık ortaya çıktığı, polis ayağa kalktığı takdirde gümüşler kolaylıkla satılamaz.»

«Ne demek istediğinizi pek anlayamadım,» diye konuştum.

«Biliyorum, hiç de anlaşılır bir şekilde açıklamadım.» derken daha şaşkın bir hal alıp özür diler gibi bakıyordu. «Anlayacağınız

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

o antika gümüşler öyle çalınıp götürülemez. Onların yerine sahtelerini koymak gerekir. O zaman hırsızlık bir süre ortaya çıkmaz.»

«Çok zekice bir buluş,» dedim.

«Antikalar ancak böyle çalınabilir. Öyle değil mi? Stone da sahte takımı diğerlerinin yerine koyduktan sonra adamın Prothero'yu öldürmesi için bir neden de kalmazdı.»

Başımı salladım. «Evet. Ben öyle söyledim.»

«Evet... Yalnız aklıma bir şey geldi. Tabii kesin olarak bilmiyorum. Bay Prothero bazı şeyleri yapmadan önce sanki bunlar olmuş bitmiş gibi konuşurdu... Bazen planladığı şeyleri yapmazdı bile. Ama.»

«Evet?»

«Londra'dan bir uzman getirerek eşyalara kıymet biçtireceğini söylediydi, sanırım sigorta için. Biri ona bunu önermişti. Prothero durmadan bundan söz ediyordu. Bu konunun çok önemli olduğunu söylemekteydi. Böyle bir uzmanı gerçekten çağırdı mı? Bilmiyorum. Eğer öyleyse...»

Ağır ağır, «Anlıyorum,» dedim.

«Tabii uzman antika gümüşlere bakar bakmaz durumu anlayacaktı. Bay Prothero da takımı Dr. Stone'a gösterdiğini anımsayacaktı. Ondan sonra da olanlar olacaktı. Acaba Dr. Stone antikaların yerine sahtelerini, Prothero takımı kendisine gösterdiği sırada mı koydu?.. El çabukluğuyla mı başardı bunu?»

«Ne demek istediğinizi anlıyorum,» diye gülümsedim. «Durumu kesinlikle öğrenmeliyiz.»

Tekrar telefona gittim. Bir iki dakika sonra Ann Prothero'yla konuşuyordum. «Hayır, hayır, önemli bir şey yok. Müfettiş geldi mi? Ya? O halde neredeyse gelir. Bayan Prothero bana köşkteki eşyalara hiç değer biçilip biçilmediğini söyleyebilir misiniz? Ne dediniz?»

Ann'ın sesi oldukça rahat duyuluyordu. Genç kadının cevabını dinledikten sonra ona teşekkür ederek telefonu kapadım. Miss Marple'a döndüm. «Durum kesin. Prothero, Londra'da bir

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

uzmanla pazartesi günü köşke gelmesi için anlaşmış. Yani adam yarın burada olacak, eşyalara değer biçecekmiş. Prothero'nun ölümü üzerine bu iş daha ileriye atılmış.»

Miss Marple usulca başını salladı. «O halde Stone'un Prothero'yu öldürmesi için bir neden vardı.»

«Evet, sadece bir neden o kadar. Silah patladığı sırada Dr. Stone, Ann Prothero'yla Lawrence'a katılmıştı. Ya da katılmak üzere çitin üstünden atlıyordu.»

Miss Marple düşünceli düşünceli, «Evet. Bu yüzden onu şüpheliler listesinden çıkaracağız.» diye mırıldandı.

Eve döndüğüm zaman Hawes çalışma odamda beni bekliyordu. Yardımcım sinirli bir tavırla bir aşağı bir yukarı dolaşmaktaydı. Ben içeri girince sanki biri kendisine vurmuş gibi irkildi. Alnını silerek, «Kusuruma bakmayın,» dedi. «Sinirlerim son zamanlarda berbat halde.»

«Köyden uzaklaşıp bir yerde dinlenmelisiniz, dostum. Yoksa yakında iyice hastalanacaksınız. Buna izin veremeyiz.»

«İşimi bırakamam. Böyle bir şeyi hiçbir zaman yapamam.»

«Bu işinizi bırakmak demek değil ki. Hastanız, Dr. Baydokc'un da benim fikrimde olduğundan eminim.»

«Badyock... Baydock. Ne biçim doktor o? Yalnızca cahil bir köy hekimi.»

«Ona karşı haksızlık ediyorsunuz. Onun çok iyi bir doktor olduğunu herkes bilir.»

«Belki, ama ondan hoşlanmıyorum. Neyse... buraya Baydock'tan söz etmeye gelmedim. Acaba bu gece benim yerime vaaz verir misiniz? Ben... bu işi yapacak halde değilim.»

«Sizin yerinize ayini ben idare ederim tabii.»

«Hayır, hayır, ayini ben yönetirim. Bunu yapacak durumdayım. Ne var ki kürsüye çıkmak, bütün o gözlerin bana dikildiğini hissetmek... Gözlerini kapayarak yutkundu. Hawes'in gerçekten

bir derdi olduğu belliydi. Düşüncelerimi sezmiş gibi gözlerini açarak çabucak, «Öyle önemli bir şeyim yok,» dedi. «Yalnızca başım çok ağrıyor. Çatlayacakmış gibi ağrıyor. Acaba bir bardak su içebilir miyim?»

Masadaki sürahiden bardağa su koyarak uzattım.

Hawes cebinden küçük ilaç kutusu çıkarıp açarak bundan içti. «Baş ağrısı ilacı,» diye açıkladı.

Birdenbire, acaba Hawes'de uyuşturucu düşkünlüğü var mı, diye düşündüm. Bu şekilde adamın bütün tuhaflıkları açıklanmış olurdu.

«Fazla ilaç içmediğinizi umarım,» dedim.

«Hayır, hayır. Dr. Baydock bana bunu bildirdi. Ama ilaç gerçekten olağanüstü. İnsanın ağrısını hemen geçiriyor.» Gerçekten de adam daha sakinleşmiş gibiydi. Ayağa kalktı. «Bu gece siz vaaz vereceksiniz değil mi? Çok iyisiniz.»

«Rica ederim. Ayini de ben idare ederim. Siz eve gidip dinlenin. Hayır, hayır, itiraz etmeyin.»

Bana tekrar teşekkür etti. Sonra da gözlerini benden kaçırarak, «Bugün... köşke gittiniz değil mi, efendim?» diye sordu.

«Evet?»

«Affedersiniz ama sizi oradan mı çağırttılar?» Ona hayretle baktığımda kıpkırmızı kesildi. «Özür dilerim. Sa-sadece yeni bir şey olduğunu ve Bayan Prothero'nun sizi bu yüzden çağırttığını düşündüm de.»

Hawes'in merakını gidermeye hiç niyetim yoktu. «Bayan Prothero'yla cenaze törenini görüştük.»

«Demek hepsi bu kadardı? Anlıyorum...»

Cevap vermedim.

Sıkıntıyla kımıldandı. Sonunda, «Bay Redding dün gece beni görmeye geldi,» dedi. «Bunun nedenini bilmiyorum.»

«Bunu size söylemedi mi?»

«Geceleri biraz yalnızlık duyduğundan söz etti. Şimdiye kadar hiç böyle bir şey yapmamıştı.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Gülümsedim. «Redding hoş sohbet bir adamdır.»

«Neden beni görmeye geldi? Bu hiç hoşuma gitmedi.» Sesi yükselerek dikleşti. «Bana tekrar uğrayacağından söz etti. Bütün bunlar ne anlama geliyor, ne düşünüyor o?»

«Redding'in gizli bir amacı olabileceği nereden aklınıza geldi?» diye sordum.

Hawes inatla tekrarladı. «Bu hiç hoşuma gitmedi. Ben hiçbir zaman onun aleyhinde hareket etmedim. O kendini suçladığı zaman bile onun katil olabileceğini söylemedim. Sadece bu davranışına bir anlam veremediğimden söz ettim. Eğer birinden kuşkulansaydım o da Archer olurdu. Ressamdan kuşkulanmak hiçbir zaman aklıma gelmedi. Archer tamamıyla başka bir konu. Dinsiz, Allah korkusu olmayan bir serseri o. Sarhoş bir yaratık.»

«Çok sert davranmıyor musunuz?» dedim. «Ne de olsa adam hakkında bir şey bilmiyoruz.»

«İzinsiz avlanan ve hapisten yeni çıkan bir adam her şey yapabilir.»

Merakla sordum. «Onun Prothero'yu vurduğundan gerçekten emin misiniz?»

Hawes nedense 'evet' ya da 'hayır' diye cevap vermekten hiç hoşlanmıyor. Bunu son zamanlarda farkettim.

«Sorunun ancak Archer'ın üzerinde durulduğu zaman çözüleceğinin farkında değil misiniz, efendim?» Başımı salladım. «Bildiğim kadarıyla adamın aleyhinde hiçbir delil yok.»

Hawes heyecanla bağırdı. «Savurduğu o tehditler, onları unutuyorsunuz.»

Archer'ın tehditlerini dinlemekten gına gelmişti bana. Ortada bunu gösterecek kesin bir delil olmadığı da anlaşılıyordu.

Yardımcım, «Adam Prothero'dan intikam almaya karar vermişti,» dedi. «Önce içki içerek cesaretini arttırdı, sonra da Prothero'yu vurdu.»

«Bu yalnızca bir tahmin.»

«Fakat mümkün olduğunu anlamışsınızdır.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Hayır.»

Hawes yan yan bana baktı. «Neden öyle düşünüyorsunuz?»

«Çünkü,» diye cevap verdim. «Archer gibi bir adam düşmanını tabancayla vurmayı akıl etmez. Olaydaki silah uygunsuz.»

Kuşkuyla sordu. «Sizce bu yeterli mi?»

«Bence bu Archer'ın katil olmadığını ortaya koyuyor,» dedim.

Hawes daha fazla bir şey söyleyemeden tekrar teşekkür edip yanımdan ayrıldı. Ben de hole çıktım. Oradaki küçük masanın üzerinde dört mektup durduğunu gördüm. Hepsinin üzerlerindeki yazı, kadın yazısıydı. Dört zarfa da şu kelimeler eklenmişti. «Acele – Elden.» Aradaki tek fark dördüncü zarfın bir hayli kirli olmasıydı.

Mutfaktan çıkan Mary benim mektuplara baktığımı gördü. «Öğleden sonra elden gönderildi bunlar. Biri dışında. Onu mektup kutusunda buldum.»

Başımı sallayarak zarfları aldım. Hemen çalışma odama gittim. İlk mektup şöyleydi.

«Bir şey öğrendim. Bunu sizin de bilmeniz gerektiğini düşünüyorum. Bu zavallı Bay Prothero'nun ölümüyle ilgili. Bu konuda fikrinizi almak istiyorum. Polise gitmem gerekiyor mu? Sevgili kocamın ölümünden sonra böyle işlere karışmak istemiyorum. Belki bu akşamüstü birkaç dakika için bana uğrayabilirsiniz.

Selamlar
Martha Price Ridley»

İkinci mektubu açtım.

«Sevgili Bay Clement,

Çok üzüntülüyüm. Ne yapmam gerektiğini düşünüp duruyorum. Kulağıma bir şey çalındı, belki bu önemli olabilir. Ama polis işlerine karışmaktan o kadar korkarım ki. Bana bir iki dakika için

uğramanızı ve o müthiş zekânızla bu sorunumu halletmenizi istersem, çok şey istemiş oluyor muyum?

Rahatsız ettiğim için özür dilerim.

Selamlar
Caroline Wetherby.»

Bana üçüncü mektubu ezberden okuyabilirmişim gibi geliyordu artık.

«Sevgili Bay Clement.

Çok önemli bir şey duydum. Bunu önce sizin öğrenmeniz gerektiğini düşünüyorum. Bu akşamüstü bana uğrar mısınız? Sizi bekleyeceğim.»

Bu otoriter pusulanın altında 'Amanda Hartnell,' imzası vardı.

Dördüncü zarfı açtım. O zamana kadar pek imzasız mektup almamıştım. Bence imzasız bir mektup dünyanın en aşağılık, en hain silahıdır. Bu elimdeki de öyleydi. Sözde cahil bir insan tarafından yazılmıştı ama bazı şeylerden hiç de böyle olmadığı anlaşılıyordu.

«Muhterem Peder,

Neler olduğunu öğrenmeniz gerek. Karınızın Bay Redding'in kulübesinden gizlice çıktığını görenler var. Bunun ne anlama geldiğini bilirsiniz. O ikisi burnunuzun dibinde birbiriyle sevişiyorlar. Bunu bilmeniz gerektiğini düşündüm.

Bir dost.»

Tiksintiyle homurdanarak, kâğıdı buruşturdum. Ben bunu tam şömineye atarken Griselda da içeri girdi. «Öyle kızarak attığın nedir, Len?»

«Pislik,» dedim.

Cebimden kibrit kutusunu çıkarıp bir kibrit çakarak eğildim. Ne var ki Griselda benden hızlı davrandı. Ben daha ona engel

olamadan eğildiği gibi buruşuk kağıdı kaptı. Bunu açarak, okudu. Sonra da öfkeyle bağırarak mektubu bana attı. Kâğıdı tutuşturarak yanışını seyrettim.

Griselda yanımdan uzaklaşmıştı. Camlı kapıda durmuş bahçeye bakıyordu. Dönmeden, «Len,» dedi.

«Evet, yavrum.»

«Sana bir şey söylemek istiyorum. Hayır, bana engel olma. Konuşmam gerekiyor. Lawrence Redding buraya geldiğinde sana onu daha önce bir iki defa görmüşüm gibi davrandım. Aslında bu doğru değildi. Onu iyi tanıyordum. Hatta, seninle tanışmadan önce kendisine âşıktım. Zaten çok kişi Lawrence'a tutulur. Bir zamanlar onu çok beğenirdim. Hani şu romanlarda olduğu gibi... Ama dediğim gibi ressam bir zamanlar çok hoşuma giderdi.»

«Bunu bana neden söylemedin?» diye sordum.

«Bunun nedenini pek bilmiyorum. Bazı açılardan tuhaf bir adamsın sen. Benden çok büyük olduğun için, benim başkalarını beğeneceğimi düşünüyorsun. Lawrence'la arkadaşlık etmeme bu yüzden sinirleneceğini sandım.»

Onun bana bir hafta önce bu odada söylediklerini anımsayarak, mırıldandım. «Sırlarını saklamakta çok ustasın.»

«Evet. Bazı şeyleri saklamasını iyi bilirim, bu hoşuma gider.» Sesinde çocukça bir memnunluk vardı. «Yine de söylediklerim doğru. Onun Ann'la sevişti̇ğini bilmiyor, bu yüzden de Lawrence'ın benle neden ilgilenmediğini anlayamıyordum. Ben böyle şeylere alışık değilim.» Kısa bir sessizlik oldu. Griselda endişeyle sordu. «Beni anlıyorsun, değil mi, Len?»

«Evet,» dedim. «Anlıyorum.»

«Ama gerçekten anlıyor musun?»

İmzasız mektubun yaptığı etkiden kolay kolay kurtulamadım. Bazı kirli şeyler etrafa bulaşırlar. Neyse diğer üç mektubu alarak evden çıktım. Galiba o üç yaşlı kadının kulağına gelen yine aynı haberdi. Ama sonradan yanıldığımı anlayacaktım.

BELONGSTO Kaktüs TEAM

Yolumun polis merkezinin önünden geçtiğini iddia edecek değilim. Ayaklarım beni kendiliğinden oraya sürükledi. Müfettiş Slack'in köşkten dönüp dönmediğini öğrenmek istiyordum.

Müfettiş dönmüştü. Hem de Gladys Cram'la birlikte. Kız kurumla oturmuş, avaz avaz koruya bavul filan götürmediğini söylüyordu.

«O ihtiyar cadılardan birinin hiç işi yokmuş gibi gece vakti pencereden bakmış. Bu yüzden şimdi benimle uğraşıyorsunuz. O cinayet günü beni yolun ucunda gördüğünü söylediği zaman da yanılmıştı. Gündüz vakti böyle yanılan bir ihtiyar, gece daha da büyük yanlışlıklar yapar. Beni güneş ışığında tanımayan kadın ay ışığında nasıl tanır? Buradaki ihtiyar kadınların dedikoduculuğu da bir felaket. Akıllarına gelen her şeyi söylüyorlar. Oysa ben yatağımda uyuyordum. Utanın, utanın.»

«Mavi Domuz hanının sahibi bavulun sizin olduğunu söylerse?»

«Öyle bir şey söylerse hata etmiş olur. Bavulun üzerinde isim olmadığı gibi herkesin böyle bir çantası olabilir. Hele adam zavallı bir arkeolog.»

«Demek bize durumu açıklamaya yanaşmıyorsunuz, Miss Cram?»

«İtiraz etmiyorum, yalnızca bir hata yaptınız, işte o kadar. Siz ve dedikoducu Marple. Bundan başka bir tek kelime bile söylemeyeceğim. Artık yanımda bir avukat olursa konuşurum. Şimdi kalkıp gidiyorum. Beni tutuklayacaksanız o başka.»

Müfettiş cevap vereceği yerde ayağa kalkarak kıza kapıyı açtı. Miss Cram da başını şöyle bir sallayarak dışarı çıktı.

Slack tekrar koltuğa oturdu. «Her şeyi inkâr ediyor. Tabii ihtiyar kadın yanılmış olabilir. Hiçbir jüri mehtaplı bir gecede birini uzaktan tanıyabileceğine inanmaz. Sonra dediğim gibi Miss Marple'ın yanılmış olması ihtimali var.»

«Evet, var,» dedim. «Ama sanmıyorum. Miss Marple hep haklı çıkar. İşte bu yüzden onu pek sevmiyorlar.»

Müfettiş güldü. «Hurst de öyle söylüyor. Allahım, bu köyler!»

«Gümüş konusu ne oldu?»

«Takımlar yerinde. Tabii bundan da o iki takımdan birinin sahte olduğu sonucu ortaya çıkıyor. Benham da eski gümüşlerden çok iyi anlayan bir uzman var. Ona telefon edip adamı getirmesi için de araba yolladım. Hangi takımın sahte olduğunu öğreneceğiz. Hırsızlık yapıldı ya da yalnızca plan aşamasında kaldı. Ama bizim açımızdan ikisi de aynı kapıya çıkar. Hırsızlık, cinayetle kıyaslandığında çok önemsiz biriyle bile adam hakkında bilgi ediniriz. Miss Cram'ı onun için bıraktım.

«Ben de bunun nedenini merak etmiştim,» diye mırıldandım.

«Bay Redding'e üzülüyorum. Hiç kimse polise onun kadar kolaylık göstermez.»

Güldüm. «Herhalde.»

Müfettiş kararını verdi. «Kadınlar ortalığı çok karıştırıyor.» İçini çekti. «Tabii. Archer'ın üzerinde de durabiliriz.»

«Demek onu da biliyorsunuz?» Biraz şaşırmıştım.

«Tabii. Aklımıza ilk gelen o oldu. Bunun için o imzasız mektuplara ihtiyacımız yoktu.»

Çabucak atıldım. «İmzasız mektuplar mı? Size imzasız mektup mu geldi?»

«Bu yeni bir şey değil, efendim. Günde düzinelerle mektup gelir bize. Evet, bize Archer'ı da haber verdiler. Sanki polis olayı kendi başına çözemezmiş gibi. Daha ilk andan itibaren şüpheler Archer'ın üzerinde toplandı. Ama adam o akşamüzeri arkadaşlarıyla olduğunu kanıtladı. Aslında bu önemli değil, Archer gibi bir adamın arkadaşları her şeye yemin edebilirler, sözlerine inanılmaz. Biz bunu biliyoruz. Ne var ki halk bilmez. Jüri de ne yazık ki halkın arasından seçilir. Tabii Archer da yemin eder.»

Gülümsedim. «Yani Archer, Redding gibi kolaylık gösterecek bir tip değil.»

«Öyle...»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Peki Archer'ın gerçekten katil olduğuna inanıyor musunuz?»

Adam, «Daha emin olmak isterdim,» diye açıkladı. «Örneğin bir parmak izi. Ya da cinayet saatinde sizin oralarda görülmüş olmak. Archer'ı böyle bir delil olmadan tutuklama tehlikesini göze alamayız. Archer ressamın evine gitmiş. Adam bunu annesini görmek için yaptığını iddia edecek tabii. Hayır ben yine Bayan Lestrange'den kuşkulanıyorum. Elime şantajla ilgili kesin bir delil geçseydi...»

Müfettiş Slack'den ayrıldıktan sonra, önce Miss Hartnell'e gittim. Herhalde kadın pencereden dışarıyı gözlüyordu ki ben daha zili çalmadan kapıyı açarak, beni elimden yakaladı. Hızla içeri soktu. «Geldiğiniz için çok teşekkür ederim. Şöyle buyurun.»

Kümesten daha küçük bir odaya girdik. Miss Hartnell, olduğundan fazla ciddi bir tavırla kapıyı kapayarak, beni bir koltuğa oturttu. «Ben lafı ağzımda gevelemekten hoşlanmam. Böyle bir köyde konuşmaların ortalığa ne kadar çabuk yayıldığını biliyorsunuz.»

«Ne yazık ki biliyorum,» diye cevap verdim.

«Size hak veriyorum. Kimse dedikodudan benim kadar nefret edemez ama ne yaparsınız? Cinayet günü Bayan Lestrange'e uğradığımı ve onu evde bulamadığımı polise söylemem gerektiğini düşündüm. Görevimi yaptığım için bana teşekkür etmelerini beklemem, yalnızca görevimi yaptım. İnsan hayatta her zaman nankörlükle karşılaşıyor. Örneğin bu köydeki yoksullar...»

Onun her zaman çektiği söyleve başlamasına engel olmak için hemen atıldım. «Evet, evet... Demek müfettişe Bayan Lestraneg'e uğradığınızı söylediniz.»

«Evet, adam bana teşekkür bile etmedi. Bilgi edinmek istediği zaman gerekli soruları soracağını söyledi. Son zamanlarda polise eskisinden farklı kimseler giriyor.»

«Belki... Bana bir şey mi anlatacaktınız?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Bu kez o terbiyesiz müfettişe yaklaşmamaya karar verdim. Sonuçta bir rahip de beyefendi sayılır. Daha doğrusu bazıları öyledir.»

Bu sınıfa beni de dahil ettiği anlaşılıyordu. «Size ne şekilde yardım edebilirim?» diye başladım.

Miss Hartnell, «Bu görevimi yerine getirme konusu,» diyerek dudaklarını büzdü. «Bütün bunları söylemek istemiyorum. Böyle şeyler hoşuma gitmez ama görev, görevdir.» Bekledim. Miss Hartnell sözlerine devam etti. Yüzü de kızarmıştı. «Anladığıma göre Bayan Lestrange o sırada evde olduğunu iddia ediyormuş. Kapıyı da istemediği için açmadığından söz etmekteymiş. O da kendini beğenmiş. Ben yalnızca bir görev saydığım için ona uğramak zahmetine katlandım. Ve o bana böyle davrandı.»

Usulca, «Bayan Lestrange hastaydı,» dedim.

«Hasta mıydı? Saçma. Sizin dünyadan haberiniz yok, Bay Clement. O kadının hiçbir şeyciği yok. Resmi Soruşturma'ya gelemeyecek kadar hastaymış-mış! Laf! Raporu da Dr. Baydock yazmış. Kadın onu küçük parmağında oynatıyor, bunu bilmeyen yok. Eee, nerede kalmıştım?»

Bunu ben de bilmiyordum. Çünkü Miss Hartnell'in konuyu nerede bıraktığı, şikâyet ve çekiştirmeye hangi noktada başladığı kolay kolay anlaşılmaz.

«A, evet, Bayan Lestrange'e o akşamüzeri uğradığımdan söz ediyorduk. Onun evde olduğunu iddia etmesi saçma. Çünkü ben kadının evde olmadığını biliyorum.»

«Nereden bilebilirsiniz?»

Miss Hartnell'in yüzü daha da kızardı. «Zili çaldım, kapıya vurdum,» diye açıkladı. «Belki iki, belki de üç kez. Sonra birden aklıma zilin bozuk olabileceği geldi. Kartımı mektup kutusuna atmak istemedim. Bu kabalık olacaktı. Belki benim birçok hatam var ama kabalık bunlara dahil değildir.» Bu şaşırtıcı sözleri gözünü kırpmadan söylemişti. Yüzü kızarmadan konuşmasına devam etti. «Evin arka tarafına geçerek, cama vurmayı düşündüm. Evin

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

çevresini dolaşarak bütün pencerelerden içeri baktım. Evde kimse yoktu.»

Onun ne demek istediğini çok iyi anlamıştım. Evin boş olmasından yararlanarak o korkunç merakını tatmine kalkışmış, evin etrafında dolaşarak bahçeyi incelemiş, camlardan içeri bakmıştı. Şimdi de bunu bana anlatıyordu. Benim bu hikâyeyi polisten daha büyük bir hoşgörürlülükle karşılayacağımdan emindi.

«Bu olay kaçta oldu Miss Hartnell?» diye sordum.

Kadın, «Saat altıya geliyordu sanırım,» dedi. «Oradan hemen ayrıldım. Eve girdiğim zaman altıyı on geçiyordu. Bayan Prothero da Dr. Stone'la Bay Redding'i dışarıda bırakarak bana uğradı. Saat altı buçukta oldu bu. Onunla çiçek soğanlarından söz ettik. Zavallı Bay Prothero ise o sırada ölmüştü. Acımasız bir dünya bu.»

«Bazen de kötü bir dünya,» diye söylenerek ayağa kalktım. «Bana anlatacaklarınız bu kadar mı?»

«Bunun önemli olabileceğini düşündüm.»

Başımı salladım. «Olabilir.» Miss Hartnell'in ağzımdan laf alma çabalarına aldırmayarak, oradan ayrıldım. Ondan sonra gittiğim Miss Wetherby beni telaşla karşıladı. «Ah, muhterem peder! Ne kadar iyisiniz! Çay içer misiniz? İçmek istemediğinizden gerçekten emin misiniz? Arkanıza bir yastık koyayım mı? Hemen geldiğiniz için teşekkür ederim. Başkaları uğruna her güçlüğe katlanırsınız.» Kadın konuya girmeden önce böyle bir sürü laf söyledi. Ve sonunda, «Bu anlatacaklarımı çok emin bir yerden duydum,» dedi.

Bizim köyde, 'çok emin bir yer' her zaman birinin hizmetçisidir. «Bunu size anlatanın kim olduğunu söylemeyecek misiniz?»

«Söz verdim, sevgili Bay Clement. Ben sözlerin kutsal şeyler olduklarına inanırım.» Ciddi bir tavırla bana baktı. «Bu haberi bana küçük bir kuşun fısıldadığını söyleyebiliriz. Böylece işi de sağlama almış oluruz.»

İçimden, «Amma da saçma,» demek geldi. Keşke bunu söy-

leseydim. Miss Wetherby'nin yüzünün ne hal alacağını görmek isterdim.

Miss Wertherby, «Bu küçük kuş bana tanıdığımız bir hanımı gördüğünü söyledi,» dedi. «Tabii bu hanımın adını açıklamayacağız.»

«O da başka bir küçük kuş mu?» diye sordum.

Büyük bir hayretle Miss Wetherby'nin kahkahalar attığını gördüm. Sonra şakacı bir tavırla koluma vurdu. «Ah, muhterem peder o kadar yaramaz olmayın.» Kendini topladıktan sonra sözlerine devam etti. «O bildiğimiz hanım nereye gidiyordu dersiniz? Kadın sizin eve giden yola saptı. Ama daha önce çok tuhaf bir tavırla dikkatle sağa sola bakındı. Kendini görüp görmediklerini anlamaya çalışıyordu herhalde.»

«Ve o küçük kuş,» diye sordum.

«O sırada balıkçıdaydı. Dükkânın üzerindeki odada oturuyordu.»

İşte böylece hizmetçilerin izin günlerinde nereye gittiklerini öğrenmiş oluyordum. Nedense hiçbiri de açık havada dolaşmaktan hoşlanmazlar.

Miss Wetherby esrarlı bir tavırla öne doğru eğildi. «Saat altıya doğru olmuş bu.»

«Hangi gün?»

Miss Wetherby birdenbire bağırdı. «Cinayet günü tabii! Bunu söylemedim mi?»

«Ama ben anladım. Peki hanımın adı.»

İhtiyar kız başını birkaç kez salladı. «L harfiyle başlıyor bu.»

Miss Wetherby'nin sözlerinin sonuna gelmiş olduğunu anlayarak ayağa kalktım. O üzüntüyle, «Polisin beni sorguya çekmesine engel olursunuz, değil mi?» diyerek elimi iki avucunun arasına aldı. «Böyle şeylerden hoşlanmam. Hele hakimin karşısında ayakta durmaktan hiç.»

«Özel olaylarda tanığın oturmasına izin veriyorlar,» diye başımı sallayarak oradan kaçtım.

Sıra Bayan Price Ridley'deydi. Kadın soğuk bir tavırla elimi sıktıktan sonra, «Polis işine karışmak niyetinde değilim,» dedi. «Bunu anlıyorsunuz tabii? Diğer yandan açıklanması gereken bir olayla karşı karşıyayım. Bunu ilgili makamlara bildirmek şart.»

«Bu Bayan Lestrange'le ilgili mi?» diye sordum.

Kadın soğuk soğuk bana baktı. «Neden olsun?»

Doğrusu verecek cevap bulamadım.

«Bu olay basit,» diye sözlerine devam etti. «Hizmetçim Clara bahçe kapısının önünde duruyormuş. Oraya hava almak için çıktığını söylüyor ama ben buna pek inanmıyorum. Herhalde balıkçının çırağını alan o küstah serseriyi bekliyordu. Çırak on yedi yaşına geldiği için her kıza takılabileceğini sanıyor. Her neyse... Clara kapıda duruyormuş, birinin aksırdığını duymuş.»

«Evet,» diyerek bekledim.

«İşte bu kadar. Bizim hizmetçi birinin aksırdığını duymuş. Bana eskisi kadar genç olmadığımı, bir hata yaptığımı söylemeyin. Aksırık sesini duyan hizmetçim, henüz on dokuz yaşında.»

«Ama,» dedim. «Kız aksırık sesi duyarsa ne olur?»

Bayan Price Ridley aptal olduğum için bana çok acıdığını belirten bir tavırla baktı. «Hizmetçim o aksırık sesini cinayet günü sizin evde kimsenin olmadığı bir saatte duymuş. Herhalde katil fidanların arasına saklanmış, fırsat kolluyordu. Artık soğuk almış bir adamı yakaladınız mı, her şey tamam.»

«Ya da saman nezlesi olan birini,» diye mırıldandım. «Fakat bu olay kolaylıkla çözülebilir, Bayan Price Ridley. Bizim hizmetçi Mary kendini üşütmüş. Hatta sık sık burnunu çekmesi hepimizin sinirini bozmaya başladı. Herhalde hizmetçiniz onun aksırığını duydu.»

Bayan Price Ridley kesin bir tavırla, «Aksıran bir erkekmiş,» dedi. «Sonra sizin hizmetçinin aksırığı bizim bahçe kapısından duyulmaz.»

Atıldım. «Sizin bahçe kapısından benim çalışma odasında oturan birinin aksırdığı da duyulmaz. Buna ihtimal vermiyorum.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Kadın terslenerek, «Size katilin fidanların arasına saklanmış olabileceğini söyledim. Herhalde hizmetçim kapıdan çekildikten sonra da sizin eve girdi.» dedi.

«Bu mümkün.» Ona hak verir gibi davranmaya çalıştım ama Bayan Price Ridley birdenbire bana öfkeyle baktı.

«Ben dinlenilmemeye alışığım. Yine de şunu söylemek isterim, tenis raketini prese koymadan çimlerin üzerine atmamak gerekir.» Saldırısının nedenini anlayamamıştım. Şaşkın şaşkın bakarken kadın, «Belki, siz bu düşüncede değilsiniz,» dedi.

«Hayır, hayır... Aynı fikirdeyim.»

«Buna memnun oldum. Neyse söylemek istediklerimin hepsini söyledim. Artık bu olayla hiçbir ilgim kalmadı.» Arkasına yaslanarak gözlerini kapattı. Ona teşekkür ederek dışarı çıktım.

Kapıda hizmetçi kıza hanımının sözlerinden söz ettim. Clara, «Evet, efendim,» dedi. «Gerçekten bir aksırık duydum. Hem o öyle sıradan bir aksırık da değildi...»

Eve doğru giderken birdenbire eski bir arkadaşımı görmeye karar verdim. Ayinden önce zamanım vardı. Baydock'un evine gittiğimde doktor beni kapıda karşıladı. Yine çok yorgun ve kaygılı bir hali vardı. Nedense bu cinayet onu oldukça ihtiyarlatmıştı.

«Seni gördüğüme sevindim,» dedi. «Ne haberler var?»

Ona Stone olayını anlattım.

«Demek adam usta bir hırsızmış,» diye mırıldandı. «Bu birçok şeyi aydınlatıyor. Adam arkeoloji konusunda çok kitap okumuştu herhalde. Ama zaman zaman bazı hatalar yapıyordu. Sanırım Prothero onu bir keresinde yakaladı. Çıkan kavgayı hatırlıyorsun, değil mi? Kız hakkında ne düşünüyorsun? O da Stone'un ortağı mı?»

«Bu konuda henüz bir karar verilmedi. Bence kız masum.» Ekledim, «Gladys Cram aptalın biri.»

«Hiç de değil. Miss Gladys Cram oldukça kurnaz, ayrıca çok da sağlam. Bizim meslekdaşların başına dert olanlardan değil.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Baydock'a Hawes için endişelendiğimi, onun bir yere gidip bir süre dinlenmesini istediğimi söyledim.

Doktorun tavırları değişti. Benden bir şeyler saklıyormuş gibi davranıyordu şimdi. «Evet, en iyisi bu olur. Zavallı.»

«Ondan hoşlanmadığını sanıyordum.»

«Pek hoşlanıyorum denemez. Yine de ben sevmediğim çok kişiye acırım.» Bir an durduktan sonra ekledi. «Prothero'ya bile acıyorum. Zavallı, onu seven kimse yoktu. Kendinden çok emindi, dünyada onun kadar doğru bir insan daha olmadığına inanırdı. Bu yüzden de sevilmezdi tabii. Hep öyleydi Prothero, gençliğinde bile.»

«Onu gençken tanıdığını bilmiyordum.»

«Tanırdım. Westmoremand'de oturuyordu. Benim de yakında bir muayenehanem vardı. Yıllar önce... Hemen hemen yirmi yıl önce.»

İçimi çektim. Yirmi yıl önce Griselda beş yaşındaydı. Zaman çok garip bir şey...

«Bana söylemek istediklerin bu kadar mıydı, Clement?»

Şaşkınlıkla başımı kaldırdım. Baydock beni dikkatle süzüyordu. «Bir şey daha var değil mi?»

Başımı salladım. Oraya ilk geldiğim zaman henüz kararımı vermemiştim ama şimdi konuşmak niyetindeydim. Baydock'u severim. Çok iyi bir insandır. Anlatacaklarımın doktora yararı olacağını sanıyordum. Ona Miss Hartnell'le Miss Wetherby'nin anlattıklarını tekrarladım.

Sözlerim bittikten sonra Baydock bir süre konuşmadı. Sonra, «Bu doğru Clement,» diye konuştu. «Bayan Lestrange'i elimden geldiği kadar korumaya çalıştım. Aslında o benim eski arkadaşlarımdandır. Ona yardıma çalışmamın tek nedeni bu değil. Verdiğim o rapor sandığın gibi uydurma bir şey değildi.» Durdu ve sonra ciddi bir tavırla ekledi. «Bu ikimizin arasında kalacak, Clement. Bayan Lestrange ölümün eşiğinde.»

«Ne?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Ölüyor o. En fazla bir ay yaşar. Şimdi onu polisin sorgusundan neden korumaya çalıştığımı anladın mı?» Devam etti. «O cinayet akşamı bu yola saptığı zaman... buraya, bana geliyordu.»

«Bunu neden daha önce söylemedin.»

«Dedikoduya neden olmak istemedim. Herkes benim altıyla yedi arası hasta kabul etmediğimi biliyor. Ama bana inan, Bayan Lestrange o akşam buradaydı.»

«Seni almaya geldiğimde burada değildi. Yani ceset bulunduktan sonra...»

«Orası öyle.» Baydock'un yine kaygılı bir hali vardı. «Bayan Lestrange buradan ayrılıp biriyle görüşecekti.»

«Neredeydi bu randevu? Kendi evinde mi?»

«Bilmiyorum, Clement. Şerefim üzerine yemin ederim ki bilmiyorum.»

Ona inandım fakat... «Ya masum bir insan asılırsa?»

Başını salladı. «Hayır. Prothero'nun ölümü yüzünden hiç kimse asılmayacak, inan bana. Bunu yapamazdım.» Zaten sesinden bundan emin olduğu belliydi. Tekrarladı. «Hiç kimse, asılmayacak.»

«O Archer denilen adam...»

Eliyle sabırsızca bir işaret yaptı. «Archer tabancanın üzerindeki parmak izlerini silecek kadar akıllı değildi.»

Şüpheyle mırıldandım. «Belki...»

Sonra aklıma bir şey geldi. Bavulu aradığım sırada koruda kahverengi kristalimsi bir şey bulmuştum. Aslında bunun üzerinde durmamış, cebime atmıştım. Biraz önce cebimi yoklarken elime geçmişti bu. Kristali çıkararak ona uzattım. «Bu nedir?»

«Hım...» Tereddüt etti. «Pikrik aside benziyor. Nereden buldun?»

«Bu Sherlock Holmes'un sırrı,» dedim.

Güldü.

«Pikrik asit nedir?» diye sordum.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Patlayıcı bir maddedir.»

«Bunu biliyorum. Ama bu başka bir işe de yarar değil mi?»

Başını salladı. «Evet. Yanıklara sürülür. İyi bir ilaçtır.»

O akşam kilisede kürsüye çıkarken karmaşık duyguların etkisindeydim. Nedense içerisi iyice kalabalıktı. Herhalde köy halkı son dedikoduları öğrenmek için kalkıp gelmişti. Baydock da oradaydı. Bu olağan şeylerden değildi. Lawrence Redding de sıralardan birinde oturuyordu. Hawes'in ressamın yanında olduğunu görünce oldukça şaşırdım. Ann Prothero her zamanki yerindeydi. Lettice'i farkedince şaşkınlığım büsbütün arttı. Gladys Cram bir kenarda havalı bir şekilde oturuyordu. En dipteki gölgenin Bayan Lestrange olduğuna karar verdim. Bayan Price Ridley, Miss Hartnell, Miss Wetherby ve Miss Marple'ın da kilisede olduklarını söylememe gerek yok herhalde.

O akşam ister istemez içimden geldiği gibi konuşacaktım.

Ağır ağır konuyu açıkladım. «Dürüstleri değil, günahkârları tövbeye çağırıyorum.» Bunu iki defa tekrarladım. Sesim beni bile şaşırttı. Len Clement'in o basit sesi değildi bu. Ön sırada oturan Griselda'yla Dennis'in şaşkınlıkla başlarını kaldırarak bana baktıklarını gördüm.

Bir an soluğumu tuttum. Ondan sonra da kendimi kapıp koyuverdim. «Size söylüyorum.» Bu sözleri her tekrarlayışımda toplulukta, bir inilti yükseliyordu adeta.

Vaazımı şu dokunaklı sözlerle bitirdim.

«Belki de bu gece ruhunuzu sizden isteyecekler...»

Garip bir durumdu bu. Eve döndüğümüz zaman yine her zamanki sakin ve sessiz Len Clement'tim. Griselda'nın renginin iyice uçmuş olduğunu hemen farkettim.

«Len,» dedi. «Bu gece bayağı korkunçtun. Bu... bu hiç hoşuma gitmedi. Şimdiye kadar senin böyle vaaz verdiğini hiç duymadım.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Bir daha da duyacağını sanmıyorum.» Bitkin bir tavırla kanapeye çöktüm. İyice yorulmuştum.

«Neden öyle konuştun?»

«Bilmem... Birdenbire çıldırdım sanırım.»

«Yani, ortada özel bir neden yoktu. Öyle mi?»

«Ne demek özel bir neden?»

«Hiç merak ettim de. Hiç beklemediğim gibi konuştun. Biliyor musun, zaman zaman seni hiç de iyi tanımadığımı düşünüyorum.»

Mary izinli olduğu için soğuk yemekler konulmuş sofranın başına geçtik.

Griselda, «Sana bir mektup geldi,» dedi. «Holdeki masada. Dennis, getirir misin?»

O akşam pek sessizleşmiş olan yeğenim bu isteği yerine getirdi. Zarfı alır almaz inledim. Bunun üzerinde, 'Acele - Elden' yazılıydı. «Bu Miss Marple'dan olmalı. Geriye başka hiç kimse kalmadı.»

Bu tahminimde yanılmamıştım.

«Sevgili Bay Clement,

Aklıma gelen bir iki şeyi sizinle görüşmek istiyorum. Hepimizin bu acı olayı çözmek için elimizden geleni yapması gerektiğine inanıyorum. Sizce bir sakıncası yoksa dokuz buçukta gelecek ve çalışma odanızın camlı kapısını vuracağım. Belki sevgili Griselda da bize gelip yeğenimi eğlendirmek zahmetine katlanır. Bay Dennis de tabii. Eğer sizden bir haber çıkmazsa onları bekleyecek ve sonra da size geleceğim.

Selamlar
Jane Marple.»

Pusulayı Griselda'ya verdim. Neşeyle, «Pekâlâ,» diye güldü. «Gidelim bari. Pazar akşamı evde yapılmış likörden bir iki kadeh içmek insana iyi gelir. Mary'nin muhallebisi insanın içini kaldırı-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yor. Cenaze levazımatçısından alınmış gibi sanki.»

Bu davet Dennis'in pek hoşuna gitmemişti. «Durum senin için iyi. Kitaplardan, sanattan söz edebiliyorsun. Ama ben sizi dinlerken kendimi çok aptal buluyorum.»

Griselda sakin sakin, «Bu da senin için iyi bir şey,» diye cevap verdi. «Böylece haddini bilirsin. Ayrıca Raymond West'in iddia ettiği kadar zeki bir adam olduğunu da hiç sanmıyorum.»

«Çoğumuz öyleyizdir,» dedim.

Yemekten sonra Griselda'yla Dennis, Raymond West'i eğlendirmeye gittiler. Miss Marple da tam dokuz buçukta çalışma odama geldi. Omzuna yün bir şal almıştı. Pek zayıf ve narin görünüyordu. Onu koltuğa oturtup ben de karşısına geçtim. Birbirimize baktık. Miss Marple utangaç bir tavırla gülümsedi.

«Herhalde bütün bu olayların beni neden bu kadar ilgilendirdiğini düşünüyorsunuz. Belki bunun bir kadına yakışmayacak bir şey olduğu fikrindesiniz. Hayır, rica ederim... Bırakın da açıklayayım.» Bir an durdu. Yanakları iyice kızarmıştı. «İnsan böyle küçük bir köyde oturunca kendine bir eğlence, bir uğraş arıyor. Benim uğraşım da insanların kişilikleridir. Bu hem çok değişik, hem de çok ilginç bir konu. Ben de insanları inceleye inceleye onları çeşitli sınıflara ayırdım.»

«Beni korkutuyorsunuz,» dedim. «Mikroskobun altına konulmuş gibi hissediyorum kendimi.»

Miss Marple gülümsedi. «Tabii bütün bunları Albay Melchett'e söylemeye çekinirim. O çok otoriter bir adam. Müfettiş Slack'e gelince... O ta tıpkı bir ayakkabıcıdaki tezgâhtara benziyor. Siz kahverengi deri ayakkabı istiyorsunuz, o ise elinde var diye size siyah rugan ayakkabı satmaya kalkıyor.» Gerçekten Slack bundan daha güzel bir şekilde tarif edilemezdi. Miss Marple devam etti. «Sizin cinayet konusunda Müfettiş Slack kadar bilginiz olduğundan eminim, Bay Clement. Sizinle başbaşa verdiğimiz takdirde...»

«Bilmem ki,» diye mırıldandım. «İçin için herkes farkedilme-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

miş bir Sherlock Holmes olduğuna inanır.» Sonra ona o akşam üzeri gelen üç mektubu, Ann'ın bulduğu yüzü parçalanmış portreyi, Miss Cram'ın polise karşı takındığı tavrı ve koruda bulduğum kahverengi kristal hakkında edindiğim bilgiyi anlattım.

Miss Marple, «Son zamanlarda yararı olur diye Amerikan dedektif romanları okumaya başladım,» dedi.

«Onlarda pikrik asitten söz ediliyor mu?»

«Korkarım hayır. Ama aklıma bir hikâye geldi. O romanların birinde adamın vücuduna pikrik asit ve lanolinden yapılmış bir merhem sürerek zehirliyorlardı.»

İçimi çektim. «Ama burada hiç kimse zehirlenmedi...» Sonra ona uzun süreden beri sormak istediğim bir soruyu sordum. «Miss Marple kimden kuşkulanıyorsunuz? Bir keresinde yedi aday olduğunu söylemiştiniz.»

Miss Marple dalgın dalgın konuştu. «Öyle... Sanırım hepimiz ayrı ayrı kişilerden kuşkulanıyoruz. Bu bilinen bir şey zaten.» Bana kimden kuşkulandığımı sormadı. «Sorun şu: Her şeyin açıklanması gerek. Hem de uygun bir şekilde. Eğer varsayımınız bütün gerçeklere uyuyorsa o zaman doğru yoldasınız demektir. Ne var ki bu da çok güç. Eğer o yazı olmasaydı...»

«Evet. Size başlangıçta da söyledim ya. O pusula altıyı otuz beş geçe yazıldı. Sonra da katil tepeye 6.20 yazdı.»

Miss Marple bana doğru eğildi. «Öyle de olsa yine bir tuhaflık var. Bayan Prothero o akşam gelip bu camlı kapıdan içeri baktı. Fakat kocasını göremedi.»

«Çünkü adam yazı masasının başındaydı.»

«İşte garip olan da bu. Çünkü o zaman altıyı yirmi geçiyordu. Zaten biz adamın o saatte böyle bir pusula yazmayacağına, bunu ancak altı buçukta yazdığına karar vermiştik. O halde Prothero o sırada neden yazı masasının başındaydı?»

«Bu hiç aklıma gelmemişti,» dedim.

«Bay Clement, olayı tekrar gözden geçirelim. Ann Prothero camlı kapıdan içeri bakıyor ve kocasını göremiyor. Odanın boş

olduğunu düşünüyor. Böyle düşünmeseydi herhalde ressamla buluşmak için atölyeye gitmezdi. Demek ki odada çıt çıkmıyordu. O zaman üç ihtimalle karşılaşırız.»

«Yani...»

«Bir, Prothero ölmüştü ki hiç sanmıyorum. Çünkü o zaman ya ben ya da Ann silah sesini duyardık. İki, Prothero yazı masasının başındaydı ama sonradan bulunan pusulayı değil, başka bir şey yazıyordu. Üç...»

«Evet?»

«Ann Prothero haklıydı. Odada kimse yoktu.»

«Yani Prothero içeri alındıktan sonra tekrar sokağa çıktı ve biraz sonra yeniden mi döndü?»

«Evet.»

«Peki ama bunu neden yapsın?»

Miss Marple şaşkın bir tavırla ellerini iki yanına açtı. «Bilmem...» Sonra hafifçe içini çekerek ayağa kalktı. «Artık gideyim. Sizinle bu kısa konuşmayı yaptığım için çok memnunum.»

«Doğrusu ben işin içinden çıkamayacağıma inanmaya başladım.»

«Yok canım, öyle düşünmeyin. Bence bir tek varsayım bütün olaylara çok iyi uyuyor. Yalnızca bir tek olayın rastlantı olduğunu kabul edersek. Birden fazla rastlantıya imkân yok... Ah, o pusula tamamıyla bambaşka bir şey olsaydı...» İçini çekerek başını salladı. Camlı kapıya doğru yürürken dalgın dalgın oradaki sehpanın üzerinde duran çiçekli bitkiye dokundu. «Biliyor musunuz, Bay Clement. Buna daha sık su verilmesi gerekir. Zavallıcığın suya çok ihtiyacı var. Galiba çiçeklere Mary bakıyor.»

«Mary her işe nasıl bakıyorsa,» diye cevap verdim. «Çiçeklere de öyle bakıyor. Griselda ise kızı terbiyeye kesinlikle yanaşmıyor. Biliyor musunuz, Mary geçen gün ayrılmaya kalkıştı.»

«Ya? Ben kızın ikinize de bağlı olduğunu sanıyordum.»

«Doğrusu bunun farkına varmadım,» diye mırıldandım. «Ama

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Mary o gün Lettice Prothero'ya kızmış. Resmi Soruşturma'dan öfkeyle dönmüş ve Lettice'i burada bulunca onunla tartışmışlar.»

Miss Marple, «Ah,» dedi. Tam kapıdan çıkacakken durakladı. Yüzünde değişik ifadeler birbirini izledi. «Hay Allah! Ne aptalmışım. Demek konu buydu.»

«Miss Marple... Ne var?»

Kaygılı bir yüzle bana baktı. «Hiç, hiç. Aklıma bir şey geldi. Gidip evde bazı şeyleri iyice düşüneceğim. Doğrusu çok aptallık ettim.»

Nezaketle gülümsedim. «İşte buna inanmam.» Onu kapıdan çıkararak çim sahadan geçirdim. «Birdenbire aklınıza ne geldi? Bunu bana söyleyecek misiniz?»

«Şimdilik söylemesem daha doğru olur. Çünkü hâlâ yanılmış olma ihtimalim var, ama sanmıyorum. İşte bahçe kapıma da geldik. Beni uğurladığınız için teşekkür ederim.»

O kapıdan içeri girerken sordum. «Pusula hâlâ bir engel mi?»

Bana dalgın dalgın baktı. «Pusula mı? Hayır, o aslında gerçek bir mektup değildi. Zaten ben de hep öyle düşündüm. İyi geceler, Bay Clement.»

Arkasından hayretle bakakaldım. Ne düşüneceğimi bilmez halde eve döndüm. Holde duraklayarak, Miss Marple'ın sözlerini düşünmeye devam ettim. Ama bence bunların hiçbir anlamı yoktu.

Aynı anda kapı çalınmaya başladı. İlerledim, posta kutusuna bir mektup atılmıştı. Kapının bu yüzden çalındığını düşünerek zarfı aldım. Ama zil hâlâ çalıyordu. Mektubu cebime sokarak, ön kapıyı açtım. Gelen Melchett'ti.

«Merhaba, Clement. Arabayla şehirden dönüyordum, size uğrayıp bir içkinizi içeyim dedim.»

«Çok iyi etmişsiniz. Çalışma odama geçelim.»

Kütüphaneden viski şişesini çıkararak, iki bardağa doldurdum. Melchett sırtındaki deri ceketi bir yana atarak, şöminenin

önünde durdu. «Size bir haberim var, Clement. Çok şaşacağınız bir şey bu. Neyse bunu şimdilik bir tarafa bırakalım. Burada durum nasıl? Yaşlı kadınlar hâlâ iz üzerindeler mi?»

«Evet. İçlerinden biri esrarı çözdüğünden de emin.»

«Dostumuz Miss Marple mı?»

«Evet. Dostumuz Miss Marple.»

«Onun gibi kadınlar her şeyi bildiklerini sanırlar.» Melchett viskisinden bir yudum aldı. «Zaman zaman acaba katil Archer mı, diye düşünüyorum. Prothero onunla çok uğraşmıştı. İki adam birbirlerine düşmandılar. Prothero öyle merhametli bir insan değildi.»

«Evet,» dedim. «Acımasız bir adamdı.»

Melchett, «Oysa insanın biraz anlayışlı ve hoşgörülü olması gerekir... Tabii kanun kanundur ama bir insana kendini savunma hakkını tanımak gerekir. Ama Prothero bunu hiçbir zaman yapmazdı.»

«Üstelik,» diye konuştum. «Bununla da övünürdü.» Kısa bir sessizlik olduktan sonra sordum. «O şaşırtıcı haber neydi?»

«Gerçekten şaşırtıcı bir şey bu. Prothero'nun öldürüldüğü sırada yazdığı o yarım kalmış pusulayı anımsıyor musunuz?»

«Evet.»

«Ona, 6.20'yi başka birinin ekleyip eklemediğini anlamak için bir uzmana gösterdik. Uzman hangi sonuca vardı, biliyor musunuz? O pusulayı da Prothero yazmamış.»

«Yani mektup sahte mi?»

«Sahte ya! 6.20'yi başka birinin yazmış olması ihtimali var. Ama bu konuda kesin bir şey söyleyemiyor uzman. Saat değişik mürekkeple yazılmış, pusulaysa sahte. Prothero yazmamış onu.»

«Hayret...» Birdenbire aklım başıma geldi. «Sahi, Ann Prothero bir ara yazının kocasınınkine hiç benzemediğini söylemişti. Ama ben buna aldırmadım. Kadınların hep böyle saçma sapan sözler söylediklerini düşündüm.» Melchett'le birbirimize baktık.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Ağır ağır, «Garip,» dedim. «Miss Marple bu akşam pusulada bir gariplik olduğundan söz ediyordu.»

«Hay Allah! Kadın cinayeti kendisi işleseydi ancak bu kadar bilgi sahibi olurdu.»

Telefon çalmaya başlamıştı. Uzanarak almacı kaldırdım. «Ben Len Clement, kiminle konuşuyorum.»

Tuhaf, tiz ve heyecanlı bir ses duydum. «Açıklamak istiyorum!»

«Alo, Alo... Santral konuşmayı kestiniz. Hangi numaradan telefon ediliyordu?» dedim.

Yorgun bir ses, «Bilmiyorum,» diye cevap verdi. «Rahatsız edildiğiniz için özür dilerim.»

Telefonu kapayarak Melchett'e döndüm. «Biri daha katil olduğunu açıklarsa çıldıracağınızı söylemiştiniz.»

«E?»

«Biri böyle bir itirafta bulunacaktı ama konuşma kesildi.»

Melchett telefona atıldı. «Santralle konuşurum.»

«İyi olur. Ben gidiyorum. Telefondaki sesi tanıdığımı sanıyorum.»

Köy yolundan telaşla ilerledim. Saat on bir olmuştu. Hawes'in odasında ışık olduğunu görerek kapıyı çaldım. Neden sonra Hawes'in ev sahibi kapıyı aralayarak kuşkuyla dışarıya baktı. «A, Bay Clement'miş.»

«Merhaba,» dedim. «Hawes'i görmek istiyorum. Odasında ışık olduğuna göre henüz yatmamış olacak.»

«Belki... Onu akşam yemeğini verdikten sonra hiç görmedim. Sokağa çıktığını sanmıyorum. Odasında sessizce oturuyor.»

Başımı salladım. Kadının yanından geçerek çabucak yukarı çıktım. Hawes'in oturma ve yatak odası ikinci kattaydı. Oturma odasına girdiğimde Hawes şezlonga uzanmış uyuyordu. Gelişim

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

onu uyandırmadı. Yanındaki masada boş bir mühür kutusu ve yarıya kadar su dolu bir bardak duruyordu.

Yerde ayağının dibinde buruşuk bir kâğıt vardı. Bunu alıp düzelttim.

«Sevgili Clement...» Mektubu sonuna kadar okuduktan sonra acıyla inleyip kâğıdı cebime tıktım ve Hawes'in üzerine eğildim. Ona dikkatle baktıktan sonra yardımcımın dirseğinin dibindeki telefona uzandım. Santrale evimin numarasını verdim. Melchett hâlâ telefonun nereden edildiğini anlamaya çalışıyordu galiba. Çünkü santral bana telefonun meşgul olduğunu haber verdi. Onlardan beni aramalarını isteyerek almacı yerine bıraktım.

Hawes'in mektubunu tekrar okumak için elimi cebime soktum. Kâğıtla beraber o gece eve gelen zarf çıktı. İğrenç bir şekilde tanıdık geldi bana bu. O akşamüstü gelen imzasız mektuptaki yazıyı tanımıştım. Zarfı açıp mektubu bir kez okudum... sonra bir kez daha. Ondan sonra o cümlelerin anlamını kavrayabildim. Bunu tam üçüncü kez okumaya başladığım sırada telefon çaldı. Rüyadaymış gibi uzanarak almacı aldım. «Alo?»

«Alo?»

«Melchett, siz misiniz?»

«Evet, neredesiniz. Az önce nereden telefon edildiğini öğrendim...»

«Numarayı biliyorum.»

«İyi, iyi. Şimdi oradan mı konuşuyorsunuz?»

«Evet.»

«O itiraf konusu ne oldu?»

«İtiraf bende.»

«Yani katili yakaladınız mı?»

Delice bir isteğe kapıldım. Bir Hawes'e bir buruşuk kâğıda sonra da o imzasız mektuba baktım. Üzerinde eczacı Cherubim'in adı olan boş ilaç kutusunu inceledikten sonra sıradan bir konuşmayı anımsadım. Sonra bütün irademi kullanarak, «Bilmiyorum... Siz hemen gelin.» Melchett'e adresi verdim.

Sonra Hawes'in karşısındaki koltuğa oturarak düşünmeye başladım. Bunu yapmak için ancak iki dakikam vardı. İki dakika sonra Melchett orada olacaktı.

İmzasız mektubu üçüncü kez okudum. Sonra da gözlerimi kapayarak düşünmeye başladım.

Melchett kapıdan girerken ben de gözlerimi açarak doğruldum. Polis Müdürü uyumakta olan Hawes'e baktıktan sonra bana döndü. «Nedir bu Clement? Ne anlama geliyor?»

Elimdeki mektuplardan birini seçerek Melchett'e uzattım. Bunu yüksek sesle okudu.

«Sevgili Clement,

Söyleyeceğim şey çok kötü. Onun için yazmayı seçtim. Bu konuyu daha sonra görüşürüz. Bu son karmaşık olaylarla ilgili. Korkarım suçlunun kim olduğunu biliyorum. Kiliseye mensup bir papazı suçlamak bir şey değil ama görevimin ne olduğunu çok iyi biliyorum. Bu herkese ders olmalı...»

Melchett soru sorarcasına bana baktı. Mektup orada karışık bir çizgi halini almıştı. Çünkü ölüm bunun yazarını bulmuştu.

Melchett derin bir nefes alarak, Hawes'e baktı. «Demek olay bu? Üzerinde bile durmadığımız bu adam... Pişmanlık yüzünden itirafa kalkıştı.»

«Son zamanlarda davranışları çok tuhaftı,» dedim.

Aniden Melchett hızla atılarak Hawes'i omuzlarından yakaladı ve onu iyice sarstı. «Bu adam uyumuyor. İlaç almış galiba!..» Gözleri boş kutuya takıldı. «O...»

Başımı salladım. «Öyle sanıyorum. O ilaçları bana geçen gün gösterdi. Baydock'un dozu fazla kaçırmamasını tembih ettiğinden söz etti. Demek ki zavallı kurtuluşu bu ilaçta buldu. Onun hakkında karar veremeyiz.»

Ne var ki Melchett Polis Müdürüydü ve katili yakalamıştı.

Onun asılmasını istiyordu. Doğru telefona koşup Baydock'un numarasını istedi. «Alo, alo? Hemen Hawes'in evine gelin... Çabuk... ne? Yanlış numara mı? Affedersiniz.» Öfkeyle telefonu kapattı. Neyse santral bu kez doğru numarayı verdi. «Baydock, siz misiniz? Ben Melchett. Hemen Hawes'in evine gelin. Adam yüksek dozda ilaç almış. Çabuk olun, çabuk.» Almacı yerine bırakarak sabırsız bir tavırla odada bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. «Neden doktoru hemen çağırmadınız, Clement? Herhalde çok şaşaladınız.» Neyseki Melchett'in aklına herkesin kendisi gibi düşünmediği hiçbir zaman gelmez. «Mektubu nerede buldunuz?»

«Yerde. Ayağının dibinde.»

«Tuhaf bir durum. O ihtiyar kadın bulduğumuz pusulanın yanlış olduğunu iddia etmekte çok haklıymış. Bunu nasıl anladı acaba? Ama Hawes o yazıyı neden ortadan kaldırmadı? Dünyanın en tehlikeli delili bu.»

«İnsanlar bazen anlamsız şeyler yapıyorlar.»

«Yapmasalardı katilleri hiçbir zaman yakalayamazdık zaten. Mutlaka er geç bir aptallık yaparlar. Clement, bitkin durumdasınız. Bu sizin için ağır bir darbe oldu sanırım.»

«Öyle. Dediğim gibi Hawes'in durumu son zamanlarda bir garipti. Ama hiçbir zaman onun...»

«Bu kimin aklına gelirdi? A, bir araba sesi geldi galiba?» İlerleyip pencereyi açtı. «Evet, Baydock geldi.»

Bir dakika sonra doktor içeri girdi. Melchett ona durumu çabucak anlattı. Baydock, duygularını gösteren bir adam değildir. Yalnızca kaşlarını kaldırdı. Başını sallayarak Hawes'in yanına gitti. Yardımcının nabzını yoklayıp göz kapaklarını kaldırarak dikkatle baktı. Sonra Melchett'e döndü. «Onu darağacı için kurtarmamı mı istiyorsunuz? Adam ölmek üzere. Elimden geleni yapsam bile yine de ümit çok az. Hawes'i kurtarabilecek miyim? Bilemiyorum.»

«Ne gerekiyorsa yapın.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Pekâlâ.» Baydock, Hawes'e çabucak bir iğne yapıp doğruldu. «En iyisi onu Benham'daki hastaneye kaldırmak. Bana yardım edin de onu arabama bindirelim.»

Melchett ve ben yardıma koştuk. Baydock direksiyona geçerken omzunun üzerinden seslendi. «Onu asamayacaksınız, Melchett.»

«Yani kurtulamayacak mı?»

«Belki kurtulur ya da kurtulmaz. Ama ben bunu kastetmedim. Kurtulsa bile... aslında bu zavallı yaptıklarından sorumlu değildi. Mahkemede de bu konuda tanıklık edeceğim.»

Tekrar yukarı çıkarken Melchett sordu. «Baydock ne demek istedi?»

Ona Hawes'in 'uyku hastalığı' geçirmiş olduğunu anlattım.

«Son zamanlarda her şeye bir kulp takıyorlar. Bir bu eksikti... Neyse şimdi odayı arayalım...»

Tam o sırada şaşırtıcı bir şey oldu. Kapı açılarak içeri Miss Marple girdi. Yüzü kıpkırmızıydı. Bizim çok şaşaladığımızı farketti tabii. «Özür dilerim... Özür dilerim... Ama Bay Hawes'in hastalandığını duyunca belki yardıma ihtiyacınız olur diye kalkıp geldim.»

Melchett alayla, «Teşekkür ederiz,» diye konuştu. «Peki Hawes'in hastalandığını nereden öğrendiniz?»

«Telefondan. Baydock'a telefon ediyorum diye bizim evi açtı, Bay Melchett. Ben de durumu o zaman öğrendim... Zavallı Bay Hawes nasıl?»

«Baydock onu hastaneye götürdü.»

«Hastaneye mi? Buna sevindim. Bay Hawes artık orada güvencede olur.»

Atıldım. «Hawes'in kurtulacağını pek sanmıyoruz.»

Miss Marple'ın gözleri ilaç kutusuna kaydı. «Dozu fazla kaçırdı galiba?»

Başımı salladım. «Evet...» Sonra da yaşlı kadına Prothero'nun yarım kalmış olan pusulasını uzattım. «Şuna bir bakın.»

Miss Marple mektubu çabucak okudu. Öyle şaşırmış bir hali yoktu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sordum. «Siz de böyle bir şey olduğunu tahmin etmiştiniz, değil mi?»

«Evet, evet... Bay Clement, bu gece buraya neden geldiğinizi sorabilir miyim? Bu beni çok şaşırttı.»

Ona telefon konuşmasını, o sesi Hawes'inkine benzettiğimi anlattım. Miss Marple düşünceli bir tavırla başını salladı. «Allahtan böyle olmuş... Tam zamanında yetişmişsiniz.»

Acıyla, «Tam zamanında mı?» dedim. «Hawes'in kurtulmaması daha iyi olmaz mı? Hem onun için, hem de başkaları için. Artık gerçeği biliyoruz ve...»

Ama Miss Marple heyecanla başını sallamaya başlamıştı. «Tabii, tabii. O da sizin böyle düşünmenizi istiyor çünkü her şey birbirine çok uyuyor. Mektup, ilaç zavallı Bay Hawes'in son zamanlardaki durumu ve açıklamaları. Hepsi birbirine uyuyor ama çıkardığınız sonuç yanlış.»

Ona hayretle baktık.

Miss Marple, «Bu yüzden Bay Hawes'in hastaneye kaldırılmış olmasına sevindim,» diye açıkladı. «Kimse ona dokunamaz. Adamcağız iyileştiği zaman da size gerçeği anlatır.»

«Gerçeği mi?»

«Evet. Prother'nun saçının bir teline bile zarar vermediğini.»

«Fakat telefondaki ses, mektup, ilaç içen bir insan... Pusulayı saklayıp bu gece kullandı.» diye konuştum. Sonra, «O diye söz ettiğiniz kim?» dedi.

Miss Marple cevap verdi. «Katil tabii...» Sonra ekledi. «Bay Lawrence Redding.»

Ona hayretle bakakaldık. Sanırım bir an kadının çıldırdığına bile karar verdim. Suçlaması inanılacak gibi değildi.

Sonunda Melchett acımayla, «Bu saçma, Miss Marple,» dedi. «Redding temize çıktı.»

Yaşlı kadın, «Tabii,» diye cevap verdi. «Onun istediği de buydu.»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Melchett alayla mırıldandı. «Aksine, adam kendini cinayetle suçlamamız için gereken her şeyi yaptı.»

Miss Marple, «Evet,» dedi. «Böylece ben içinde olmak üzere hepimizi aldattı. Redding'in açıklamasını duyduğumda ne kadar şaşırdığımı anımsıyor musunuz, Bay Clement? Çünkü o zamana kadar ressamın suçlu olduğundan emindim. Bu itirafı duyunca onun suçsuz olduğuna inanmak zorunda kaldım.»

«Demek siz hep Lawrence Redding'den kuşkulandınız.»

«Kitaplarda katiller her zaman en olmayacak kişilerdir ama gerçek hayatta böyle değil. Ann Prothero'yu çok severdim ama Lawrence Redding'in etkisi altına girmiş olduğu da açıktı. Onun her istediğini yapacaktı. Ressam ise beş parasız bir kadınla kaçacak biri değildi. Ona göre Bay Prothero'nun ortadan kaldırılması gerekiyordu. Ve kaldırdı da.»

Melchett bağırdı. «Saçma. Cinayet saatinde Redding'in nerede olduğunu biliyoruz.»

«Ne var ki Prothero'yu ressam değil, karısı Ann vurdu.» Dantel atkısını düzeltti. «Şimdiye kadar konuşmak istemedim. Çünkü bütün olayları açıklayacak durumda değildim. Ama tam Bay Clement'in çalışma odasından çıkarken gözüm kapının yanındaki saksıya ilişti ve o zaman her şeyi anladım.»

Melchett bana fısıltıyla, «Delirmiş. İyice kaçırmış.»

Miss Marple bize bakarak tatlı tatlı gülümsedi. «Bu duruma üzülüyorum çünkü ikisini de çok severdim. Ve başlangıçta hem Ann, hem de ressam suçsuz olduklarını itiraf edince içim rahatladı. 'Demek ki yanılmışım,' diye düşündüm. 'İkisi de suçsuz.' Ondan sonra Prothero'yu ortadan kaldırmak isteyebilecek kişilerin üzerinde durdum.»

«Yedi kuşkulu kişi.» diye mırıldandım.

Kadın bana gülümsedi. «Evet. Archer... Uzun süreden beri ona âşık olan, sinirli hizmetçi Mary. Paraya ve özgürlüğe kavuşmak isteyen Lettice. Sonra o tenis raketi olayı vardı.»

«Tenis raketi mi?»

«Evet. Bayan Price Ridley'in hizmetçisinin çimlerin üzerinde

gördüğü raket. Bundan da Bay Dennis'in tenisten söylediğinden daha erken döndüğü anlaşılıyordu. On altı yaşındaki çocuklar çabuk etki altında kalırlar. O da sizin ya da Lettice'in yüzünden böyle bir şeye kalkışmış olabilirdi. Sonra zavallı Bay Hawes ve siz vardınız.»

Büyük bir şaşkınlıkla bağırdım. «Ben mi?»

«Evet... Özür dilerim, Bay Clement. Zaten sizden hiçbir zaman tam anlamıyla kuşkulanmadım. Ama kilisede toplanılan paralar ortadan kayboluyordu. Ya siz suçluydunuz ya da Bay Hawes. Bayan Price Ridley hırsızın siz olduğunu önüne gelene söylüyordu. Çünkü olayın soruşturulmasına karşı çıkmıştınız. Ama ben aslında hırsızın Bay Hawes olduğunu anlamıştım...» Bir an durdu. «Sonra sevgili Griselda.»

Melchett atıldı. «Hayır! Bayan Clement'in bu işle hiçbir ilgisi yoktu. 6.50 treniyle dönmüştü!..»

Miss Marple, «Griselda öyle söyledi,» diye cevap verdi. «Ama her söylenilene inanmamak gerek. 6.50 treni o akşam yarım saat gecikti. Çünkü yediye çeyrek kala kendi gözlerimle Griselda'nın eski köşke doğru gittiğini gördüm. Bundan da onun daha önceki trenle geldiği anlaşılıyordu. Zaten onu başkaları da görmüştü. Hoş belki bunu siz de biliyorsunuz...» Dikkatle bana baktı.

Bakışları öylesine etkiliydi ki, dayanamayarak biraz önce açıp okumuş olduğum o son imzasız mektubu kendisine uzatmak zorunda kaldım.

Bunda Griselda'nın cinayet günü 6.20'de Lawrence Redding'in kulübesinin arka penceresinden çıkarken görüldüğü yazılıydı.

Tabii Miss Marple'a o arada içimi kemirmeye başlayan o korkunç kuşkudan hiç söz etmedim. Benim için bir karabasandan farksızdı bu. Ressamla Griselda'nın eski dostlukları, Prothero'nun bunu duyuşu, bunu bana açıklamaya karar verişi, çaresiz durumda olan Griselda'nın Redding'in tabancasını çalarak, Prot-

hero'yu susturuşu... dediğim gibi bir karabasandı bu. Neyseki yalnızca bir iki dakika sürmüştü.

Belki Miss Marple bu düşüncelerimi sezdi. Ondan hiçbir şey gizlenmez zaten. Yaşlı kadın imzasız mektubu bana geri vererek, başını salladı. «Bu dedikodu bütün köye yayıldı... Neyse, konudan ayrılmayalım... Size durumu anlatacağım. Bana inanmasanız da ben görevimi yapmış olurum.» Bir an durdu sonra daha kesin bir tavırla konuşmaya başladı. «Bence perşembe akşamı cinayet planı en ince detayına kadar hazırdı. Rahibin evde olmadığını bilen Lawrence Redding ona uğradığında tabanca yanındaydı. Bunu çalışma odasının kapısının yanındaki saksıya gizledi. Bay Clement gelince de ona artık köyden gitmeye karar verdiğini anlattı. Ressam saat beş buçukta köşkün Kuzey kapısından Bay Clement'e telefon etti. Sesini bir kadınınki gibi inceltmişti. Onun iyi bir amatör aktör olduğunu unutmayın.

«O sırada Bayan Prothero kocasıyla köye doğru yola çıkmıştı. Ve işin tuhafı Ann yanına çanta almamıştı. Bir kadın için garip bir şeydi bu. Altıyı yirmi geçeden biraz önce benim bahçemin önünde durdu. Böylece bana görünüşünün normal olduğunu, üzerinde silah olmadığını görme fırsatını verdi. Çünkü ikisi de benim gözümden hiçbir şeyin kaçmadığını biliyorlardı. Ann Prothero çalışma odasına gitti. Zavallı Prothero yazı masasının başındaydı. Sağır olduğu için de karısının geldiğini duymamıştı. Kadın tabancayı saksıdan alarak kocasını vurdu. Silahı yere atarak dışarı fırladı. Ve doğru atölyeye gitti!..»

Melchett karşı çıktı. «Ama siz silah sesini duymamışsınız?»

«Maxim susturucusu diye bir alet var sanırım. Okuduğum dedektif romanlarından öğrendim bunu. Belki de hizmetçi Clara'nın duyduğu o tuhaf aksırık aslında susturucu takılmış tabancanın sesiydi... Neyse... Redding'le Ann, atölyeden çıktılar. Oldukça neşeli bir görünüşleri vardı. Tabii bu bir hataydı. Çünkü ikisi de birbirleriyle vedalaştıklarını iddia ediyorlardı. O halde neşeli değil, tersine çok çok üzgün olmaları gerekmez miydi?

Ama bu planlarının en zayıf tarafıydı. Kaygılı gözükmeye cesaret edemiyorlardı. Ondan sonra on dakika kadar bazı kişilerle konuştular. Yani kendilerine tanık buldular. Sonunda Redding tekrar Bay Clement'in evine gidip tabancayı aldı ve o sahte pusulayı bıraktı. Bunun üzerine özellikle değişik bir yazıyla 6.20 yazılmıştı. Sahtekârlık ortaya çıktığı zaman herkes katilin suçu Ann Prothero'ya yüklemeye kalktığını sanacaktı. Ne var ki ressam sahte pusulayı bırakırken Prothero'nun yazdığı mektubu gördü. Çok akıllı bir insan. Bu pusulanın ileride işine yarayacağını düşünerek hemen aldı. Bilerek saati de altı yirmiye getirdi. Yine isteyerek kuşkular Ann'ın üzerinde toplanılmaya çalışılmış olacaktı. Sonra Redding sizin geldiğinizi uzaktan görerek, dışarı fırladı. Karşınızda çıldırmış gibi rol yaptı. Ne de olsa cinayet işleyen bir katil öyle davranmaz, hiçbir şey olmamış gibi hareket ederdi. Evet ressam çok zeki. Genç adam susturucuyu attıktan sonra doğru polise gitti ve suçunu itirafa geldiğini söyledi.»

«Daha önce korudan gelen silah sesi neydi? Bir rastlantı mıydı bu?» diye sordum.

«Hayır, hayır.» Miss Marple başını çabucak salladı. «O bir rastlantı değildi. Silah sesinin duyulması gerekiyordu, yoksa Bayan Prothero'dan kuşkulanabilirlerdi. Redding bunu nasıl ayarladı? Bilemiyorum. Anladığıma göre pikrik asit, üzerine bir ağırlık düştüğü zaman patlarmış. Herhalde ressam da koruda böyle bir şey ayarlamıştı. Saatliydi bu pikrik asit. 6.30'da, yani Redding'le Ann Prothero herkesin önünde, atölyeden çıkarlarken patlayacaktı.»

Melchett o ana kadar bu anlatılanları rüyadaymış gibi dinlemişti. Birdenbire canlanıverdi. «Vay vay vay... Vay vay vay...» Sanırım o da benim gibi Miss Marple'ın anlattıklarına inanmıştı. Ama henüz bunu açıklamak istemiyordu. Elini uzatarak buruşuk mektubu aldı. «Peki Hawes konusunu nasıl açıklayacaksınız? Adam telefonda suçunu itiraf etti.»

«Bu da iyi oldu Bay Clement'in vaazı onu çok etkiledi sanı-

rım. Onun üzerine kilisede toplanılan paraları çaldığını açıklamaya karar verdi.

«Ne?»

«Evet ya. Onun için Bay Hawes'in ölümden kurtulmasını istiyorum. Lawrence Redding, Bay Prothero'nun mektubunu saklamıştı. Bunda sözü edilen şahsın kim olduğunu anlayıncaya kadar bekledi... Sonunda suçlunun Bay Hawes olduğunu öğrendi. Bu gece onunla birlikte buraya geldi. Hawes'in ilaçlarından birinin yerine usulca kendi ilacını koydu. Prothero'nun pusulasını da adamın robdöşambrının cebine soktu. Zavallı Hawes bu gece o öldürücü ilacı aldıktan sonra mektubu buldu. Bu ona ilahi bir işaretmiş gibi geldi. Zaten Bay Clement'in vaazının etkisi altında olduğu için her şeyi açıklamaya karar verdi.»

Melchett bağırdı. «Hay Allah! Bunların bir tek kelimesine bile inanmadım.» Ama sesinden tersini düşündüğü o kadar belliydi ki. Bunu kendisi de anladığı için telaşla, «Peki, Bay Redding'in kulübesinden Bayan Price Ridley'e edilen telefonu nasıl açıklayacaksınız?»

Miss Marple güldü. «Ah! İşte tek rastlantı buydu. Sevgili Griselda'yla Bay Dennis'in işiydi bu. Bayan Price Ridley'in rahip için hırsız dediğini duymuşlar, kadını bu şekilde susturmaya karar vermişlerdi. Telefonun korudan silah sesi geldiği anda edilmesi bu iki olayın birbirine bağlı olduğu izlenimini uyandırıyordu. Aslında böyle bir şey yoktu.»

Birdenbire herkesin o silah sesini biraz değişik diye anlattıklarını anımsadım. Doğruydu bu.

Melchett öksürdü. «Anlattıklarınız akla çok yakın, Miss Marple. Ne çare ki elinizde en ufak bir kanıt bile yok.»

Yaşlı kadın, «Biliyorum,» dedi. «Yine de sözlerime inanıyorsunuz, değil mi?»

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Polis Müdürü istemeye istemeye kabul etti. «Evet, inanıyorum. Ama kanıt yok, kanıt.» Miss Marple «Peki, bir tuzak kuramaz mıyız?»

İkimiz de ona şaşkınlıkla baktık. «Tuzak mı? Nasıl bir tuzak?»

«Bay Redding'e telefon edilip, her şeyin anlaşıldığı haber verilirse...»

Melchett güldü. «Fena bir yöntem değildir bu, Miss Marple. Sanırım Redding böyle oyunlara gelmeyecek kadar akıllı bir adam.»

Miss Marple, «Ona bu haberi Dr. Baydock verirse? Köyde herkes doktorun katillerin cezalandırılması konusundaki düşüncelerini biliyor. Dr. Baydock, Redding'e Bay Hawes'in ev sahibinin ya da çocuklarının onun ilaçları değiştirdiğini görmüş olduğunu söyleyebilir. Ressam suçsuzsa bu sözleri anlamsız bulur. Ama değilse...» diye konuştu.

«O zaman bir delilik yapabilir! Evet, anlıyorum. Ama Dr. Baydock böyle bir oyuna katılmaya razı olur mu acaba?»

Yaşlı kadın neşeyle, «Doktor geldi,» diye cevap verdi. «Bunu kendisine sorun.»

Baydock, Miss Marple'ın yanımızda olduğunu görünce oldukça şaşırdı. Doktorun yüzünden ne kadar yorgun olduğu anlaşılıyordu. «Neyse, Hawes'i kurtardım. Az kalsın gidiyordu. Ölseydi daha sevinirdim tabii. Yine de bir doktor olarak onu kurtarmam gerekiyordu.»

Melchett, «Anlatacaklarımızı duyunca belki fikrinizi değiştirirsiniz,» dedi. Doktora kısaca Miss Marple'ın varsayımını anlattı.

Baydock'un katiller hakkındaki fikirlerinin tümüyle değişmiş olduğu anlaşılıyordu. Ressama kinle sövdü, saydı. Prothero'nun öldürülmesinden çok zavallı Hawes'in başına gelenlere kızmıştı. «Allahın belası ahlâksız! Hawes'in annesiyle kız kardeşi var. O zavallılar ömürlerinin sonuna kadar bir katilin annesi ve kardeşi olduklarını düşünecek, herkesten kaçacaklardı... Size seve seve yardım ederim. O Redding denilen köpek cezasını bulmalı...» Doktorla Melchett tuzak hakkında konuşurlarken Miss Marple da ayağa kalktı. Yaşlı kadını evine kadar götürmekte ısrar ettim.

Tam kapının önünde ondan ayrılacağım sırada Miss Marp-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

le'ın yeğeni Raymond West'in cinayet hakkındaki fikirleri aklıma geldi. «Bu cinayet konusunda yeğeninize karşı büyük bir zafer kazandınız.»

Miss Marple güldü. «Büyükannem ne derdi biliyor musunuz? 'Gençler yaşlıların aptal olduğunu düşünürler, yaşlılar ise gençlerin aptal olduğunu bilirler.'»

Anlatılacak daha fazla bir şey yok. Miss Marple'ın planı başarılı oldu. Lawrence Redding ilacı değiştirirken görüldüğünü duyunca çok sarsıldı. İlk düşüncesi kaçmak oldu tabii. Fakat suç ortağına durumu bildirmesi gerekirdi. Ann'a haber vermeden kaçamazdı. Sabaha kadar beklemeye de cesareti yoktu. Hemen o gece köşke gitti. Peşinde de Melchett'in en usta adamlarından ikisi vardı tabii. Ressam, Ann'ın penceresine çakıl taşı atarak, aşağıya çağırdı. Ann Prothero'yla bahçede daha rahat konuşacaklarını düşünüyordu herhalde. İki dedektif onların konuşmalarını kolaylıkla dinlediler. Böylece Miss Marple'ın yanılmamış olduğu ortaya çıktı.

Lawrence Redding'le Ann Prothero davasını okumayan yok. Onun için bundan söz etmeyeceğim.

Lettice davadan önce bana geldi. «Bütün bunlar sona erdikten sonra Avrupa'ya gideceğim.» Bir an kararsızlıkla durdu. «Annemle gideceğim.»

Hayretle başımı kaldırdım.

Lettice başını salladı. «Bunu tahmin edemediniz mi? Bayan Lestrange annem benim ve ölmek üzere. Beni görmek istediği için başka bir isimle buraya gelmiş. Dr. Baydock da ona yardım etmiş. Adam gençliğinde ona âşıkmış herhalde. Annem o gece babamı görmeye gitmiş ve ölmek üzere olduğunu söylemiş. Beni görmek istediğini anlatmış. Ama babam çok kötü bir insandı. Anneme benim üzerimde hiçbir hakkı olmadığını, benim onun öldüğüne inandığımı iddia etmiş. Sanki ben o hikâyeyi yutmuşum gibi. Babam gibi insanlar burunlarının ucunu bile göremez-

ler... Annem ise öyle kolay kolay yenilgiyi kabul eden kadınlardan değil. Babam kendisini acımasızca tersleyince bana bir mektup yolladı. Ben de tenis partisinden erkenden ayrılarak onunla altıya çeyrek kala buluştum. Ayaküstü bir daha ne zaman buluşacağımızı kararlaştırdık. Sonradan cinayeti annemin işlediğini sanacaklarını düşünerek büyük bir korkuya kapıldım. Ne de olsa annem babama karşı dostluk duymuyordu. İşte bu yüzden gece tavan arasına çıkarak annemin portresini parçaladım çünkü polis resmi bulabilirdi. Dr. Baydock da korkuyordu. Sanırım adamcağız bazen annemin katil olduğundan da kuşkulanıyordu.» Bir an durdu. «Ne tuhaf değil mi? Yerimin annemin yanı olduğunu hissediyorum. Babama karşı hiçbir zaman böyle bir şey duymadım. Evet... annemle gideceğim. Sonuna kadar onun yanında olacağım.»

Ayağa kalkarak elini sıktım. «Tanrı ikinizi de korusun. Senin ileride çok mutlu olacağından da eminim, Lettice.»

Gülmeye çalıştı. «Öyle olması gerekir. Çünkü şimdiye kadar pek mutlu olduğum söylenemez. Hoşçakalın, Bay Clement. Siz ve Griselda bana çok iyi davrandınız.»

Griselda!

Karıma o imzasız mektubun beni ne kadar sarstığını açıklamak zorunda kaldım. Önce güldü, sonra da bana ciddi bir söylev verdi. Sonunda, «Bundan sonra daha dikkatli davranacağım,» dedi. «Çünkü hayatıma denge sağlayacak bir olay olacak. Bunun seni gençleştireceğinden de eminim. Ve artık kendi çocuğun olacağı için beni durmadan, 'yavrum,' diye çağırmayacaksın. Artık hem iyi bir ev kadını, hem de mükemmel bir anne olmaya çalışacağım. Çocuk bakımı için bir kitap da aldım.»

Onu kendime çekerken kaygıyla, «'Kocaları nasıl yönetmeli,' diye bir kitap almadığından emin misin?»

Griselda cevap verdi. «Buna ihtiyacım yok ki. İyi bir kadınım ve seni de çok seviyorum. Daha ne istiyorsun?»

«Hiç,» dedim.

«Bir kez olsun beni çılgıncasına sevdiğini söyleyemez misin?»

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

«Griselda,» diye fısıldadım. «Sana tapıyorum! Senin için çıldırıyorum! Sana tüm benliğimle, delicesine, bir din adamına yakışmayacak şekilde âşığım.»

Karım mutlulukla içini çekti. Sonra da telaşla kollarından sıyrıldı. «Eyvah, Miss Marple geliyor. Sakın ona bir şey söyleme. Herkesin bana yastık getirmesini, ayaklarımı şuraya buraya dayamamı söylemesini istemiyorum. Ona glof alanına gittiğimi söylersin.»

Miss Marple camlı kapıya gelerek durakladı. Özür diler gibi Griselda'yı sordu.

«Griselda,» dedim. «Golf alanına gitti.»

Miss Marple'ın gözlerinde endişeli bir anlam belirdi. «Artık böyle şeyler yapması doğru mu?» Sonra da kıpkırmızı kesildi.

Hemen konuyu değiştirerek Prothero olayından tanınmış bir hırsız olan uydurma Dr. Stone'dan söz ettik. Zavallı Miss Cram'ın suçsuz olduğu ortaya çıkmıştı. Kız bavulu koruya götürmüştü ama bunu kendisinden Dr. Stone istemiş, diğer arkeologların düşmanlığından korktuğunu söylemişti. Miss Cram da adama inanmıştı.

Konuşurken Miss Marple'ın son sırrımızı nasıl anladığını düşünüp duruyordum. Yaşlı kadın ipucunu bana kendisi verdi. «Griselda'nın kendisini yormayacağını umarım. Dün Benham'daki kitapçıdaydım...»

Zavallı Griselda. Çocuk bakımı kitabı onu ele vermişti.

Birdenbire, «Miss Marple,» dedim. «Herhalde siz cinayet işleseydiniz hiçbir zaman yakalanmazdınız.»

Yaşlı kadın şaşırdı. «Aman ne korkunç bir fikir.»

«Ama insanların kişiliklerini tanıyorsunuz...»

Miss Marple güldü. «Çok şakacısınız, Bay Clement.» Ayağa kalktı. «Keyfiniz yerinde tabii.» Camlı kapının önünde durdu. «Griselda'ya selam söyleyin. O küçük sırrını da kimseye açıklamayacağım.»

Doğrusunu söylemek gerekirse, Miss Marple çok şirin bir kadın...

SON

BELONGS TO
KAKTOS TEAM